

อุปสงค์ทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย
ระหว่าง พ.ศ. 2537 ถึง พ.ศ. 2544

ปริญญานิพนธ์
ของ
เจียรกมล ทองอุทิศ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การศึกษา
กันยายน 2546
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

อุปสงค์ทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย
ระหว่าง พ.ศ. 2537 ถึง พ.ศ. 2544

บทคัดย่อ
ของ
เจียรกมล ทองอุทิศ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การศึกษา
กันยายน 2546

-๒ ๒๑๙๘๘๕

เรียบรณมล ทอองอุทิส. (2546). อุปสงค้ทอองการศึทกษาในระดบปริณญาโท ประเทศออสเตรเลีย
ระหว่าง พ.ศ. 2537 ถึง พ.ศ. 2544. ปริณญานิพนธ์ ศ.ม. (เศรษฐศาสตร้การศึทกษา).
กรุงเทพฯ: บัณหิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรินครินทรวิโรฒ. คณะกรรณการควมคุม :
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติมา สังข์เกษม, อาจารย์ไมตรี อภิพัฒนะมนตรี.

การวิจัยในเรื่องอุปสงค้ทอองการศึทกษาในระดบปริณญาโท ประเทศออสเตรเลีย ระหว่าง พ.ศ.
2537 ถึง พ.ศ. 2544 มีความมุ่งหมายของการวิจัยเพื่อศึทกษาปัจจัยทางเศรษฐกิจที่ส่งผลต่ออุปสงค้ทออง
การศึทกษาในระดบปริณญาโท ประเทศออสเตรเลีย และสร้างแบบจำลองอุปสงค้ทอองการศึทกษา เพื่อ
ศึทกษาระดบความต้อองการทางการศึทกษาในระดบปริณญาโท ประเทศออสเตรเลีย โดยพิจารณาจาก
ปัจจัยอื่นๆ

การวิจัยครั้งนี้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึทกษา ได้แก่ ผู้ที่ไปศึทกษาในระดบปริณญาโท ประเทศ
ออสเตรเลีย ระหว่างพ.ศ. 2537 ถึง พ.ศ. 2544 จำนวน 383 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ผลการวิเคราะห์สรุปได้ดังนี้ ปัจจัยทางเศรษฐกิจที่ส่งผลต่ออุปสงค้ทอองการศึทกษาในระดบ
ปริณญาโท ประเทศออสเตรเลีย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 3 ตัวแปร โดยเรียงลำดับจาก
ปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุดไปน้อยที่สุด คือ ค่าใช้จ่ายทางการศึทกษา อัตราดอกเบี้ย และรายได้จากการ
ทำงาน โดยสามารถร่วมกันพยากรณ์อุปสงค้ทอองการศึทกษาได้ร้อยละ 92.8 ส่วนรายได้ผู้ปกครองไม่ส่ง
ผลต่ออุปสงค้ทอองการศึทกษาในระดบปริณญาโท ประเทศออสเตรเลีย

การศึทกษาถึงระดบความต้อองการทางการศึทกษาในระดบปริณญาโท ประเทศออสเตรเลีย โดย
พิจารณาจากปัจจัยอื่นๆ ผลการวิจัยสรุปว่า การพัฒนาดนเองและประสบการณ้จากการไปศึทกษาในต่าง
ประเทศ แสดงถึงความต้อองการทางการศึทกษาอยู่ในระดบมาก หลักสูตรการเรียนและมาตรฐานการ
ศึทกษา แสดงถึงความต้อองการทางการศึทกษาอยู่ในระดบค่อนข้างมาก ค่านิยมในการไปศึทกษาต่างประเทศ
และเพื่อนหรือบุคคลที่รู้จัก แสดงถึงความต้อองการทางการศึทกษาอยู่ในระดบค่อนข้างน้อย และความ
ต้อองการทางการศึทกษาในระดบปริณญาโท ประเทศออสเตรเลียโดยรวม อยู่ในระดบค่อนข้างมาก โดยมี
ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.05

DEMAND FOR EDUCATION IN MASTER DEGREE LEVEL IN AUSTRALIA
DURING 1994 TO 2001

AN ABSTRACT
BY
TREANKAMON TONGAUTIT

Presented in partial fulfillment of the requirements
For the Master of Economics degree in Economics of Education
at Srinakharinwirot University
September 2003

Treankamon Tongautit. (2003). *Demand for Education in Master Degree Level in Australia During 1994 to 2001*. Master thesis, M.Econ. (Economics of Education). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee : Asst. Prof. Dr. Kittima Sungkasem, Mr.Maitri Abhibhatanamontri

The research is about the demand of education in master degree in Australia during 1994 to 2001. The purpose of this research were to study the economical factors effecting to the demand of educational in master degree in Australia, to contribute demand for educational model, and to study about the level of demand for education in master degree in Australia.

The samples of this research were come from 383 students who graduated the master degree from Australia during 1994 to 2001. The instrument on data collecting was questionnaire. The statistic analyzing were percentage, arithmetic mean, standard deviation, correlation and stepwise regression analysis.

The result from analysis found that there are three economical factors that effected significantly at 0.05 in term of statistic to the demand of education in master degree in Australia were educational expenditure, interest rate and income from work respectively. All of the three factors are able to predict the demand of education in master degree in Australia on level 92.8 percent. But, the parent income did not effect to the demand of education in master degree in Australia.

The research also considered the other factors. It was showed that the self-development and the experience from studying abroad indicated the demand of education in a very high level. Additionally, course and educational standard indicated the demand of education in a high level. The public favor and the fame of university indicated in a low level. However, the level of demand for education in master degree in Australia in the whole part was in the high level with the arithmetic mean 4.05.

งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัย

จาก

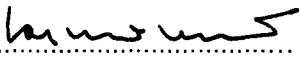
ภาควิชาเศรษฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ปริญญานิพนธ์
เรื่อง

อุปสงค์ทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย
ระหว่าง พ.ศ. 2537 ถึง พ.ศ. 2544

ของ
นางสาวเชียรกมล ทองอุทิศ

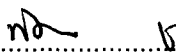
ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การศึกษา
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.นภาพร หะวานนท์)
วันที่ 12 เดือน กันยายน พ.ศ. 2546

คณะกรรมการสอบปริญญานิพนธ์

..... ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติมา สังข์เกษม)

..... กรรมการ
(อาจารย์ไมตรี อภิพัฒน์มนตรี)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(รองศาสตราจารย์ ดร. พิชัย จารุจิตติพันธ์)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(รองศาสตราจารย์ ดร. ชำรงค์ อุดมไพจิตรกุล)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้เนื่องมาจากความกรุณาอย่างยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กิตติมา สังข์เกษม ประธานกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ และอาจารย์ ไมตรี อภิพัฒน์มนตรี กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ทั้งสองท่านได้สละเวลาอันมีค่าเพื่อให้คำปรึกษาแนะนำในการจัดทำงานวิจัยฉบับนี้ทุกขั้นตอน ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงและพึงระลึกถึงอยู่เสมอ

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้แก่ผู้วิจัย ในการศึกษาตามหลักสูตรเศรษฐศาสตรศึกษา ทำให้ผู้วิจัยตระหนักถึงการใฝ่รู้ การเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ

ขอไว้อาลัยแก่อาจารย์สุเมธ ลัมศิริเจริญศรี อาจารย์ผู้ซึ่งเปรียบเสมือนแสงสว่างที่นำทางผู้วิจัย ในการเริ่มต้นทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ทั้งคำชี้แนะและข้อปฏิบัติต่างๆ ที่ท่านอาจารย์ได้แนะนำมาตลอด แม้เมื่อยามเจ็บไข้อาจารย์ยังคงห่วงใยในการทำปริญญานิพนธ์ของผู้วิจัย ผู้วิจัยยังคงระลึกถึงพระบุญคุณของอาจารย์ตลอดไป

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์พิสมัย จารุจิตติพันธ์ คุณเยาวพา จันทิมา ผู้อำนวยการกลุ่มการศึกษาและฝึกอบรมในต่างประเทศ สำนักงาน ก.พ. คุณวาทินี ขานวงศ์ ผู้ช่วยผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษาออสเตรเลียแห่งนานาชาติ และคุณวรรณลักษณ์ แสงวานินทร์ เจ้าหน้าที่ประจำศูนย์การศึกษาออสเตรเลีย ที่ได้สละเวลาในการตรวจแบบสอบถามให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น และคุณวิภา ภิญโญโชติวงษ์ ผู้จัดการ EdNET ที่ได้ให้ความเมตตาและช่วยเหลือในการอนุเคราะห์ข้อมูลทางด้านรายชื่อผู้ไปศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย ซึ่งถือว่าเป็นส่วนที่สำคัญมากในการทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้

ขอขอบพระคุณ ในความช่วยเหลือและมิตรภาพอันดีของผู้ที่ตอบแบบสอบถาม และเพื่อนๆ ทุกคนที่คอยห่วงใย ใส่ใจดูแลกันเสมอมา ทั้งยามเหนื่อยท้อแท้สิ้นหวังหรือเมื่อสุขก็ตาม

สุดท้ายนี้ การทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ จากการได้รับความรักความอบอุ่น และกำลังใจจากคุณพ่อคุณแม่ และพี่ทั้งสอง ที่ทำให้ผู้วิจัยผ่านอุปสรรคต่างๆ มาจนบัดนี้

เชียรกมล ทองอุทิศ

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ.....	1
	ภูมิหลัง.....	1
	ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	5
	ความสำคัญของการวิจัย.....	5
	ขอบเขตของการวิจัย.....	5
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	5
	ตัวแปรที่ศึกษา.....	6
	นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
	กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	8
	สมมติฐานในการวิจัย.....	9
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
	ระบบการศึกษาของประเทศออสเตรเลียในระดับอุดมศึกษา.....	10
	ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง.....	19
	เศรษฐศาสตร์การศึกษา.....	19
	ทฤษฎีอุปสงค์.....	28
	พฤติกรรมผู้บริโภค.....	38
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	43
	เอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง.....	48
3	วิธีดำเนินการวิจัย.....	50
	การกำหนดประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง.....	50
	การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	54
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	56
	การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	56

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 (ต่อ) ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	63
ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ลักษณะทั่วไปของผู้ไปศึกษาในระดับปริญญาโท..	63
ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ปัจจัยทางเศรษฐกิจที่ส่งผลต่ออุปสงค์ทางการ ศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย.....	67
ส่วนที่ 3 การวิเคราะห์ระดับความต้องการทางการศึกษาในระดับ ปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย โดยพิจารณาจากปัจจัยอื่นๆ	71
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	77
ความมุ่งหมาย ความสำคัญ สมมติฐาน และขอบเขตของการวิจัย.....	77
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	79
อภิปรายผล.....	81
ข้อเสนอแนะ.....	86
บรรณานุกรม.....	87
ภาคผนวก.....	95
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	109

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 รายชื่อมหาวิทยาลัยในประเทศออสเตรเลียและวิทยาเขต.....	12
2 จำนวนประชากรของผู้ที่ไปศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย ระหว่างพ.ศ. 2537 ถึง พ.ศ.2544.....	51
3 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของผู้ที่ไปศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศ ออสเตรเลีย ระหว่างพ.ศ. 2537 ถึง พ.ศ.2544 ในแต่ละกลุ่ม.....	53
4 การวิเคราะห์ลักษณะทั่วไปของผู้ไปศึกษาในระดับปริญญาโท.....	64
5 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร.....	68
6 การวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณปัจจัยทางเศรษฐกิจที่ส่งผลต่ออุปสงค์ ทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย.....	69
7 การวิเคราะห์ความถดถอยแบบลำดับขั้น (Stepwise Regression) ของปัจจัยที่ส่งผล ต่ออุปสงค์ทางการศึกษาในระดับปริญญาโทประเทศออสเตรเลีย.....	70
8 การวิเคราะห์ระดับความต้องการทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศ ออสเตรเลีย โดยพิจารณาจากการพัฒนาดตนเอง.....	72
9 การวิเคราะห์ระดับความต้องการทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศ ออสเตรเลีย โดยพิจารณาจากประสบการณ์จากการศึกษาในต่างประเทศ.....	73
10 การวิเคราะห์ระดับความต้องการทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศ ออสเตรเลีย โดยพิจารณาจากค่านิยมในการไปศึกษาต่างประเทศ.....	73
11 การวิเคราะห์ระดับความต้องการทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศ ออสเตรเลีย โดยพิจารณาจากเพื่อนหรือบุคคลที่รู้จัก.....	74
12 การวิเคราะห์ระดับความต้องการทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศ ออสเตรเลีย โดยพิจารณาจากหลักสูตรการเรียน.....	74
13 การวิเคราะห์ระดับความต้องการทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศ ออสเตรเลีย โดยพิจารณาจากมาตรฐานการศึกษา.....	75
14 สรุปภาพรวมการวิเคราะห์ระดับความต้องการทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย.....	75

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 จำนวนนักศึกษาไทยที่ไปศึกษาในประเทศออสเตรเลีย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2531 ถึง พ.ศ. 2545.....	4
2 กรอบแนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยทางเศรษฐกิจที่ส่งผลต่ออุปสงค์ทางการศึกษาใน ระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย.....	8
3 กรอบแนวคิดเกี่ยวกับการศึกษาระดับความต้องการทางการศึกษาในระดับ ปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย โดยพิจารณาจากปัจจัยอื่นๆ	9
4 ความสัมพันธ์ของโครงสร้างคุณสมบัติทางการศึกษาของออสเตรเลีย (AQF)...	14
5 แผนภูมิระบบการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของประเทศออสเตรเลีย.....	16
6 แสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรต่างๆ ในวงจรชีวิต.....	24
7 แสดงอัตราผลตอบแทนการศึกษา.....	25
8 สรุปเศรษฐศาสตร์การศึกษา.....	27
9 แสดงการเลื่อนตำแหน่งของเส้นอุปสงค์ทางการศึกษาอันเนื่องมาจากการ เปลี่ยนแปลงทางด้านรายได้ของประชาชน.....	33
10 แสดงการเลื่อนตำแหน่งของเส้นอุปสงค์ทางการศึกษาอันเนื่องมาจากการ เปลี่ยนแปลงอัตราค่าเล่าเรียน.....	34
11 อุปสงค์ทางการศึกษาส่วนบุคคล.....	36
12 อุปสงค์ทางการศึกษาโดยรวม.....	37
13 แสดงเส้นอรรถประโยชน์รวม (ก) และเส้นอรรถประโยชน์หน่วยสุดท้าย (ข).....	39
14 แสดงเส้นความพอใจเท่ากัน.....	41
15 แสดงถึงเส้นงบประมาณ.....	41

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ปัจจุบันเป็นยุคแห่งข้อมูลข่าวสาร การติดต่อสื่อสารมีความก้าวหน้าทันสมัยอย่างมาก ดังนั้นประเทศกำลังพัฒนาอย่างประเทศไทยมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาประเทศให้เท่าทันกับนานาประเทศ รวมถึงการเปลี่ยนแปลงของโลกแบบพลวัต ดังนั้น การพัฒนาประชากรหรือทรัพยากรมนุษย์ จึงเป็นเรื่องที่ทุกสังคมให้ความสำคัญ การพัฒนาประเทศต้องพัฒนาประชากรและพัฒนาเศรษฐกิจควบคู่กันไป เพื่อผลสืบเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของประชากร และการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม ให้เป็นไปอย่างสอดคล้องเกื้อหนุนกัน ดังจะเห็นได้ว่าประเทศที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาประชากรมักจะประสบผลสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม บรรลุถึงระดับคุณภาพชีวิตที่พึงประสงค์ แม้ว่าจะขาดแคลนทรัพยากรธรรมชาติ หรืออาจเผชิญกับภัยธรรมชาติอย่างรุนแรง ในขณะที่บางประเทศมีทรัพยากรธรรมชาติอุดมสมบูรณ์ แต่ละเลยในการพัฒนาประชากรทั้งทางปริมาณและทางคุณภาพ ทำให้ไม่ประสบผลสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมเท่าที่ควร ทั้งนี้เพราะประชากรขาดคุณภาพ มีศักยภาพต่ำ ไม่เอื้อต่อกระบวนการพัฒนาประเทศ อีกทั้งเป็นปัญหาสังคม (สุวิทย์ มาตะมัน. 2544 : 24 - 25)

ในการพัฒนามนุษย์ พระธรรมปิฎก(ป.อ.ปยุตโต) (2539 : 35) ได้กล่าวถึงการพัฒนา มนุษย์นั้นมีความหมายต่อการศึกษา เพราะการศึกษาเป็นกระบวนการในการพัฒนาคน จึงต้อง ดำเนินการอย่างดีให้มีประสิทธิผลเป็นไปเพื่อพัฒนาสังคม พัฒนาโลก การศึกษาจึงต้องมีบทบาท สำคัญอย่างมาก

การที่บุคคลมองเห็นความสำคัญของการศึกษา ทำให้มีผู้ลงทุนทางการศึกษาจำนวนมาก ขึ้นในแต่ละปี การศึกษาขั้นพื้นฐานรัฐบาลเป็นผู้จัดการศึกษาให้ ส่วนผู้จัดการศึกษาในภาคเอกชน ผู้เรียนต้องเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น และเมื่อศึกษาในระดับที่สูงขึ้นค่าใช้จ่ายมีมากขึ้นตามลำดับ แต่ ผู้เรียนพร้อมที่จะจ่ายเพื่อผลประโยชน์ที่ได้รับในอนาคต ดังนั้นค่าใช้จ่ายในการศึกษาถือเป็นการ ลงทุนอย่างหนึ่ง และการลงทุนทางการศึกษาสามารถเลือกได้ตามความต้องการแต่ละบุคคลทั้ง การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ หรือเป็นการศึกษาตามอัธยาศัย อย่างไรก็ตามยังคงมีบุคคล บางส่วนที่ต้องการไปศึกษาในต่างประเทศ หากพิจารณาจากอดีตมีการส่งคนไปศึกษาในต่าง ประเทศเรื่อยมา โดยเริ่มจากทุนเล่าเรียนหลวงและทุนรัฐบาล ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

การศึกษาในต่างประเทศนั้น มีมาตั้งแต่สมัยสุโขทัยมีการส่งพระสงฆ์ไปศึกษาพระพุทธ- ศาสนาที่ประเทศลังกา และส่งคณะบุคคลไปเรียนวิธีการทำขามสังคโลกจากประเทศจีน เพื่อต้องการ สร้างผู้ที่มีความรู้ทางพุทธศาสนาและเทคนิคการทำขามสังคโลก เพื่อมาเผยแพร่ความรู้แก่คณะสงฆ์

และบุคคลโดยทั่วไป (วราภรณ์ รุจิวิวัฒนกุล. 2533 : 1 - 2) ต่อมาในสมัยกรุงศรีอยุธยาได้มีการส่งคณะสงฆ์และบุคคลต่าง ๆ ไปศึกษาในลักษณะเดียวกันกับสมัยสุโขทัย แต่นอกจากความรู้ความชำนาญต่าง ๆ ที่ได้รับแล้ว ยังมีการส่งนักเรียนไปศึกษาในประเทศฝรั่งเศส เพื่อต้องการกระชับสัมพันธไมตรีเป็นการจำกัดขอบเขตการขยายอิทธิพลของประเทศฮอลันดาและถ่วงดุลอำนาจระหว่างสถาบันพระมหากษัตริย์กับขุนนางฝ่ายปกครองในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช แต่ความสัมพันธ์ได้สิ้นสุดลงในสมัยนี้ เนื่องจากเกิดปัญหาการเมืองภายในประเทศ จวบจนกระทั่งสมัยรัชกาลที่ 3 ได้มีการติดต่อค้าขายทางทะเลจึงทำให้มีการส่งคนไปศึกษายังต่างประเทศในวิชาการเดินเรือ ส่วนในสมัยรัชกาลที่ 4 มีผู้ที่เดินทางไปศึกษาในต่างประเทศทั้งที่พระมหากษัตริย์ทรงส่งไปศึกษา และที่บิดามารดาส่งไปเพื่อให้ตรงกับพระราชนิยมของรัชกาลที่ 4 ที่ทรงโปรดคนรู้ภาษาอังกฤษ เพราะทรงเล็งเห็นความสำคัญของภาษาต่างประเทศ (กอบกุล ปิตรชาติ. 2539 : 35 - 37, 39 - 41) ในอดีตได้มีการกำหนดนโยบายในการส่งนักเรียนไปศึกษาต่างประเทศ สรุปได้ดังนี้ (สุนิดา ไชยนิพนธ์. 2520 : 13, สำนักงานข้าราชการพลเรือน. 2542 : 7)

1. ต้องการต่อสู้ทางการทูต เพื่อมิให้เมืองไทยตกเป็นเมืองขึ้นของชาวยุโรปเป็น พระบรมราชโบายของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 4 มาแต่เดิม เพราะในรัชสมัยนั้นประเทศในยุโรปมักยึดประเทศด้อยพัฒนาเป็นเมืองขึ้น ประกอบกับมีฝรั่งมาติดต่อค้าขายมากเป็นกรณีพิเศษ จึงจำเป็นต้องรู้ภาษายุโรปเพื่อความเข้าใจที่ดีในด้านการค้าขาย เพื่อเชื่อมสัมพันธไมตรีต่อกัน และเพื่อการเตรียมตัวรับสถานการณ์ข้างหน้า

2. ต้องการเรียนวิชาสมัยใหม่จากชาวยุโรป เพราะมีการค้าขายติดต่อกับชาวต่างประเทศมากขึ้น โดยคัดเลือกจากบุคคลที่มีความตั้งใจเรียนดี มีความประพฤติดี และร่างกายแข็งแรง เพื่อนำมาพัฒนาบ้านเมือง

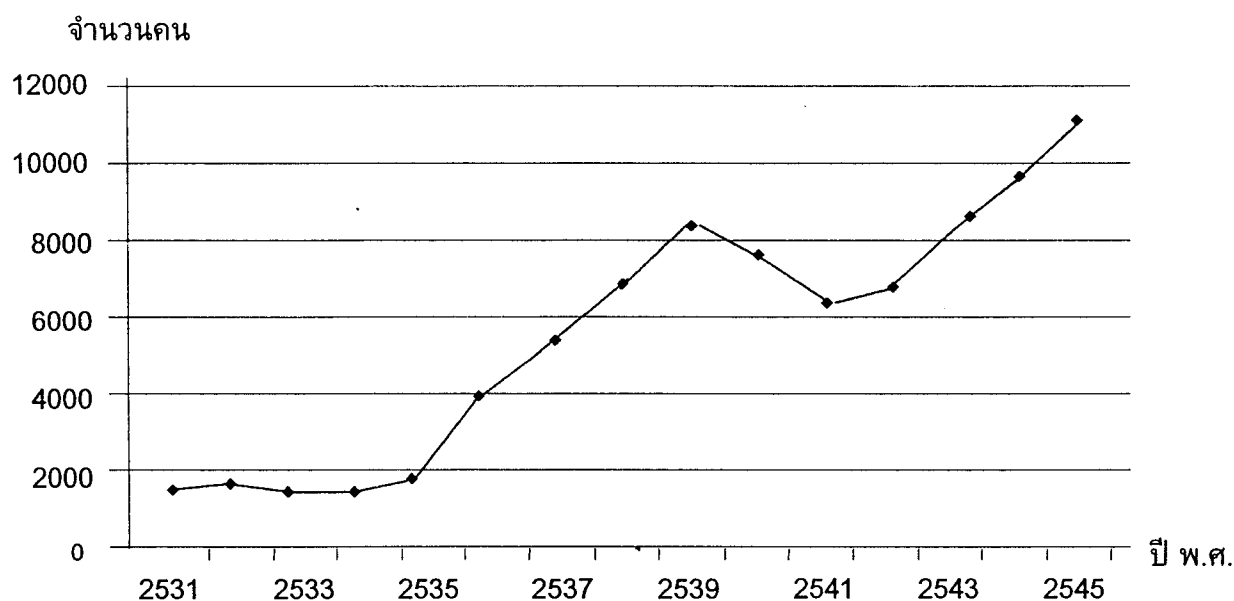
3. เพื่อเป็นการกุศลแก่เด็กไทยทุกคน ไม่เลือกกว่ายากดีมีจน เพื่อนำความรู้มาประกอบอาชีพส่วนตัว และช่วยเหลือประเทศชาติ

นโยบายดังกล่าวนี้ ทำให้เกิดผลของการส่งนักเรียนไปศึกษาในต่างประเทศที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงประเทศให้ทันสมัยตามมา ได้แก่ การพัฒนาส่วนราชการ การเปลี่ยนแปลงค่านิยม การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองในพ.ศ. 2475 (ละออทอง อัมรินทร์. 2522 : 225 - 230)

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่า การส่งคนไปศึกษาในต่างประเทศนั้นเป็นผู้ที่พระมหากษัตริย์ทรงส่งไป กระทั่งสมัยรัชกาลที่ 4 ได้มีการส่งบุตรหลายไปด้วยทุนส่วนตัว โดยส่วนมากผู้ที่ไปศึกษาวิชาการต่าง ๆ มักไปศึกษาในสาขาที่ภายในประเทศยังไม่มีหรือยังไม่เกิดความชำนาญเพียงพอ เพื่อมาพัฒนาประเทศต่อไป โดยทั่วไปการส่งเสริมให้นักเรียนไทยไปศึกษาต่อต่างประเทศโดยเฉพาะในประเทศที่เจริญก้าวหน้า เพื่อให้นักเรียนได้มีโอกาสไปเรียนรู้หลักวิชาการและเทคโนโลยีที่ก้าวหน้า และทันสมัยมาสู่ประเทศไทย (วนิดา วงศ์คำจันทร์. 2533 : 50) จากสภาพความเป็นจริงการที่จะพัฒนาประเทศให้ก้าวไปสู่เส้นทางของการเป็นประเทศพัฒนา จำเป็นต้องอาศัยการถ่ายทอดความรู้ความก้าวหน้าในทางวิชาการด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่ทันสมัยจากต่างประเทศอีกมาก

(วิจิตร ศรีธำณ. 2530 - 2531 : 4 - 7) อย่างไรก็ตาม การไปศึกษาในต่างประเทศมีผู้ที่สนใจเป็นจำนวนมาก ทั้งการใช้ทุนรัฐบาลและทุนส่วนบุคคลจนกระทั่งในปัจจุบันนี้

การศึกษาในต่างประเทศมีความหลากหลายและมีวิทยาการต่างๆ ที่ก้าวหน้าทันสมัย ทำให้มีผู้ที่ไปศึกษาในต่างประเทศจำนวนเพิ่มมากขึ้น จากข้อมูลของส่วนการศึกษาและฝึกอบรมในต่างประเทศ สำนักงานข้าราชการพลเรือน (กพ.) ที่ส่งนักเรียนทุนไปศึกษาในต่างประเทศ ทั้งหมด 2,647 คนใน 26 ประเทศ โดยประเทศที่นักเรียนไทยไปศึกษามากที่สุดสามารถเรียงตามลำดับได้ดังต่อไปนี้ สหรัฐอเมริกา อังกฤษ ออสเตรเลีย ญี่ปุ่น และ เยอรมัน (วันที่ 31 พฤษภาคม 2545) อย่างไรก็ตามจำนวนทุนกับความต้องการศึกษาในต่างประเทศมีส่วนต่างกัน ทำให้บุคคลจำนวนมากไปศึกษาในต่างประเทศโดยใช้ทุนส่วนตัว หากเปรียบเทียบความนิยมของนักศึกษาต่างชาติ สหรัฐอเมริกาเป็นที่นิยมอันดับหนึ่ง สำหรับนักศึกษาในแถบเอเชีย แต่เมื่อเร็วๆ นี้ทั้งแคนาดาและอังกฤษ พบว่าต้องสูญเสียนักศึกษาชาวเอเชียให้แก่ออสเตรเลีย ดังนั้นออสเตรเลียจึงเป็นประเทศคู่แข่งที่สำคัญในการขยายส่วนแบ่งการตลาดของการศึกษานานาชาติ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2544 : 51) นอกจากนี้ ออสเตรเลียเป็นทางเลือกอันดับ 1 ของนักเรียนไทย โดยในช่วงเดือนมกราคม ถึง ตุลาคม 2545 มีส่วนแบ่งทางการตลาด 33% อังกฤษ 27% สหรัฐอเมริกา 26% (ศูนย์การศึกษาออสเตรเลีย. 2545 : 1) ดังนั้นจึงได้เลือกประเทศออสเตรเลียในการวิเคราะห์อุปสงค์ทางการศึกษา เมื่อพิจารณาจำนวนนักศึกษาไทยที่ไปศึกษาในประเทศ ออสเตรเลีย ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2531 - 2545 แสดงถึงจำนวนที่เพิ่มมากขึ้น แต่ในช่วง พ.ศ. 2539 - 2541 ได้เกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจภายในประเทศจึงทำให้จำนวนนักเรียนลดลง ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 จำนวนนักศึกษาไทยที่ไปศึกษาในประเทศออสเตรเลีย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2531 ถึง พ.ศ. 2545

งานวิจัยนี้มุ่งศึกษาอุปสงค์ทางการศึกษาจากผู้ไปศึกษาในระดับปริญญาโทประเทศออสเตรเลีย ระหว่าง พ.ศ. 2537 ถึง พ.ศ. 2544 โดยศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่ออุปสงค์ทางการศึกษาเพื่อนำไปสร้างแบบจำลองอุปสงค์ทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย โดยมองการศึกษาเป็นการลงทุน ดังนั้นปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ปัจจัยทางเศรษฐกิจต่างๆ ที่จะนำมาใช้ในการสร้างแบบจำลอง นอกจากนี้ได้ศึกษาถึงระดับความต้องการทางการศึกษาในระดับปริญญาโทประเทศออสเตรเลีย โดยพิจารณาจากปัจจัยอื่นๆ การที่ให้ความสนใจศึกษาในระดับปริญญาโทเนื่องจากระดับปริญญาโทมีนักศึกษาไทยไปศึกษาเป็นจำนวนมากกว่าการศึกษาในระดับอื่นๆ (มาริษา ปโกฏิประภา. 2532 : 37, ศูนย์การศึกษาออสเตรเลีย. 2545 : 8)

จากเหตุผลดังกล่าวทำให้ผู้ทำวิจัยสนใจที่จะศึกษาถึงอุปสงค์ทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย โดยพิจารณาถึงปัจจัยทางเศรษฐกิจที่ส่งผลต่ออุปสงค์ทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย และสามารถนำไปสร้างแบบจำลองอุปสงค์ทางการศึกษา และศึกษาถึงระดับความต้องการทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย โดยพิจารณาจากปัจจัยอื่นๆ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายไว้ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาปัจจัยทางเศรษฐกิจ ที่ส่งผลต่ออุปสงค์ทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย
2. เพื่อศึกษาระดับความต้องการทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย โดยพิจารณาจากปัจจัยอื่นๆ ได้แก่ การพัฒนาตนเอง ประสบการณ์จากการศึกษาในต่างประเทศ ค่านิยมในการไปศึกษาต่างประเทศ เพื่อนหรือบุคคลที่รู้จัก หลักสูตรการเรียน และมาตรฐานการศึกษา
3. เพื่อสร้างแบบจำลองอุปสงค์ทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย

ความสำคัญของการวิจัย

ผลที่ได้จากการวิเคราะห์อุปสงค์ทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย สามารถใช้เป็นข้อมูลในการเลือกเรียนแก่ผู้ที่ต้องการไปศึกษา ในระดับอุดมศึกษาประเทศออสเตรเลีย และสามารถใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ในการวางแผนเกี่ยวกับการจัดการศึกษาให้ตรงตามความต้องการของผู้เรียนมากขึ้น และสามารถนำไปใช้ในการดำเนินธุรกิจด้านการศึกษานานาชาติของประเทศไทย เพื่อพัฒนา ปรับปรุงการศึกษาภายในประเทศให้นำไปสู่ธุรกิจด้านการศึกษานานาชาติอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุดเป็นการพัฒนาประเทศให้มีความก้าวหน้าทางการศึกษาเท่าเทียมกับนานาประเทศ นอกจากนี้ ผลที่ได้สามารถนำไปใช้ในการวางแผนรองรับกำลังคนให้มีความเหมาะสมกับความต้องการของตลาดแรงงานภายในประเทศ

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากร ได้แก่ ผู้ที่ไปศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย ในทุกสาขาวิชา ระหว่าง พ.ศ. 2537 ถึง พ.ศ. 2544

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

การสุ่มกลุ่มตัวอย่างใช้ผู้ที่ไปศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย ระหว่าง พ.ศ. 2537 ถึง พ.ศ. 2544 กำหนดให้ระดับความเชื่อมั่น 95% ค่าความคลาดเคลื่อนของกลุ่ม

ตัวอย่างเท่ากับ 0.05 แทนค่าลงในสูตรการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง กรณีรู้จำนวนประชากรของ Yamane ได้ จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 383 คน

ข้อกำหนดเบื้องต้น

ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นผู้ที่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโท จากประเทศออสเตรเลีย

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษาตามความมุ่งหมายของการวิจัยข้อที่ 1

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ประกอบด้วย

- 1.1 รายได้ของผู้ปกครอง
- 1.2 ค่าใช้จ่ายทางการศึกษา
- 1.3 รายได้จากการทำงาน
- 1.4 อัตราดอกเบี้ย

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ อุปสงค์ทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย

ตัวแปรที่ศึกษาตามความมุ่งหมายของการวิจัยข้อที่ 2

ตัวแปรที่เกี่ยวข้องในการวัดระดับความต้องการทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย โดยพิจารณาจากปัจจัยอื่นๆ ได้แก่ การพัฒนาตนเอง ประสบการณ์จากการศึกษาในต่างประเทศ ค่านิยมในการไปศึกษาต่างประเทศ เพื่อนหรือบุคคลที่รู้จัก หลักสูตรการเรียน และมาตรฐานการศึกษา

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. อุปสงค์ทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย

หมายถึง ความต้องการศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย โดยมีทั้งความต้องการและอำนาจซื้อ วัดจากจำนวนผู้ที่ไปศึกษาในระดับปริญญาโทจากประเทศออสเตรเลีย ในแต่ละปีทุกสาขาวิชาระหว่าง พ.ศ. 2537 ถึง พ.ศ. 2544

2. ระดับความต้องการทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย

หมายถึง แนวความคิดเห็นหรือทัศนคติของผู้ที่ไปศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย ที่ก่อให้เกิดความต้องการทางการศึกษา โดยแบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ ไม่มีความต้องการ มีความต้องการในระดับน้อย มีความต้องการในระดับค่อนข้างน้อย มีความต้องการในระดับค่อนข้างมาก มีความต้องการในระดับมาก

3. รายได้ของผู้ปกครอง

หมายถึง รายได้โดยเฉลี่ยต่อปีของผู้ที่รับผิดชอบค่าใช้จ่ายของผู้ที่ไปศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย พิจารณาจากปีที่ไปศึกษา

4. ค่าใช้จ่ายทางการศึกษา

หมายถึง ค่าใช้จ่ายต่างๆ โดยเฉลี่ยต่อปีที่เกิดจากการไปศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย โดยมีหน่วยเป็นบาท สามารถแบ่งได้ดังนี้

4.1 ค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษา ประกอบด้วย ค่าใช้จ่ายให้แก่สถานศึกษา และค่าอุปกรณ์การเรียนต่างๆ เช่น ค่าเล่าเรียน ค่าบำรุงการศึกษา ค่าธรรมเนียมทางการศึกษา ค่าสมัคร ค่าหนังสือและเอกสารประกอบการเรียน เป็นต้น

4.2 ค่าใช้จ่ายส่วนตัว ได้แก่ ค่าใช้จ่ายที่ใช้เพื่อดำรงชีพต่างๆ ในขณะที่ศึกษา เช่น ค่าหอพัก ค่าพาหนะเดินทางเพื่อการศึกษา ค่าอาหารและเครื่องดื่ม และค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด

5. รายได้จากการทำงาน

หมายถึง รายได้เริ่มต้นในปีแรกโดยเฉลี่ยที่ได้รับจากการทำงานของผู้ที่ไปศึกษาหลังจากสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโท จากประเทศออสเตรเลีย

6. อัตราดอกเบี้ย

หมายถึง อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ขั้นต่ำจากธนาคาร กรุงเทพ จำกัด (มหาชน) โดยคิดจากอัตราดอกเบี้ยเฉลี่ยในปีที่เข้ารับการศึกษาระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย

7. ปัจจัยอื่นๆ

หมายถึง แนวความคิดเห็นหรือทัศนคติที่ก่อให้เกิดระดับความต้องการทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย ยกเว้นปัจจัยทางเศรษฐกิจ ซึ่งปัจจัยอื่นๆ ประกอบด้วย

7.1 การพัฒนาตนเอง

หมายถึง การได้รับความรู้หรือพัฒนาความรู้ในทางวิชาการ รวมถึงการพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษให้มีเพิ่มขึ้น โดยพิจารณาจากระดับคะแนนที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม

7.2 ประสบการณ์จากการศึกษาในต่างประเทศ

หมายถึง การเรียนรู้ในประสบการณ์ที่แตกต่างที่ได้จากการดำเนินชีวิตในประเทศออสเตรเลียและเพื่อเป็นการเปิดโลกทัศน์ โดยพิจารณาจากระดับคะแนนที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม

7.3 ค่านิยมในการไปศึกษาต่างประเทศ

หมายถึง ค่านิยมจากการไปศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลียของผู้ที่ไปศึกษา โดยพิจารณาจากระดับคะแนนที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม

7.4 เพื่อนหรือบุคคลที่รู้จัก

หมายถึง การไปศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย เนื่องมาจากเพื่อนหรือบุคคลที่รู้จัก โดยพิจารณาจากระดับคะแนนที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม

7.5 หลักสูตรการเรียนรู้

หมายถึง รูปแบบของการเรียนและสาขาวิชาที่เปิดสอน โดยพิจารณาจากระดับคะแนนที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม

7.6 มาตรฐานการศึกษา

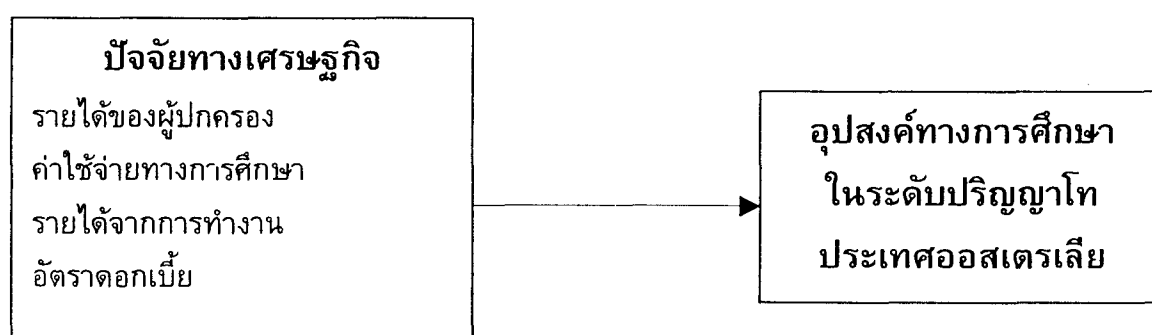
หมายถึง มาตรฐานการศึกษาของประเทศออสเตรเลีย ก่อให้เกิดความต้องการทางการศึกษา โดยพิจารณาจากระดับคะแนนที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ได้ดำเนินการตามกรอบแนวคิดในการวิจัย ศึกษาถึงปัจจัยทางเศรษฐกิจซึ่งประกอบด้วยรายได้ของผู้ปกครอง ค่าใช้จ่ายทางการศึกษา รายได้จากการทำงาน และอัตราดอกเบี้ย โดยคาดว่าปัจจัยทางเศรษฐกิจที่กล่าวมาส่งผลต่ออุปสงค์ทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย และศึกษาถึงระดับความต้องการทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย โดยพิจารณาจากปัจจัยอื่นๆ ได้แก่ การพัฒนาตนเอง ประสบการณ์จากการศึกษาในต่างประเทศ ค่านิยมในการไปศึกษาต่างประเทศ เพื่อนหรือบุคคลที่รู้จัก หลักสูตรการเรียนรู้ และ มาตรฐานการศึกษา สรุปได้ดังนี้

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

ภาพประกอบ 2 กรอบแนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยทางเศรษฐกิจที่ส่งผลต่ออุปสงค์ทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย

**ระดับความต้องการทางการศึกษาในระดับปริญญาโท
ประเทศออสเตรเลีย โดยพิจารณาจากปัจจัยอื่น ๆ
ได้แก่**

- การพัฒนาตนเอง
- ประสบการณ์จากการศึกษาในต่างประเทศ
- คำนิยมในการไปศึกษาต่างประเทศ
- เพื่อนหรือบุคคลที่รู้จัก
- หลักสูตรการเรียน
- มาตรฐานการศึกษา

ภาพประกอบ 3 กรอบแนวคิดเกี่ยวกับการศึกษาระดับความต้องการทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย โดยพิจารณาจากปัจจัยอื่น ๆ

สมมติฐานในการวิจัย

1. ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ได้แก่ รายได้ของผู้ปกครอง ค่าใช้จ่ายทางการศึกษา รายได้จากการทำงาน และอัตราดอกเบี้ย ส่งผลต่ออุปสงค์ทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย

2. ปัจจัยอื่น ๆ ได้แก่ การพัฒนาตนเอง ประสบการณ์จากการศึกษาในต่างประเทศ คำนิยมในการไปศึกษาต่างประเทศ เพื่อนหรือบุคคลที่รู้จัก หลักสูตรการเรียน และมาตรฐานการศึกษา ก่อให้เกิดระดับความต้องการทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการทำวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเสนอประกอบการทำวิจัย โดยเสนอเรียงตามหัวข้อดังต่อไปนี้

1. ระบบการศึกษาของประเทศออสเตรเลียในระดับอุดมศึกษา
2. ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง
 - 2.1 เศรษฐศาสตร์การศึกษา
 - 2.2 ทฤษฎีอุปสงค์
 - 2.3 พฤติกรรมผู้บริโภค
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
4. เอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

1. ระบบการศึกษาของประเทศออสเตรเลียในระดับอุดมศึกษา

ระบบการศึกษาของประเทศออสเตรเลียนั้นแบ่งเป็น 5 ส่วน (International Development Program Education Australia(IDP). 2544 : 19 - 20) ได้แก่

1. ประถมและมัธยมศึกษา เป็นการศึกษาภาคบังคับ เพื่อศึกษาต่อในสายสามัญ-ศึกษา ระดับอุดมศึกษา หรืออาชีวศึกษา
2. หลักสูตรภาษาอังกฤษสำหรับนักศึกษาต่างชาติ (English Language Intensive Courses for Overseas Students: ELICOS) วัตถุประสงค์คือ เพิ่มทักษะภาษาอังกฤษของนักศึกษาต่างชาติ เพื่อศึกษาต่อในหลักสูตรต่างๆ
3. หลักสูตรเตรียมชั้นพื้นฐาน วัตถุประสงค์ คือ การเตรียมให้นักศึกษาต่างชาติมีความพร้อมในการศึกษาต่อสถาบันอุดมศึกษาที่ประเทศออสเตรเลีย
4. อาชีวศึกษาและการฝึกอบรม วัตถุประสงค์ คือ การฝึกอบรมให้นักศึกษามีความพร้อมในการเข้าทำงานในบริษัทและในภาคอุตสาหกรรมต่างๆ
5. การศึกษาระดับอุดมศึกษา (มหาวิทยาลัย) วัตถุประสงค์ คือ เตรียมความเป็นมืออาชีพ และพัฒนาความเป็นปญญาชน

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่ออุปสงค์ทางการศึกษาระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย และระดับความต้องการทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศ

ออสเตรเลีย ดังนั้นจึงจำเป็นที่จะต้องทำความเข้าใจการศึกษาระดับอุดมศึกษา (มหาวิทยาลัย) เป็นหลักและพิจารณาในหลักสูตรที่มีความเกี่ยวข้องในรายละเอียดต่างๆ ประกอบกันดังต่อไปนี้

มหาวิทยาลัยแห่งแรกของประเทศออสเตรเลียก่อตั้งขึ้นที่เมืองซิดนีย์ (Sydney) ในปี ค.ศ.1850 หลังจากนั้น 5 ปี มหาวิทยาลัยแห่งที่สองได้รับการก่อตั้งขึ้นที่เมืองเมลเบิร์ล (Melbourne) ต่อมาในปี ค.ศ.1911 มีมหาวิทยาลัยอีก 4 แห่งที่ได้รับการก่อตั้งขึ้นที่เมืองแอดเลด (Adelaide) โฮเบิร์ต (Hobart) บริสเบน (Brisbane) และเพิร์ธ (Perth) รวมถึง Working Men's College หรือ RMIT ซึ่งก่อตั้งขึ้นที่เมืองเมลเบิร์ล (Melbourne) โดยการเปิดมหาวิทยาลัยในเมืองต่างๆ ดังกล่าวนั้น เพื่อเป็นการตอบสนองต่อความต้องการทางการศึกษาในระดับที่สูงกว่าระดับมัธยมศึกษา ซึ่งในขณะนั้นจำนวนประชากรของชาวออสเตรเลียมีอัตราการเจริญเติบโตขึ้นอย่างต่อเนื่อง และยังมีผู้ที่อพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานในประเทศออสเตรเลียเป็นจำนวนมากหลังจากสงครามโลกครั้งที่ 2 ในขณะเดียวกันการแผ่ขยายทางด้านเศรษฐกิจที่กำลังเจริญเติบโต ทำให้มีความต้องการคนงานในระดับมหาวิทยาลัยเพิ่มขึ้นจึงมีผลทำให้ความต้องการในการเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยเพิ่มมากขึ้นตาม โดยในช่วง ค.ศ.1946 ถึง ค.ศ.1975 มีมหาวิทยาลัย เพิ่มขึ้นอีก 13 มหาวิทยาลัยและได้ก่อตั้งขึ้นในเมืองใหญ่ๆ เช่น เมืองแคนเบอร์รา (Canberra) ซึ่งเป็นเมืองหลวงของประเทศออสเตรเลีย เมืองท่าด้านอุตสาหกรรมและเขตภูมิภาคในรัฐนิวเซาท์เวลส์ (New South Wales) เป็นต้น (Education Network & Career Services Co.,Ltd.(EdNET). 2544 : 10)

ในช่วงทศวรรษ 1980 และ 1990 จำนวนมหาวิทยาลัยเพิ่มขึ้นเกือบเท่าตัวและเป็นการเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว เนื่องจากทางรัฐบาลมีนโยบายที่ต้องการเพิ่มโอกาสในการศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัยให้ทันกับจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้นเช่นกัน และรองรับการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางด้านเศรษฐกิจ ซึ่งมีผลต่อความต้องการของตลาดแรงงานที่เพิ่มขึ้นในด้านคุณวุฒิ และทักษะต่างๆ ที่ได้จากการเข้าไปศึกษาในระดับมหาวิทยาลัยรวมถึงความสนับสนุนด้านการทำวิจัย เพื่อการก้าวเข้าสู่ยุคโลกาภิวัตน์ (Education Network & Career Services Co.,Ltd. (EdNET). 2545 : 10) ทำให้ในปัจจุบันมีมหาวิทยาลัยทั้งหมด 39 มหาวิทยาลัย ซึ่ง 37 แห่งเป็นของรัฐบาลและได้รับการสนับสนุนทางการเงินจากรัฐบาล ส่วนอีก 2 แห่งเป็นมหาวิทยาลัยเอกชน คือ มหาวิทยาลัยบอนด์ (Bond University) และมหาวิทยาลัยนอเธอร์ดาม (The University of Notre Dame) จัดตั้งขึ้นในปี ค.ศ. 1987 และค.ศ. 1990 ตามลำดับ (สมาคมไทยแนะแนวการศึกษาต่อต่างประเทศ. 2543 : 16) โดยมีรายชื่อมหาวิทยาลัยในประเทศออสเตรเลียและวิทยาเขต ดังตาราง 1

ตาราง 1 รายชื่อมหาวิทยาลัยในประเทศออสเตรเลียและวิทยาเขต

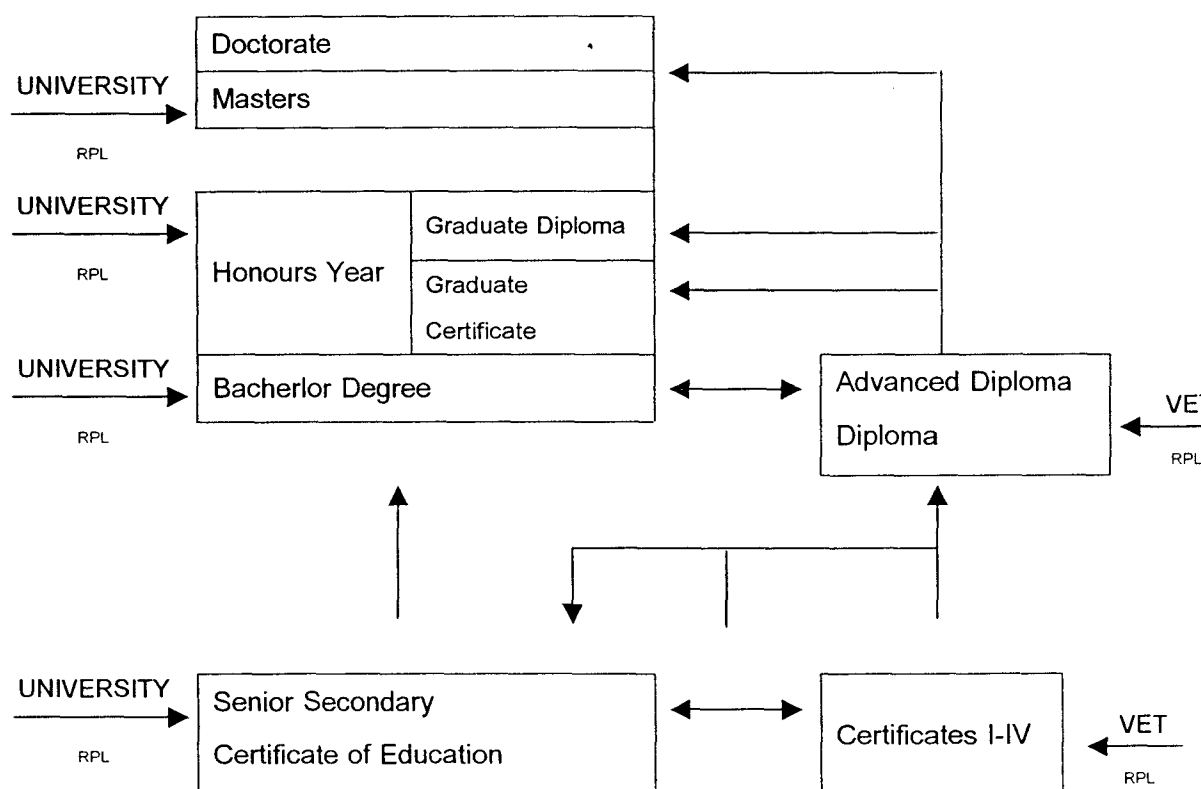
Western Australia	วิทยาเขตหลัก	วิทยาเขตอื่นๆ
Curtin University of Technology	Perth	Kalgoorlie, Northam
Edith Cowan University	Perth	Bunbury
Murdoch University	Perth	Rockingham
University of Notre Dame, Australia	Fremantle	Broome
The University of Western Australia	Perth	
Northern Territory	วิทยาเขตหลัก	วิทยาเขตอื่นๆ
Northern Territory University	Darwin	Palmerston
Queensland	วิทยาเขตหลัก	วิทยาเขตอื่นๆ
Australian Catholic University	Brisbane	
Bond University	Gold Coast	
University of the Sunshine Coast	Maroochydore	
Griffith University	Brisbane	Gold Coast, Logan
James Cook University	Townsville	Cairns
Queensland University of Technology	Brisbane	
The University of Queensland	Brisbane	Gatton, Ipswich
University of Southern Queensland	Toowoomba	Hervey Bay
Central Queensland University	Rockhampton	Brisbane, Bundaberg, Gladstone, Gold Coast, Mackay
New South Wales	วิทยาเขตหลัก	วิทยาเขตอื่นๆ
Australian Catholic University	Sydney	
Central Queensland University		Sydney, Melbourne
Charles Sturt University	Albury-Wodonga	Bathurst, Dubbo, Wagga
Macquarie University	Sydney	
Southern Cross University	Lismore	Coffs Harbour, Port Macquarie
The University of Newcastle	Newcastle	Ourimbah
The University of New England	Armidale	
The University of New South Wales	Sydney	
The University of Sydney	Sydney	Camden, Orange
University of Technology, Sydney	Sydney	

ตาราง 1 (ต่อ)

New South Wales	วิทยาเขตหลัก	วิทยาเขตอื่น ๆ
University of Western Sydney	Sydney	Campbeltown
University of Wollongong	Wollongong	Nowra, Sydney
Australian Capital Territory	วิทยาเขตหลัก	วิทยาเขตอื่น ๆ
Australian Catholic University	Canberra	
The Australian National University	Canberra	
University of Canberra	Canberra	
The University of New South Wales (Australian Defence Force Academy)		Canberra
Victoria	วิทยาเขตหลัก	วิทยาเขตอื่น ๆ
Australian Catholic University	Melbourne	Ballarat
Central Queensland University		Melbourne
Deakin University	Melbourne	Geelong, Warrnambool
La Trobe University	Melbourne	Albury-Wodonga, Beechworth, Bendigo, Mildura, Mt. Buller, Shepparton
Monash University	Melbourne	Churchill
RMIT University	Melbourne	
Swinburne University of technology	Melbourne	
University of Ballarat	Ballarat	Ararat, Horsham, Stawell
The University of Melbourne	Melbourne	Creswick, Dookie, Horsham, Terang, Warragul
Victoria University	Melbourne	Melton, Sunbury
South Australia	วิทยาเขตหลัก	วิทยาเขตอื่น ๆ
Adelaide University	Adelaide	Roseworthy
Flinders University	Adelaide	
University of South Australia	Adelaide	Whyalla
Tasmania	วิทยาเขตหลัก	วิทยาเขตอื่น ๆ
University of tasmania	Hobart	Launceston, Burnie

ที่มา: Education Network & Career Services Co.,Ltd.(EdNet). 2544 : 11

มหาวิทยาลัยทั้ง 39 แห่งนี้ได้รับการรับรองวิทยฐานะที่เท่าเทียมกัน เนื่องจากทางรัฐบาลมีจุดประสงค์ที่จะเชื่อมความแตกต่างในเรื่องระดับของระบบการศึกษา (มัธยมศึกษา การศึกษาสายอาชีพและการฝึกงาน มหาวิทยาลัย) ให้เป็นแบบแผนเดียวกันทั่วประเทศ ดังนั้น ในปี ค.ศ.1995 จึงเริ่มต้นนำระบบการรับรองคุณสมบัติทางการศึกษาออกมาใช้ เรียกว่า โครงสร้างคุณสมบัติทางการศึกษาของออสเตรเลีย (The Australian Qualification Framework : AQF) ซึ่งระบบ AQF จะใช้แทนคุณสมบัติในระบบเก่าทั้งหมดภายในปี ค.ศ.1999 ทำให้คุณวุฒิที่จะได้รับในปัจจุบันที่ไม่ได้มีชื่อเรียกตามคุณวุฒิ AQF จะได้รับการยอมรับ เช่น Associate Diploma เมื่อเข้าสู่ระบบ AQF จะเรียกว่า Associate Diploma/AQF หรือ Diploma เป็นต้น (Education Network & Career Services Co.,Ltd.(EdNet). 2541 : 27 - 28)

ภาพประกอบ 4 ความสัมพันธ์ของโครงสร้างคุณสมบัติทางการศึกษาของออสเตรเลีย (AQF)

* VET คือ Vocational Education and Training หรืออาจถูกเรียกอีกแบบว่า Technical and Vocational Education (TVE) ในประเทศอื่นๆ

- ** RPL คือ ระบบการให้ความสำคัญต่อคุณสมบัติทักษะการทำงาน และประสบการณ์การทำงานของแต่ละบุคคลซึ่งหมายถึงผู้ที่มีคุณสมบัติเหล่านี้อาจได้รับการพิจารณายกเว้นหน่วยการเรียนรู้ในบางส่วน

ในการที่มีระบบ AQF ขึ้นทำให้เกิดมาตรฐานที่น่าเชื่อถือและไว้วางใจขึ้นแก่ผู้เรียน และสามารถที่จะเรียนร่วมกันระหว่างการฝึกงานและการศึกษาในมหาวิทยาลัยควบคู่กัน จะเป็นการเปิดโอกาสมากขึ้นสำหรับผู้เรียนในการเลือกเรียนและการกำหนดระยะเวลาในการเรียนให้ตนเอง ดังนั้นเมื่อนำระบบ AQF มาใช้ แสดงว่าหลักสูตรที่ได้ศึกษาสำเร็จมาและระยะเวลาในการฝึกงานสามารถที่จะนำมาพิจารณาประกอบกัน แล้วนำมาวัดระดับในระบบการศึกษาได้

สถาบันการศึกษาของออสเตรเลียรักษามาตรฐานคุณภาพได้ โดยทางรัฐบาลออสเตรเลียประกันคุณภาพของสถาบันการศึกษา และหลักสูตรการศึกษาด้วยวิธีต่างๆ ดังนี้ (International Development Program Education,Australia(IDP). 2544 : 14)

- สถาบันการศึกษาต้องได้รับการรับรองมาตรฐานทางวิชาการ การเงิน การบริหารจัดการ และจริยธรรม

- หลักสูตรการศึกษาที่เปิดสอนแก่นักศึกษาต่างชาติจะต้องได้รับความเห็นชอบและปรากฏรายชื่ออยู่ใน Commonwealth Register of Institutions and Courses for Overseas Students (CRICOS)

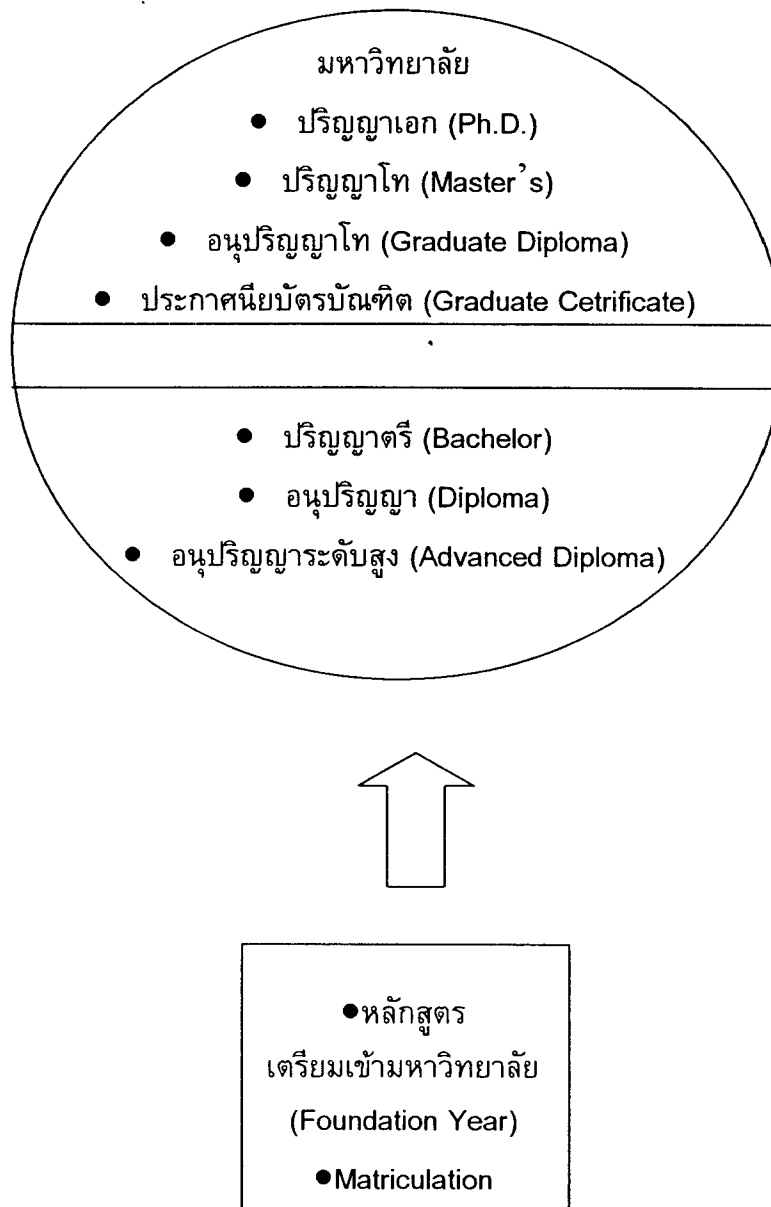
- คุณวุฒิที่เปิดสอนแก่นักศึกษาต่างชาติ ต้องอยู่ในกรอบคุณวุฒิการศึกษาของออสเตรเลีย ซึ่งเป็นแนวทางแสดงให้เห็นถึงระดับความรู้และทักษะที่นักศึกษาต่างชาติได้รับแนวทางดังกล่าวได้รับการปรับปรุงให้ทันสมัยอยู่เสมอเพื่อให้มั่นใจว่าคุณขณุนั้นตรงกับความต้องการของตลาดแรงงานปัจจุบันทั้งในระดับชาติและระดับนานาชาติ

- หน่วยงานระดับชาติจะทำหน้าที่ควบคุมด้านการเรียนการสอน การบริหารการจัดการและการวิจัยในสถาบันการศึกษา มหาวิทยาลัยได้รับการตรวจสอบทุกๆ 5 ปี โดย The Australian University Quality Agency สำหรับสถาบันอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมจะได้รับการตรวจสอบโดย The Australian National Training Authority

ซึ่งเอกอัครราชทูตออสเตรเลียประจำประเทศไทย ได้กล่าวถึงมาตรฐานการศึกษาของประเทศออสเตรเลียว่าอยู่ในระดับสูง โดยมีนวัตกรรมใหม่ๆ การคิดค้นสิ่งประดิษฐ์ใหม่ๆ ซึ่งเป็นสิ่งหนึ่งที่ช่วยในการตัดสินใจศึกษาต่อที่ประเทศออสเตรเลีย (International Development Program Education Australia(IDP). 2543 : 4)

ระบบ AQF สร้างความเป็นมาตรฐานเดียวกันให้กับมหาวิทยาลัย ทำให้สามารถแบ่งระดับการศึกษาได้ออกเป็น 2 ส่วนคือ ระดับปริญญาตรี (Undergraduate) และการศึกษาสำหรับผู้จบปริญญาตรีเรียกว่าระดับบัณฑิตศึกษา (Postgraduate) จากการศึกษาเอกสารต่างๆ ที่

เกี่ยวข้องกับระบบการศึกษาของประเทศออสเตรเลีย ทำให้ทราบถึงรายละเอียดของการศึกษา ระดับปริญญาตรีและระดับบัณฑิตศึกษา สามารถสรุปได้ดังนี้

ภาพประกอบ 5 แผนภูมิระบบการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของประเทศออสเตรเลีย

การศึกษาระดับปริญญาตรี (Undergraduate) ไม่มีระบบเอ็นทรานซ์เพื่อเข้ามหาวิทยาลัย แต่ใช้ผลการเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (Senior Secondary Education : Year 11 - 12) ของผู้ที่จบภายในประเทศออสเตรเลียหรือประเทศที่มีการใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาหลักในการสื่อสาร นำมาพิจารณาในการเข้าเรียนระดับมหาวิทยาลัย กรณีที่เป็นนักศึกษาไทยที่จบมัธยมศึกษาปีที่ 6 ด้วยเกรด 2.5 ขึ้นไปจะต้องเข้าเรียนในหลักสูตรเตรียมเข้ามหาวิทยาลัย (Foundation Studies) ซึ่งเป็นการเตรียมความพร้อมในการเรียนต่อในระดับปริญญาตรี โดยระยะเวลาในการเรียนมีตั้งแต่ 6 เดือน ถึง 1 ปี เนื้อหาของหลักสูตรมาจากหลักสูตรมัธยมศึกษาปีที่ 11 - 12 แบ่งออกเป็นสายวิทย์ สายศิลป์ และธุรกิจรวมกับวิชาพื้นฐานในสาขาที่นักศึกษาจะศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี หากนำผลสอบเทียบมาพิจารณาเกรดเฉลี่ยควรได้ตั้งแต่ 2.5 ขึ้นไป แต่ยังไม่เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปของมหาวิทยาลัยนอกจากนี้ยังมีหลักสูตร Matriculation เป็นหลักสูตรเตรียมอุดมศึกษาสำหรับผู้ที่มียุเกิน 18 ปีขึ้นไป แล้วยังเรียนไม่จบมัธยมปลาย และต้องการสอบเพื่อให้ได้วุฒินำไปใช้ในการเรียนต่อในระดับอุดมศึกษา ซึ่งเป็นหลักสูตรสามัญเร่งรัด 1 ปี หากนักศึกษาที่สอบผ่านในหลักสูตร Foundation หรือ Matriculation ก็สามารถสมัครเข้าเรียนระดับปริญญาตรีได้ สำหรับนักศึกษาที่จบปี 1 ในระดับปริญญาตรีแล้วก็สามารถสมัครเรียนระดับปริญญาตรีได้เลยโดยไม่ต้องเรียนหลักสูตร Foundation ก่อน

การศึกษาในระดับปริญญาตรี (Undergraduate) นั้น บางมหาวิทยาลัยได้มีการเปิดสอนในระดับอนุปริญญา (Diploma) และระดับอนุปริญญาขั้นสูง (Advanced Diploma) โดยการศึกษาในระดับอนุปริญญาใช้ระยะเวลาเรียนประมาณ 1 - 2 ปี เป็นหลักสูตรที่เน้นการเสริมสร้างทักษะทั้งในระดับปฏิบัติการและระดับวางแผน ที่สามารถนำไปใช้ในการจัดการในสาขาอาชีพต่างๆ ส่วนระดับอนุปริญญาขั้นสูงเป็นหลักสูตรฝึกทักษะทางวิชาชีพขั้นสูงใช้ระยะเวลาเรียนประมาณ 2 - 3 ปี โดยทั้งระดับอนุปริญญาและอนุปริญญาขั้นสูงเป็นการศึกษาต่อเนื่องไปยังระดับปริญญาตรีได้โดยการเทียบโอนหน่วยกิต หากเป็นการเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรีโดยปกติใช้ระยะเวลาเรียนประมาณ 3 - 6 ปี ขึ้นอยู่กับสาขาที่เลือกเรียน ส่วนผู้ที่ต้องการศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีเกียรตินิยม (Bachelor Degree with Honours) สามารถลงทะเบียนเรียนเพิ่มสำหรับปีเกียรตินิยมโดยเฉพาะอีก 1 ปี แต่จะต้องมีผลการเรียนในระดับปริญญาตรีที่ดีเยี่ยม ซึ่งการเรียนการสอนจะมีทั้งภาคบรรยายและภาควิทยานิพนธ์โดยผู้ที่สำเร็จการศึกษาจะได้รับการรับรองวุฒิให้เทียบเท่าปริญญาโท

การเข้าศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา (Postgraduate) นั้น พิจารณาจากผลสอบภาษาอังกฤษเป็นหลัก (IELTS) โดยนักศึกษาที่ไม่ผ่านเกณฑ์คะแนนภาษาอังกฤษในการสมัครเข้าเรียนจำเป็นต้องเรียนในหลักสูตรภาษาอังกฤษสำหรับนักศึกษาต่างชาติ (English Language Intensive Courses for Overseas Students: ELICOS) ก่อน โดยดูจากคะแนนที่สอบได้ทำให้ทราบถึงระยะเวลาที่ใช้ในการเรียนภาษาอังกฤษ สถาบัน ELICOS แบ่งเนื้อหาของหลักสูตรออก

เป็นประเภทดังนี้ ภาษาอังกฤษทั่วไป ภาษาอังกฤษสำหรับวัตถุประสงค์เฉพาะ ภาษาอังกฤษสำหรับวันหยุด และภาษาอังกฤษเพื่อการเตรียมตัวสอบโดยในมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่มีสถาบัน ELICOS ของตัวเองโดยผ่านการตรวจสอบและจดทะเบียนกับทางรัฐบาล นักศึกษาที่เรียนภาษาอังกฤษจบตามระยะเวลาที่กำหนดจากสถาบัน ELICOS จะต้องผ่านการทดสอบภาษาอังกฤษอีกครั้ง จึงจะสามารถเข้าเรียนในหลักสูตรที่ทำการสมัครไว้ได้ โดยผู้ที่ต้องการเข้าศึกษาในระดับปริญญาโทจะต้องได้คะแนนสอบภาษาอังกฤษ (IELTS) อย่างน้อย 6.5 นอกจากผลสอบภาษาอังกฤษที่นำมาใช้ในการพิจารณาสมัครเข้าเรียนแล้วยังมีประสบการณ์ทำงาน เกรตเจสีย และอื่นๆ ตามแต่หลักสูตรและมหาวิทยาลัยที่จะกำหนดไว้ในเกณฑ์การรับเข้าศึกษา

การศึกษาในระดับปริญญาโท ระยะเวลาในการศึกษามีตั้งแต่ 1 - 2 ปีขึ้นอยู่กับสาขาวิชาและลักษณะการเรียน ซึ่งมีระบบการเรียนอยู่ 3 ลักษณะ คือ (International Development Program Education Australia(IDP). 2540 : 25, สมาคมไทยแนะแนวการศึกษาต่อต่างประเทศ. 2545 : 18 - 19)

1. Coursework เป็นการเรียนแบบเข้าฟังคำบรรยาย
2. Research (Thesis) เป็นการเรียนแบบเขียนวิทยานิพนธ์
3. Coursework and Research (Thesis) เป็นการเรียนผสมกันระหว่างการเข้าฟังคำบรรยายและการเขียนวิทยานิพนธ์ ในบางสถาบันนักศึกษาสามารถเลือกอัตราส่วนระหว่างการเรียนสองแบบได้

แต่การเรียนปริญญาโทในบางมหาวิทยาลัยหรือบางหลักสูตรจะให้ผู้เรียนลงทะเบียนเรียนในหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต (Graduate Certificate) หรือหลักสูตรเตรียมพื้นฐานคือ อนุปริญญาโท (Graduate Diploma) ซึ่งเรียกว่า Master Qualifying หรือหลักสูตรเตรียมศึกษาต่อระดับปริญญาโทเรียกว่า Qualifying Program หรือ Preliminary Program เพื่อขอประเมินผลการเรียนว่าสามารถศึกษาต่อในระดับปริญญาโทได้หรือไม่ สำหรับผู้เรียนที่ไม่มีพื้นฐานในสาขาวิชาที่ลงเรียนมาก่อนหรือพื้นฐานการทำวิจัย โดยหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตจะเรียนประมาณ 6 เดือนเพื่อเสริมสร้างความรู้เฉพาะด้านส่วนหลักสูตรอนุปริญญาโทจะใช้ระยะเวลาเรียนประมาณ 1 ปี โดยแต่ละหลักสูตรนั้นสามารถนำมาเรียนต่อเนื่องกันจนถึงระดับปริญญาโทได้ โดยสาขาที่เปิดสอนในระดับปริญญาโทครอบคลุมทั้งสาขาอาชีพและวิทยาการต่างๆ อาทิ ด้านวิทยาศาสตร์ ด้านศิลปศาสตร์ ด้านสังคมศาสตร์ การแพทย์ และธุรกิจสาขาวิชาที่นักศึกษาต่างชาตินิยมลงทะเบียนเรียนมากที่สุด คือ ธุรกิจการบริการและการจัดการ และเศรษฐศาสตร์ ส่วนสาขาวิชาที่นิยมเป็นอันดับรองลงมา คือ วิทยาศาสตร์ ศิลปศาสตร์ มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และวิศวกรรมศาสตร์ (IDP. 2544 : 22)

การเรียนในระดับปริญญาเอก (Doctoral Degree) ระยะเวลาในการศึกษา 3 - 5 ปี เป็นหลักสูตรที่เน้นการทำวิจัยเพียงอย่างเดียว ผู้เรียนควรจบปริญญาโทในสาขาเดียวกันและ

ควรมีพื้นฐานในการทำวิจัยหรือเขียนวิทยานิพนธ์มาก่อน นอกจากนี้ต้องเข้าใจและรู้ในทางทฤษฎีของสาขาที่สนใจจะศึกษาเป็นอย่างดี

ช่วงการศึกษาแบ่งเป็น 2 ภาคการศึกษา เริ่มต้นตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ ถึง เดือนพฤษภาคม และเดือนสิงหาคม ถึง เดือนพฤศจิกายน

2. ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

2.1 เศรษฐศาสตร์การศึกษา

2.1.1 ความหมายเศรษฐศาสตร์การศึกษา

เศรษฐศาสตร์การศึกษาเป็นสาขาวิชาหนึ่งของเศรษฐศาสตร์ ไพจิตร เอื้อทวีกุล (2522 : 245) ได้กล่าวถึงลักษณะพื้นฐานของวิชาเศรษฐศาสตร์การศึกษาเป็นการนำความรู้และเทคนิคทางเศรษฐศาสตร์ไปประยุกต์ในการวิเคราะห์ระบบและบริบทการศึกษา รวมทั้งศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างระบบเศรษฐกิจและระบบการศึกษา ซึ่งมีผลพลอยได้เป็นการขยายขอบเขตและเพิ่มพูนความรู้ในสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ ซึ่งธำรงค์ อุดมไพจิตรกุล (2544 : 3) ได้ให้ความหมายเพิ่มจากนี้คือ การประยุกต์ทฤษฎีและวิธีการวิเคราะห์ทางเศรษฐศาสตร์เพื่อตัดสินใจกำหนดนโยบายการลงทุนทางการศึกษา รวมกระทั่งการตัดสินใจแก้ปัญหาการลงทุนทางการศึกษาเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการเพิ่มมูลค่าภายใน (Intrinsic Value) และมูลค่าภายนอก (Extrinsic Value) กับประชากรของประเทศ โคห์น (บุญพุ่ม เสนารักษ์. 2531 : 1 ; อ้างอิงจาก Cohn.) ได้มีความคิดเห็นเช่นเดียวกันที่นำเอาทฤษฎีเศรษฐศาสตร์และการศึกษามาประยุกต์เข้าด้วยกัน และCohnต้องการให้กิจกรรมทางการศึกษาดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีความเป็นธรรมและเกิดประโยชน์ต่อสังคมโดยรวมสูงสุด จะเห็นได้ว่าทั้ง 3 ท่านนำเศรษฐศาสตร์และการศึกษามาพิจารณาร่วมกัน โดยเน้นการนำทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์มาใช้ในการศึกษา เพื่อให้เกิดประโยชน์ในด้านต่าง ๆ มากที่สุด นอกจากนี้ คอห์นและเกสก์ (1990 : 2) ได้กล่าวถึงเศรษฐศาสตร์การศึกษาว่าเป็นการศึกษาถึงเรื่องมนุษย์และสังคมที่จะเลือกใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดไปใช้ในการผลิตการฝึกอบรมประเภทต่างๆ เพื่อไปพัฒนาความรู้ ทักษะ จิตใจ อุปนิสัย และอื่นๆ โดยเฉพาะการศึกษาในระบบ และกระจายการศึกษาไปยังบุคคลต่างๆ และกลุ่มคนในสังคมทั้งในปัจจุบันและอนาคต ซึ่งเป็นความคิดเห็นที่สอดคล้องกับบุญพุ่ม เสนารักษ์ (2531 : 2) อย่างไรก็ดีตามมีบุคคลหลายท่านที่ให้ความหมายของเศรษฐศาสตร์การศึกษาที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐศาสตร์แรงงาน เช่น อัมพร วิจิตรพันธ์ (2520 : 8) สรุปได้ว่าเศรษฐศาสตร์การศึกษาเป็นการปรับปรุงแรงงานหรือมุ่งพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีฝีมือ มีสมรรถภาพสูง เพื่อให้ได้ใช้แรงงานเกิดประโยชน์เต็มที่และมิงานทำ ส่วนสุปรียา ควรเดชะคุปต์ (2529 : 9) กล่าวถึงเศรษฐศาสตร์การศึกษาว่าเป็นส่วนหนึ่งของเศรษฐศาสตร์ทรัพยากรมนุษย์

และเชื่อมโยงกับเศรษฐศาสตร์แรงงานที่ศึกษาวิธีเพิ่มประสิทธิภาพในทุนมนุษย์โดยวิธีการลงทุนในทุนมนุษย์ เพื่อให้มีผลผลิตและประสิทธิภาพมากขึ้นในอนาคต เป็นการพิจารณาเรื่องการศึกษาเรื่องเดียว อภิชัย พันธเสน (2544 : 573) ได้กล่าวในลักษณะเดียวกันที่เน้นการศึกษาในฐานะการลงทุนของปัจเจกชนหรือสังคมเพื่อเพิ่มผลผลิตภาพ แต่จุดสำคัญอยู่ที่ผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา ที่ส่วนหนึ่งตัวผู้ที่ได้รับการศึกษาจะได้รับ แต่อีกส่วนหนึ่งอาจจะตกอยู่กับนายจ้างและสังคมโดยรวม ลักษณะที่ต่างกันของผลตอบแทนจากการศึกษาทำให้สังคมต้องมีวิธีจัดสรรทรัพยากรเพื่อการศึกษา เพื่อให้การศึกษาให้ผลตอบแทนต่อการลงทุนในลักษณะที่แตกต่างกันสูงที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้

สรุปความหมายเศรษฐศาสตร์การศึกษาว่าได้เป็นการนำหลักและทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์มาใช้ในการศึกษา และการฝึกอบรม เพื่อให้เกิดทางเลือกและการตัดสินใจที่ดีที่สุดก่อให้เกิดการพัฒนาทุนมนุษย์ ซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยแรงงานที่สำคัญที่นำไปสู่การทำงานที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น

2.1.2 การศึกษาเป็นการบริโภคหรือการลงทุน

ในสมัยก่อนคนมักถือว่าการศึกษาเป็นการบริโภค (Consumption) เพียงอย่างเดียว นั่นคือการที่คนเรามาเรียนหนังสือก็เพราะอาจได้ความรู้ ความเพลิดเพลินสนุกสนานจากการเรียน อยากมีเพื่อนฝูงมากๆ อยากมีหน้าตาในวงสังคม และสิ่งอื่นๆ อีกมากอันนำมาซึ่งอรรถประโยชน์และความพอใจของผู้เรียน แต่ในปัจจุบันการศึกษานอกจากจะถือเป็นส่วนหนึ่งเป็นไปเพื่อการบริโภคตามความคิดเดิมแล้ว การศึกษายังถือว่าการลงทุน (Investment) อีกด้วย (วรัญญา ผ่านเจริญ. 2525 : 3) เป็นความคิดเห็นที่สอดคล้องกับอภิชัย พันธเสน (2518 : 250) ที่เห็นการศึกษาอยู่ในรูปของการบริโภคและการลงทุนพร้อมกันไป

จอห์น ซีฮาน (John Sheehan. 1973 : 21 - 22) ได้แสดงข้อแตกต่างระหว่างสินค้าบริโภคและสินค้าทุน คือสินค้าบริโภคเป็นสินค้าที่ทำให้ผู้บริโภคได้รับอรรถประโยชน์หรือความพึงพอใจในช่วงระยะเวลาสั้น และสามารถบริโภคได้ภายในระยะเวลาหนึ่ง ส่วนสินค้าทุนเป็นสินค้าที่ให้ประโยชน์แก่ผู้บริโภคในระยะเวลาที่ยาวนานและสามารถนำสินค้าเข้ามารวมเป็นสต็อกสินค้าทุนได้เพื่อใช้ในการขยายการผลิตในอนาคต การที่บอกว่าการศึกษาเป็นการบริโภคหรือการลงทุนนั้น อัมพร วิจิตรพันธ์ (2520 : 22 - 23) ได้บอกถึงเหตุผลดังนี้ การศึกษาถือเป็นการบริโภคโดยมีเหตุผลว่า การบริโภคเป็นการบริโภคสินค้าและบริการ ผู้เรียนด้านความรู้ใช้ประกอบอาชีพไม่ได้มากนัก วิชาบางอย่างมุ่งสอนให้คนเรียนรู้เท่านั้น การศึกษายังเรียนก็อยากเรียนมากยิ่งขึ้น และรัฐบาลใช้จ่ายเงินด้านการศึกษามากปีละจำนวนมาก ส่วนการศึกษาเป็นการลงทุนเพราะผู้ลงทุนมีทั้งรัฐบาลและเอกชนก่อให้เกิดผลผลิต มีผลตอบแทนแก่ผู้ลงทุน และมีผลตอบแทนแก่ตัวผู้รับการศึกษา

การศึกษาจะเป็นการบริโภคหรือการลงทุนขึ้นอยู่กับตัวผู้รับการศึกษาว่า การตัดสินใจรับการศึกษานั้น เพื่อวัตถุประสงค์อะไรเนื่องจากเหตุใด และสามารถเป็นทั้ง

การบริโภคและการลงทุนพร้อมๆ กัน แต่อย่างไรก็ตามการศึกษามักถูกมองว่าเป็นการลงทุนมากกว่าการบริโภค

2.1.3 ค่าใช้จ่ายทางการศึกษา

การลงทุนในการศึกษาจึงเป็นวิธีหนึ่งของการลงทุนในทุนมนุษย์ สามารถพิจารณาได้จากการวิเคราะห์ของซูลท์ (บุญคง หันจางสิทธิ์. 2540 : 183 - 184) สรุปได้ว่า กิจกรรมที่เป็นการลงทุนในทุนมนุษย์ได้แก่

1. บริการที่เพิ่มพูนสุขภาพ
2. การฝึกอบรมหรือเรียนรู้ในขณะทำงาน
3. การจัดการศึกษาอย่างเป็นทางการในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และระดับที่สูงขึ้นไป

4. โครงการสำหรับศึกษาผู้ใหญ่ที่ไม่ได้จัดขึ้นโดยหน่วยธุรกิจ รวมถึงการสาธิตทางการเกษตร

5. การอพยพย้ายถิ่นของบุคคลและครอบครัวเพื่อโอกาสในการทำงานที่ดีขึ้น

ซูลท์ได้บอกเพิ่มเติมว่ากิจกรรมที่เป็นการลงทุนในทุนมนุษย์ที่กล่าวมาคนส่วนมากไม่รู้จัก ยกเว้นการศึกษา ดังนั้นการศึกษาจึงเป็นแนวทางหนึ่งที่สำคัญต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

การศึกษาทำให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ เกิดทักษะ ส่งผลให้ประสิทธิภาพการผลิตและรายได้จากการทำงานเพิ่มสูงขึ้น ถือเป็นความคิดพื้นฐานของทฤษฎีทุนมนุษย์ แต่การลงทุนทางการศึกษามีค่าใช้จ่ายเกิดขึ้น ค่าใช้จ่ายในการศึกษาถือเป็นการลงทุน เพราะค่าใช้จ่ายนี้จะทำให้ผู้ที่รับการศึกษาได้รับผลตอบแทนในอนาคต ซึ่งค่าใช้จ่ายทางการศึกษาสามารถพิจารณาได้ดังต่อไปนี้

ชีฮาน (Sheehan. 1973 : 32 - 42) เพอร์ลแมน (Perlman. 1973 : 13 - 15) และ จอร์จและวูดฮอลล์ (George & Woodhall. 1985 : 118) อธิบายค่าใช้จ่ายทางการศึกษาในลักษณะเดียวกัน โดยค่าใช้จ่ายทางการศึกษาเป็นการลงทุนอย่างหนึ่ง ซึ่งการลงทุนทางการศึกษาประกอบด้วย การลงทุนส่วนบุคคล (Private Investment) เป็นค่าใช้จ่ายที่บุคคลต้องจ่ายให้แก่สถาบันที่เข้ารับการศึกษ แบ่งออกได้ดังนี้

1. ค่าใช้จ่ายทางตรง (Direct Education Cost) คือ ค่าใช้จ่ายที่ผู้เรียนจะต้องเป็นผู้จ่าย ได้แก่ ค่าธรรมเนียมการศึกษา ค่าสมุดหนังสือ ค่าพาหนะในการเดินทางไปศึกษา เป็นต้น
2. ค่าใช้จ่ายทางอ้อม (Indirect Education Cost) คือ ค่าใช้จ่ายในลักษณะที่เป็นการสูญเสียรายได้ไปในระหว่างที่กำลังศึกษา เนื่องจากใช้เวลาในการเรียนแทนเวลาที่จะใช้ไปในการทำงาน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2528 : 105 - 106) กล่าวถึงค่าใช้จ่ายของนักศึกษาประกอบด้วย

1. ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาโดยตรง ได้แก่ ค่าบำรุงการศึกษา ค่าลงทะเบียนเรียน ค่าหน่วยกิต ค่าหนังสือและตำรา รวมถึงอุปกรณ์การศึกษาอื่นๆ

2. ค่าใช้จ่ายส่วนตัวที่จำเป็นอื่นๆ ในระหว่างการศึกษา ได้แก่ ค่าที่พัก ค่าอาหาร ค่ารักษาพยาบาล ค่าเครื่องแต่งกาย ค่าพักผ่อนหย่อนใจ เป็นต้น

3. ค่าเสียโอกาส คือ รายได้ที่นักศึกษาควรจะได้รับจากการทำงานแทนการศึกษา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (2534 : 109) สุมาลี ปิตยานนท์ (2539 : 106 - 107) และบลาวก์ (Blaug. 1971 : 4) ได้พิจารณาในเรื่องค่าใช้จ่ายของนักศึกษา โดยจำแนกออกได้เป็น 2 ประเภทเหมือนกัน คือ

1. ค่าใช้จ่ายทางตรง หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่นิสิตนักศึกษาต้องทำการจ่ายเอง ประกอบด้วย

- ค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษา ได้แก่ ค่าใช้จ่ายในส่วนที่นิสิตนักศึกษาต้องจ่ายในการศึกษาของตนเอง คือ ค่าเล่าเรียน ค่าบำรุงการศึกษา ค่าหน่วยกิต ค่าธรรมเนียมการศึกษา รวมทั้งค่าอุปกรณ์การศึกษา เป็นต้น

- ค่าใช้จ่ายส่วนตัว ได้แก่ ค่าใช้จ่ายในส่วนที่นิสิตนักศึกษาได้จ่ายไปนอกเหนือจากการศึกษา เช่น ค่าที่พัก ค่าอาหาร ค่าเดินทาง ค่าพักผ่อนหย่อนใจ ค่ารักษาพยาบาล ค่าเสื้อผ้า เป็นต้น

2. ค่าใช้จ่ายทางอ้อม หมายถึง ค่าเสียโอกาสที่นิสิตนักศึกษาควรจะได้จากการทำงานแทนที่จะศึกษาต่อ

อัมพร วิจิตรพันธ์ (2520 : 44 - 45) กล่าวถึงค่าใช้จ่ายของนักศึกษา เป็นค่าใช้จ่ายที่ผู้ปกครองรับผิดชอบในขณะที่นักเรียน นักศึกษายังไม่มีรายได้ แบ่งออกเป็น

1. ค่าใช้จ่ายให้แก่สถานศึกษา ได้แก่ ค่าเล่าเรียน ค่าบำรุงการศึกษา ค่าธรรมเนียมทางการศึกษา ค่าสมัคร ค่ากิจกรรมของนักศึกษา เป็นต้น

2. ค่าใช้จ่ายส่วนตัว ได้แก่ ค่าใช้จ่ายที่นักศึกษาใช้เพื่อการศึกษา หรือใช้จ่ายขณะกำลังศึกษาอยู่ เช่น อุปกรณ์ทางการศึกษา เครื่องเขียน ค่าหอพัก ค่าพาหนะเดินเพื่อการศึกษา ค่าอาหารและเครื่องดื่ม เป็นต้น

คาแมท (Kamat. 1968 : 77) กล่าวเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายส่วนตัวนักเรียนไว้อย่างกว้างๆ ว่าเป็นค่าใช้จ่ายที่ผู้ปกครองหรือนักเรียนต้องจ่ายขณะที่กำลังศึกษาอยู่ ได้แก่ ค่าธรรมเนียม ค่าหนังสือและอุปกรณ์การศึกษา ค่าอาหาร ค่าที่พัก ค่าเสื้อผ้า และค่าเสียโอกาสในการทำงาน

กองวิชาการศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัย (2517 : 5 - 6) ได้แบ่งประเภทของค่าใช้จ่ายส่วนตัวนักศึกษาเป็นเป็นประเภทใหญ่ๆ ดังต่อไปนี้

1. ค่าใช้จ่ายส่วนตัวนอกที่พักอาศัย ได้แก่ ค่าอาหารนอกที่พัก ค่ายานพาหนะประจำวัน ค่าพักผ่อนหย่อนใจ เป็นต้น

2. ค่าใช้จ่ายส่วนตัวเกี่ยวกับที่พักอาศัย ได้แก่ ค่าที่พัก ค่าอาหาร ค่าสาธารณูปโภคอื่นๆ เป็นต้น

3. ค่าใช้จ่ายส่วนตัวเกี่ยวกับการศึกษา ได้แก่ ค่าลงทะเบียนเรียน ค่าหน่วยกิต ค่าบำรุงการศึกษา ค่าห้องสมุด ค่าหนังสือที่ใช้ในการศึกษาและอุปกรณ์ทางการศึกษา

4. ค่าใช้จ่ายส่วนตัวเกี่ยวกับเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่ม และค่ารักษาพยาบาล

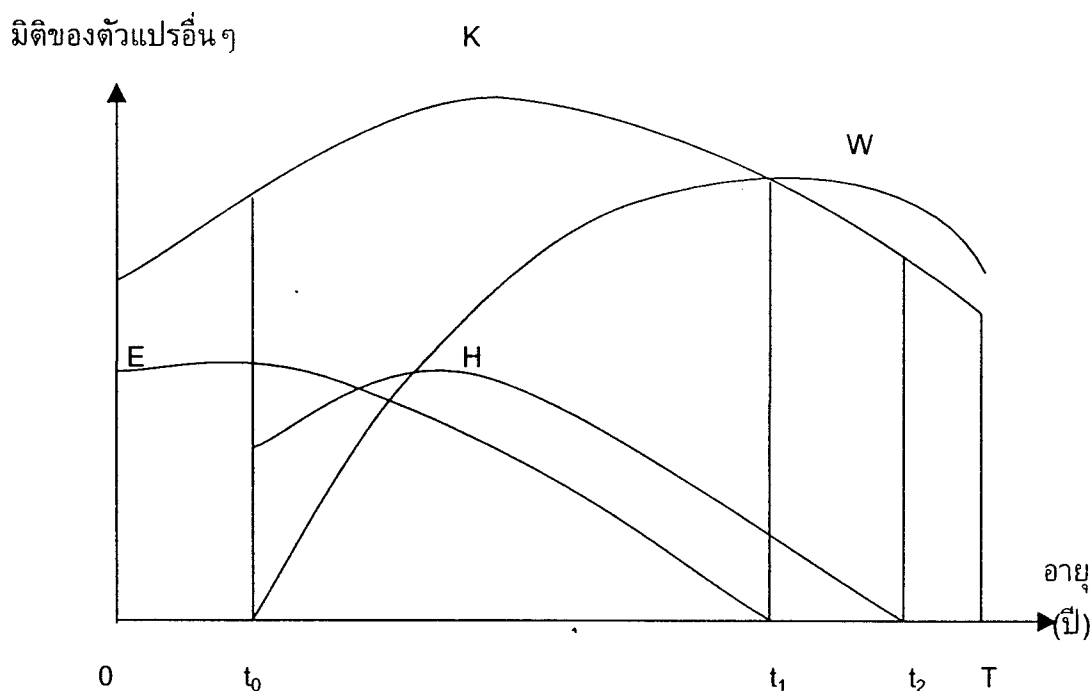
สรุปได้ว่าค่าใช้จ่ายทางการศึกษาในส่วนของนักศึกษา สามารถแบ่งๆ ได้ออกเป็น 2 ส่วน คือ

- ค่าใช้จ่ายทางตรง เป็นค่าใช้จ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาและการครองชีพของนักศึกษา โดยเป็นค่าใช้จ่ายที่เห็นในรูปของตัวเงินตัวเงิน

- ค่าใช้จ่ายทางอ้อม เป็นค่าใช้จ่ายที่สูญเสียไปจากการเลือกศึกษาแทนการทำงาน หรือเรียกว่า ค่าเสียโอกาส ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายที่เรามองไม่เห็น ไม่ได้เป็นตัวเงินออกมา

2.1.4 ผลตอบแทนทางการศึกษา

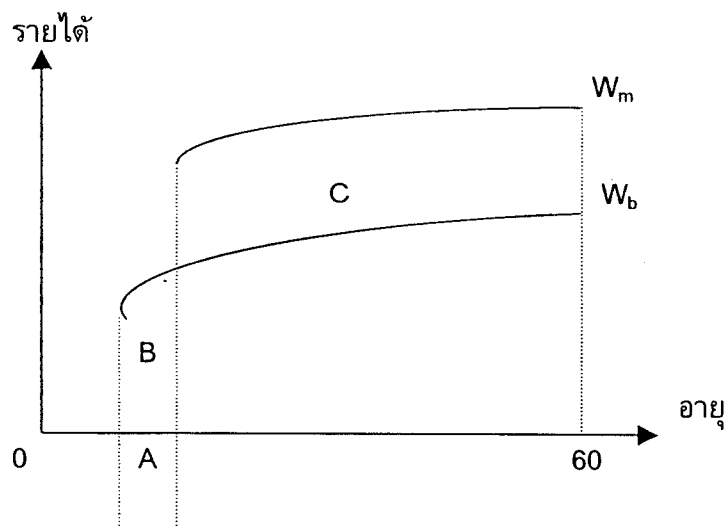
การที่ผู้รับการศึกษาได้ลงทุนไปนั้น จะทำให้ได้รับผลตอบแทนในอนาคตเพราะการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เป็นกระบวนการเพิ่มความรู้ ทักษะ และความสามารถของมนุษย์ทุกคนในสังคม ในทางเศรษฐศาสตร์การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ หมายถึง การสะสมทุนและความมีประสิทธิภาพในการพัฒนาเศรษฐกิจ (ไพศาล ไกรสิทธิ์. 2541 : 61) โดยแชปแมน (อภิชัย พันธเสน. 2544 : 583) ได้แสดงความสัมพันธ์ระหว่างทุนมนุษย์ ชั่วโมงการทำงาน รายได้ และการฝึกอบรมในลักษณะที่เรียกว่า ตัวแบบของวงจรชีวิต (Lifecycle Model) มนุษย์เริ่มเรียนรู้ (E) ตั้งแต่ปฏิสนธิ (โดยตัวแบบนี้มีได้จำแนกระหว่างการศึกษาและการเรียนรู้ด้วยรูปแบบอื่นๆ) ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของการสะสมทุนมนุษย์ไปพร้อมกันด้วย จนถึงวัยทำงาน (t_0) หลังจากที่ได้สำเร็จการศึกษาที่มีรูปแบบเป็นทางการในระดับหนึ่ง ซึ่งก็จะมีค่าใช้จ่าย (H) เวลาจำนวนหนึ่งเพื่อการทำงาน ขณะเดียวกันก็เริ่มจะมีรายได้ (W) ซึ่งจะเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ในขณะที่ชั่วโมงการทำงานจะยังคงเพิ่มขึ้นในวัยที่ร่างกายยังสมบูรณ์แข็งแรง และเมื่อถึงอายุหนึ่ง (t_1) ก็จะเริ่มยุติการเรียนรู้เนื่องจากทุนมนุษย์เริ่มเสื่อมลง อันเป็นสาเหตุที่เกิดจากต้องใช้ความพยายามมากขึ้นกว่าเดิม และความรู้ที่มีอยู่เดิมอาจจะล้าสมัยหรือไม่เหมาะสมที่จะใช้กับการผลิตที่ดำรงอยู่ทั้งหมด จุดนี้อาจจะเป็นจุดที่รายได้เกือบจะสูงสุด หรือสูงสุด หรือเริ่มจะลดลง เมื่อถึงเวลา (t_2) ก็จะยุติการทำงานเพื่อก่อให้เกิดรายได้โดยสิ้นเชิง แต่รายได้ที่เกิดขึ้นหลังจากนั้นอาจจะเกิดจากการสะสมทุนทางกายภาพ (ทุนที่เป็นตัวเงิน) เพื่อสามารถดำรงชีพต่อไปถึงแม้จะยุติการทำงานโดยสิ้นเชิง ครั้นถึงเวลา (T) คือเวลาที่สิ้นสุดอายุขัย ทุกสิ่งทุกอย่างก็จะหยุดที่จุดนั้น ตัวแบบดังกล่าวแสดงถึงรายได้ของแต่ละบุคคลที่เป็นไปตามวงจรของชีวิตที่มีเบื้องหลังการศึกษาและฝึกอบรมที่มีได้แยกออกจากกัน ตลอดจนการสะสมทุนมนุษย์และชั่วโมงการทำงานเป็นปัจจัยของการเกิดรายได้ดังกล่าว ตัวแบบของวงจรชีวิต (Lifecycle Model) มีลักษณะดังนี้

ภาพประกอบ 6 แสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรต่างๆ ในวงจรชีวิต

- K = ทุณมนุษย์
- E = การศึกษาอบรม
- W = รายได้
- H = ชั่วโมงที่ใช้ทำงาน
- T = ช่วงเวลาต่างๆ ในชีวิต

หากพิจารณาระหว่างอายุกับรายได้ ซาชาโรปูลอส (Psacharopoulos, 1981 : 322) ได้ทำการศึกษเปรียบเทียบต้นทุนทั้งหมดของการลงทุนทางการศึกษากับผลตอบแทนที่ผู้ลงทุนได้รับหลังสำเร็จการศึกษาในระดับนั้นตลอดช่วงอายุของการทำงาน ในที่นี้ได้กำหนดให้อายุเกษียณเป็น 60 ปี จากภาพประกอบที่ ต้นทุนทั้งหมดของการลงทุนทางการศึกษาประกอบด้วยต้นทุนทางตรง (พื้นที่ A) และต้นทุนทางอ้อม (พื้นที่ B) ส่วนผลตอบแทนที่ผู้ลงทุนได้รับ (พื้นที่ C) คือ ส่วนต่างระหว่างเส้นรายได้หลังสำเร็จการศึกษาในระดับนั้นตลอดช่วงอายุของการทำงาน (W_m) และเส้นรายได้หลังสำเร็จการศึกษาในระดับที่ต่ำกว่าหนึ่งระดับ (W_b)

ภาพประกอบ 7 แสดงอัตราผลตอบแทนการศึกษา

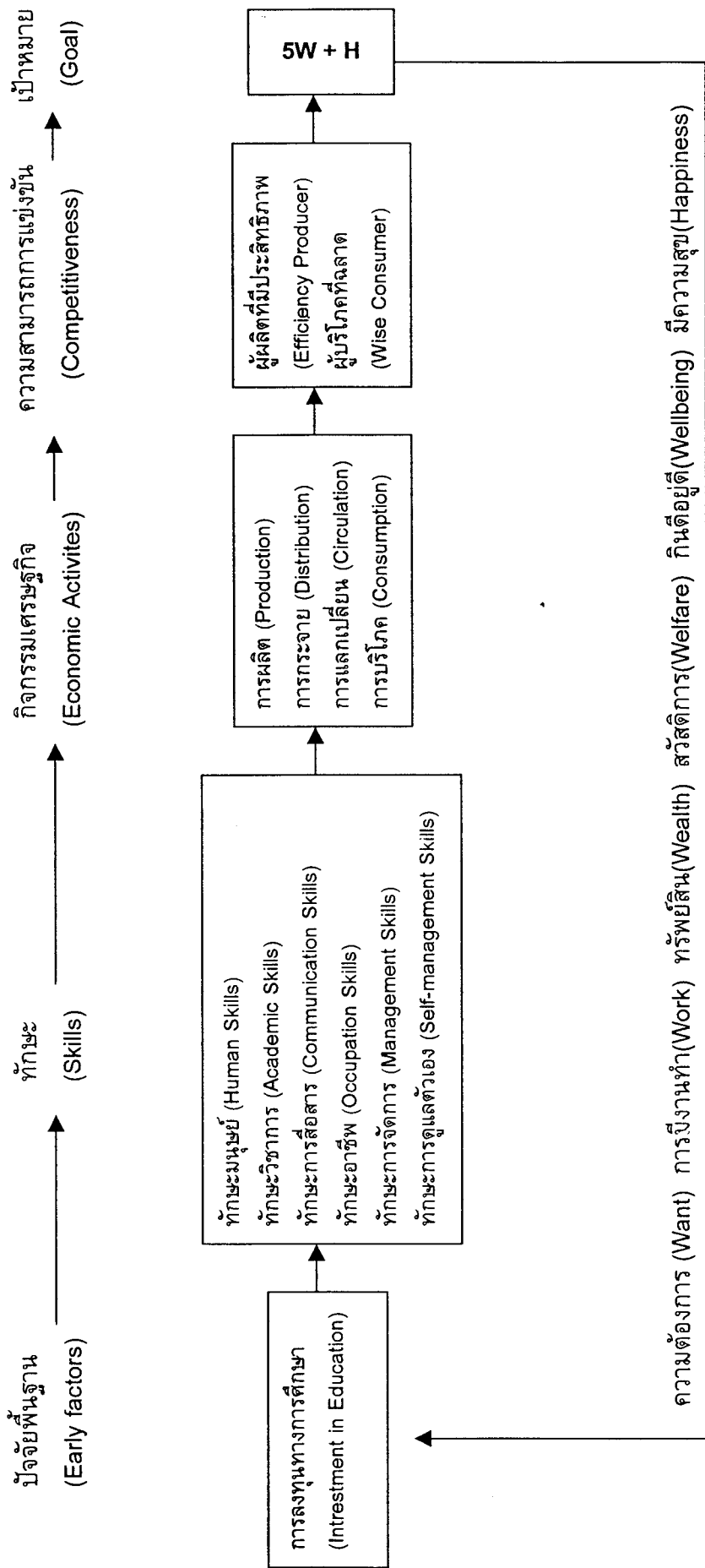
โดยที่พื้นที่

- A = ต้นทุนทั้งหมดของการลงทุนทางการศึกษา
 B = ค่าเสียโอกาสของการศึกษา ได้แก่ รายได้ที่จะได้รับจากการทำงาน แต่สูญเสียไปในช่วงที่ศึกษา
 C = ผลตอบแทนที่ได้จากการศึกษา ได้แก่ รายได้ที่ได้รับเพิ่มขึ้นหลังสำเร็จ การศึกษาตลอดช่วงอายุการทำงาน
 W_m = รายได้จากการทำงานหลังสำเร็จการศึกษาระดับที่สูงขึ้น
 W_b = รายได้จากการทำงานหลังสำเร็จการศึกษาระดับที่ต่ำกว่า W_m หนึ่งระดับ

ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้หรือเงินได้และการศึกษามีลักษณะที่สำคัญ ดังนี้

1. รายได้มีความสัมพันธ์กับการศึกษามากหรือ น้อย ทุกๆ ระดับของอายุผู้ที่มีการศึกษามากกว่าจะมีรายได้ที่สูงกว่าผู้ที่มีการศึกษาน้อยกว่า
 2. รายได้ของผู้ที่มีการศึกษาเพิ่มขึ้นตามอายุจนกระทั่งถึงจุดสูงสุด จากนั้นรายได้จะคงที่หรืออาจจะลดลงจนถึงเกษียณอายุ
 3. ผู้ที่มีระดับการศึกษาสูงกว่า รายได้จะเพิ่มขึ้นในอัตราที่สูงกว่าในช่วงแรก และมีรายได้ขั้นต้นที่สูงกว่าด้วย
 4. ผู้ที่มีระดับการศึกษาสูงขึ้น จะมีเกณฑ์อายุที่ได้รับรายได้สูงสุดช้าออกไป
- จากที่กล่าวมาทั้งหมด เห็นได้ว่าวิชาเศรษฐศาสตร์การศึกษาเป็นสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตของมนุษย์เป็นอย่างมาก ชาร์ลส์ อุดมไพจิตรกุล (2544 : 6) ได้สรุปเกี่ยว

กับเศรษฐศาสตร์การศึกษาไว้ โดยเห็นว่าการลงทุนทางการศึกษาจะผ่านการวิเคราะห์โดยเครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์ โดยเฉพาะเศรษฐศาสตร์มหภาคช่วยเป็นเครื่องมือในการทำให้เห็นสภาพปัจจุบันปัญหาเศรษฐกิจของประเทศโดยภาพรวมและแนวโน้มในอนาคต ทำให้ทราบความต้องการกำลังคน ความต้องการการลงทุนทางการศึกษา หรือปัญหาที่เกิดขึ้นจากการลงทุน แล้วเศรษฐศาสตร์จุลภาคถูกใช้เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์โครงการลงทุนทางการศึกษาที่ดีที่สุด เท่ากับว่าการศึกษาที่จัดให้จะเป็นพื้นฐานที่ดี เพื่อก่อให้เกิดทักษะ (Skill) ด้านต่างๆ แก่ประชากร เพื่อเขาเหล่านั้นจะได้ดูแลตัวเองและเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางเศรษฐกิจ (Economic Activity) ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นการเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน (Competitiveness) ให้กับประเทศ คือถ้าเป็นผู้ผลิตจะเป็นผู้ผลิตที่มีประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากรของประเทศ หากเป็นผู้บริโภคจะเป็นผู้บริโภคที่ฉลาด (Wise Consumer) โดยสามารถใช้รายได้ที่มีจำกัดให้เกิดความสุขในการดำรงชีวิตประจำวัน ไม่ตกเป็นเหยื่อของนโยบายส่งเสริมการขาย (Sale promotion) ทำให้ประเทศบรรลุเป้าหมายเศรษฐกิจ คือ สามารถสนองความต้องการ (Wants) ในฐานะที่เป็นมนุษย์ได้เพราะมีงานทำ (Work) มีรายได้และทรัพย์สิน (Wealth) ที่นอกจากสนองความต้องการแล้วยังเป็นหลักประกันที่จะอำนวยความสะดวกให้ได้ คือ สวัสดิการ (Welfare) นำไปสู่ความกินดีอยู่ดี (Well-being) และมีความสุข (Happiness) เพราะเป็นผู้ฉลาดในการบริโภคที่ทำให้มีสุขภาพและอนามัยที่ดี สามารถใช้ความสามารถทำให้ตนเองอยู่ได้และสามารถเอื้อเพื่อให้ผู้อื่นอยู่ได้ด้วยกัน เพราะถูกสร้างให้เป็นทั้งคนเก่ง คนดี และมีความสุข

ภาพประกอบ 8 สรุปเศรษฐศาสตร์การศึกษา

2.2 ทฤษฎีอุปสงค์

2.2.1 อุปสงค์ (Demand)

คำว่า อุปสงค์ (Demand) หมายถึง ความต้องการซื้อสินค้าและบริการชนิดหนึ่งของผู้บริโภครวมถึงความสามารถในการซื้อสินค้าและบริการนั้นๆ ได้ด้วย การที่จะเกิดอุปสงค์ได้นั้นผู้บริโภคต้องมีความต้องการในสินค้าและบริการ (Want) รวมถึงอำนาจซื้อ (Purchasing Power) โดยอุปสงค์ที่มีทั้ง 2 อย่างนี้ เรียกว่า อุปสงค์ที่มีประสิทธิภาพ (Effective Demand) ส่วนการที่ขาดอย่างใดอย่างหนึ่งไปนั้น เราเรียกว่าอุปสงค์ที่มีศักยภาพ (Potential Demand)

การที่จะเกิดอุปสงค์ได้นั้น ต้องมีปัจจัยที่ทำให้เกิดอุปสงค์ได้ ซึ่งอุปสงค์จะขึ้นอยู่กับปัจจัยเหล่านี้ที่มีระดับความสำคัญที่แตกต่างกันไป แต่หากมีการเปลี่ยนแปลงในปัจจัยเหล่านั้น จะทำให้อุปสงค์เปลี่ยนแปลงไปด้วย โดยสรุปได้ดังต่อไปนี้

1. รายได้ของผู้บริโภค เมื่อรายได้ของผู้บริโภคเปลี่ยนแปลงไปมักทำให้ผู้บริโภคจ่ายซื้อสินค้าเปลี่ยนแปลงไป โดยทั่วไปรายได้ของผู้บริโภคเพิ่มขึ้น ผู้บริโภคจะซื้อสินค้าเพิ่มขึ้น และเมื่อรายได้ลดลงการซื้อสินค้าของผู้บริโภคจะลดลงตามด้วย การเปลี่ยนแปลงของรายได้มีผลกระทบต่อปริมาณการซื้อเล็กน้อยเพียงโดยอ้อมแล้วแต่ชนิดของสินค้าด้วย

2. ระดับราคาสินค้า สินค้าทั่วไปเมื่อราคาสูงขึ้น ปริมาณการซื้อจะลดลง และเมื่อราคาลดต่ำลง ปริมาณการซื้อจะมากขึ้น

3. ระดับราคาสินค้าชนิดอื่น การที่ผู้บริโภคซื้อสินค้าชนิดใดชนิดหนึ่งต้องพิจารณาถึงสินค้าชนิดอื่นๆ ที่มีความสัมพันธ์กันด้วย

4. รสนิยมของผู้บริโภค โดยทั่วไปรสนิยมของแต่ละบุคคลแตกต่างกันไปตามอายุ อาชีพ ขนบธรรมเนียมประเพณี ระดับการศึกษา และบุคลิกส่วนตัว โดยปกติรสนิยมในสินค้าชนิดต่างๆ จะเปลี่ยนแปลงไปตามยุค ตามสมัย ตามกาลเวลา ถ้าสินค้าชนิดใดกำลังเป็นที่นิยม อุปสงค์ของสินค้าชนิดนั้นจะเพิ่มขึ้น แต่หากสินค้าชนิดใดล้าสมัยอุปสงค์ของสินค้าชนิดนั้นจะลดลง

5. การคาดคะเนเหตุการณ์ในอนาคต เป็นปัจจัยอย่างหนึ่งที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของอุปสงค์ เนื่องจากการคาดคะเนของผู้บริโภคเหตุการณ์ในอนาคตจะทำให้การซื้อสินค้าและบริการในปัจจุบันเพิ่มขึ้นหรือลดลงได้

6. ขนาดและโครงสร้างประชากร หากขนาดของประชากรมีเพิ่มมากขึ้น อุปสงค์ของสินค้าย่อมเพิ่มขึ้นด้วย แต่ยังคงขึ้นอยู่กับลักษณะโครงสร้างของประชากรด้วย

7. ปัจจัยอื่นๆ นอกจากปัจจัยที่กล่าวมาแล้ว ยังมีปัจจัยอื่นๆ อีกมากที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในอุปสงค์ เช่นสภาพแวดล้อม ชนิดสินค้า เป็นต้น มีผลต่ออุปสงค์ได้ทั้งนั้น

ปัจจัยต่างๆ ที่กล่าวมาข้างต้นนี้มีผลต่ออุปสงค์ไม่มากก็น้อย แต่อย่างไรก็ตามจำเป็นที่ต้องพิจารณาด้วยว่าสินค้านั้นเป็นสินค้าชนิดใด และให้คุณประโยชน์แก่ผู้บริโภคอย่างไร ส่วนสินค้าและบริการบางอย่างไม่ให้คุณค่าในการบริโภคโดยตรง แต่เพราะสินค้าและบริการ

เหล่านั้นเป็นปัจจัยการผลิตที่สำคัญในการผลิต และการจัดจำหน่ายของผลิตภัณฑ์อื่นๆ ผลผลิตของวิศวกร แรงงานที่ใช้ในการผลิต พนักงานขาย ผู้จัดการ นักกฎหมายที่ปรึกษา เครื่องจักรทางธุรกิจ ในสำนักงานปัจจัยพื้นฐานที่อำนวยความสะดวกในการผลิตและเครื่องมือทรัพยากรธรรมชาติและเครื่องบินพาณิชย์เป็นตัวอย่างของอุปสงค์สินค้าและบริการที่ไม่ใช่การบริโภคส่วนบุคคลขั้นสุดท้ายโดยตรง แต่ใช้สิ่งเหล่านี้ในการผลิตสินค้าและบริการอื่น อุปสงค์ต่อสิ่งเหล่านี้เป็น “อุปสงค์สืบเนื่อง (Derived Demand)” สำหรับผลิตภัณฑ์ที่บุคคลต้องการใช้ อุปสงค์ปัจจัยการผลิตทั้งหลายที่ถูกใช้โดยหน่วยธุรกิจเป็นอุปสงค์สืบเนื่อง (สวธัมน์ วิรุฬห์สิงห์. 2542 : 107)

2.2.2 อุปสงค์ต่อเนื่อง (Derived Demand)

อุปสงค์ต่อเนื่องมีบุคคลหลายท่านอธิบายไว้ โดยสรุปได้ดังนี้

พินไดค์และรูบินฟีล (Pindyck and Rubinfeld. 2001 : 502) อธิบายอุปสงค์ต่อเนื่องว่าเหมือนเส้นอุปสงค์สำหรับสินค้าขั้นสุดท้ายที่มีผลลัพธ์จากกระบวนการผลิต เส้นอุปสงค์สำหรับปัจจัยของการผลิตเป็นเส้นที่ทอดลงล่าง ในความต้องการปัจจัยการผลิตคือ ความต้องการปัจจัยการผลิตขึ้นอยู่กับขนาดผลผลิตของบริษัทที่มีผลผลิตและต้นทุนของปัจจัยที่นำเข้ามาผลิต

บรู (Brue. 1996 : G-5) กล่าวถึงอุปสงค์ต่อเนื่อง ว่าเป็นความต้องการในสินค้าหรือบริการชนิดใดชนิดหนึ่งที่ขึ้นอยู่กับความต้องการของสินค้าหรือบริการอื่นๆ โดยเป็นการใช้ทรัพยากรในการผลิตเพื่อตอบสนองความต้องการในสินค้าชนิดหนึ่ง ความต้องการที่เป็นอุปสงค์ต่อเนื่อง คือ การผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีทรัพยากรเอื้อต่อการผลิต ทรัพยากรโดยปกติไม่ให้ความพอใจโดยตรง แต่จะให้ความพอใจทางอ้อมโดยการผลิตเป็นสินค้าและบริการ

ปาร์กิน (Parkin. 1994 : 380) อธิบายถึงอุปสงค์ต่อเนื่องว่า เป็นความต้องการปัจจัยนำเข้าเพื่อใช้ในการผลิตสินค้าหรือบริการ เช่นอุปสงค์ต่อเนื่องของบริษัทหนึ่งที่มีต่อปัจจัยนำเข้าขึ้นอยู่กับข้อกำหนดของเทคโนโลยีและความต้องการของตลาด รวมถึงวัตถุประสงค์ของบริษัทด้วย

ซั้มมวลสันและนอร์ทัส (Samuelson and Nordhaus. 1992 : G-470) อธิบายอุปสงค์ต่อเนื่องว่าเป็นความต้องการปัจจัยผลผลิตที่มีผลลัพธ์มาจากความต้องการสินค้าขั้นสุดท้ายที่จะกระจายสู่ผู้บริโภค

เฮนรีและเฮย์เนส (Henry and Haynes. 1978 : 76) กล่าวถึงอุปสงค์ต่อเนื่องเป็นความต้องการในสินค้านี้อะดับกลางที่นำวัตถุดิบ ชิ้นส่วน อุปกรณ์ หรือบริการต่างๆ ที่นำไปใช้ในการผลิตต่อไป

สมยศ นาวีการ (2542 : 99) กล่าวถึง ฟังก์ชันอุปสงค์ของสินค้าบางอย่างมีตัวแปรอิสระของอุปสงค์สินค้าอย่างอื่นรวมเข้าไว้ด้วย เช่น อุปสงค์เงินกู้รถยนต์จะไม่ถูกกำหนดโดยตรง แต่อุปสงค์เงินกู้รถยนต์จะได้มาจากอุปสงค์รถยนต์ เป็นกรณีตัวอย่างของสินค้าของผู้ผลิต

อุปสงค์ของสินค้าผู้ผลิตอาจถูกพิจารณาว่าเป็นอุปสงค์ต่อเนื่อง เพราะอุปสงค์สินค้าของผู้ผลิตจะได้มาจากความต้องการของผู้บริโภคคนสุดท้าย

สรุปได้ว่าอุปสงค์ต่อเนื่องนั้นคือ ความต้องการของผู้บริโภคที่จะบริโภคสินค้าและบริการชนิดใดชนิดหนึ่ง โดยจะบริโภคในขั้นหนึ่งที่ไม่ใช่การบริโภคในขั้นสุดท้าย เพื่อผู้บริโภคที่บริโภคในสินค้าและบริการนั้นๆ จะนำสินค้าและบริการดังกล่าวไปใช้ต่อเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่างๆ กันต่อไป

2.2.3 อุปสงค์ทางการศึกษา (Demand for Education)

การศึกษาถือเป็นอุปสงค์ต่อเนื่อง (Derived Demand) เนื่องจากการศึกษาถูกใช้เป็นเครื่องมือ (Means) เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ เมื่อเกิดความต้องการอย่างหนึ่งอย่างใดขึ้นมา ก่อน เช่น รายได้ที่สูงขึ้น ผลผลิตที่เพิ่มขึ้น การถ่ายทอดวัฒนธรรมให้คนรุ่นใหม่ (Socialization) เป็นต้น ทำให้เกิดความต้องการทางการศึกษา (Demand for Education) ขึ้นมา (ธำรงค์ อุดมไพจิตรกุล. 2544 : 75) ซึ่งความต้องการทางการศึกษานั้นได้มีนักวิชาการหลายท่านได้อธิบายทฤษฎีอุปสงค์การศึกษาไว้ ดังต่อไปนี้

ธำรงค์ อุดมไพจิตรกุล (2544 : 27) ให้ความหมายของอุปสงค์ของการศึกษา หมายถึง ความต้องการของผู้เรียนที่จะพัฒนาคุณภาพของตนเองตามเป้าหมายที่วางไว้ หรือ ความต้องการของสังคม ที่จะพัฒนาคุณภาพของประชาชนตามเป้าหมายที่วางไว้ ส่วน อัมพร วิจิตรพันธ์ (2520 : 26) ได้กล่าวไว้ในลักษณะที่เป็นความต้องการที่ประชาชนอยากเรียนในสถาบันการศึกษาเพื่อมีความรู้ในวิชาการต่างๆ โดยไม่คำนึงถึงว่าผู้ที่ศึกษาหรือผู้ปกครองมีความต้องการอย่างไร ให้เป็นหน้าที่ของสถาบันการศึกษาจัดให้ แต่ไพฑูรย์ โพธิสาร (2527 : 40) กล่าวต่างกัน โดยเห็นว่าความต้องการทางการศึกษาอาจกำหนดจากตัวบุคคลหรือจากสถาบัน โนลล์ (Knowles. 1970 : 85 - 86) กล่าวว่า เป็นสิ่งที่บุคคลควรได้เรียนรู้ เพื่อส่งผลดีสำหรับตัวเอง องค์กรหรือสังคม และจะเป็นช่องว่างระหว่างระดับสมรรถนะของตนในปัจจุบันกับระดับสมรรถนะที่สูงกว่าเพื่อให้ตนสามารถกระทำการใดๆ ได้สำเร็จ โดยสรุปแล้วอุปสงค์ของการศึกษา คือ ความต้องการของบุคคลที่จะเข้ารับการศึกษาในสถานศึกษาต่างๆ เพื่อพัฒนาคุณภาพตนเองให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่บุคคลหรือสังคมกำหนดไว้

บุญพุ่ม เสนารักษ์ (2531 : 158 - 160) อธิบายถึงอุปสงค์สำหรับบริการการศึกษา (Demand Education Service) ของบุคคลหนึ่งๆ ซึ่งจะมีความแตกต่างจากอุปสงค์สำหรับสินค้าโดยทั่วไป ด้วยเหตุผล อย่างน้อย 5 ประการดังนี้

1. การศึกษาเป็นสินค้าพิเศษที่ไม่ได้สร้างเฉพาะความพึงพอใจให้แก่ผู้บริโภค แต่ยังถือว่าเป็นการลงทุนเพื่อผลตอบแทนทางใดทางหนึ่งในอนาคต แม้ผู้เรียนไม่เปิดเผยว่าต้องการเข้ารับการศึกษาเพื่อนำความรู้ไปประกอบอาชีพหรือเพื่อผลตอบแทนดังกล่าวก็ตาม เพราะการศึกษาย่อมเป็นการเพิ่มโอกาสให้เขามีเพื่อนฝูงและรู้จักคุ้นเคยกับบุคคลวงการต่างๆ

มากขึ้น ซึ่งมีประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพหรือดำเนินธุรกิจอย่างน้อยทำให้เขาเป็นที่ยอมรับของบุคคลในสังคม

2. การศึกษาแม้จะเป็นสินค้าบริโภค (Consumer Good) ชนิดหนึ่ง แต่สินค้าดังกล่าวแตกต่างจากสินค้าชนิดอื่นๆ คือ จะไม่หมดสิ้นไปเมื่อได้รับการบริโภค ในทางกลับกัน ยิ่งบริโภคยิ่งทำให้สินค้าทางการศึกษามีมากขึ้น เว้นแต่ผู้บริโภคจะวิปริตหรือผิดปกติจากบุคคลธรรมดาเท่านั้น

3. การศึกษาเป็นสินค้าพิเศษที่ไม่สามารถนับมาเป็นปริมาณได้แน่นอนเช่นสินค้าชนิดอื่น เนื่องจากสินค้าทางการศึกษาประกอบด้วยส่วนต่างๆ เป็นจำนวนมาก เช่น สถานศึกษา (โรงเรียน มหาวิทยาลัย) ย่อมประกอบด้วย อุปกรณ์การศึกษา บุคลากร นักเรียน และอื่นๆ ซึ่งเราอาจจะนับปริมาณสินค้าทางการศึกษาออกมาในรูปใดรูปหนึ่ง เช่น จำนวนผู้ลงทะเบียนเรียน จำนวนสถานศึกษา (โรงเรียน มหาวิทยาลัย)

4. ในการบริโภคสินค้าและบริการทั่วไป ผู้บริโภคจะเป็นผู้ที่ตัดสินใจเอง ทั้งการเลือกประเภทสินค้า จำนวน แหล่งที่จะซื้อ เป็นต้น แต่สำหรับสินค้าทางการศึกษาผู้บริโภคส่วนมาก คือ นักเรียน ไม่มีอิสระในการตัดสินใจมากนัก เพราะบิดามารดาหรือผู้ปกครอง ครู จะทำหน้าที่แทนเป็นส่วนใหญ่ ความจริงข้อมูลนี้จะปรากฏชัดเจนเมื่อผู้เรียนอยู่ในระดับต้นๆ โดยเฉพาะระดับอนุบาล ประถมและมัธยมศึกษา

5. ปกติอุปสงค์สำหรับสินค้าและบริการทั่วไปของบุคคลมักจะเกิดขึ้นจากแรงผลักดันภายในของเขาเอง เมื่อได้รับสินค้ามาบริโภคแล้วอุปสงค์จะหมดสิ้นไป

จากที่กล่าวมาพิจารณาได้ว่าการศึกษาดifferentจากสินค้าโดยทั่วไป ดังนั้นการที่เกิดอุปสงค์ของการศึกษา จึงมาจากสาเหตุหลายประการด้วยกัน อัมพร วิจิตรพันธ์และอัญชลี ค้อคงคา (2525 : 34 - 37) บอกถึงสาเหตุที่เกิดอุปสงค์ของการศึกษา ได้แก่ การได้รับแรงจูงใจและผลักดันจากบุคคลแวดล้อม ฐานะทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองของผู้ปกครอง รายได้หรือผลตอบแทนที่คาดว่าจะได้รับในอนาคต ค่านิยมของสังคม ความกระตือรือร้นของบุคคลที่จะเลื่อนฐานะของตนให้สูงขึ้น และการศึกษาตามประเพณี ซึ่งสาเหตุสุดท้ายนี้สอดคล้องกับ H. Correa (วรัญญา ผ่านเจริญ. 2525 : 56 - 57) นอกจากนี้ยังมีเหตุผลส่วนตัวที่ H. Correa กล่าวถึง โดยเห็นว่าการเรียนทำให้ชีวิตมีความสุขบางคนได้ใช้เวลาอ่านหนังสือทำให้พอใจกว่าอยู่เฉยๆ ซึ่งขึ้นอยู่กับแต่ละบุคคลไป และเพื่อนำวิชาความรู้ไปประกอบอาชีพ ซึ่งธำรงค์ อุดมไพจิตรกุล (2544 : 27 - 28) ได้กล่าวเช่นกันในการนำความสามารถไปใช้ในการประกอบอาชีพ และได้บอกถึงสาเหตุที่เกิดอุปสงค์ของการศึกษาไว้หลายประการดังนี้ เป็นการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ความเป็นสากลทั้งด้านเครือข่ายของความรู้และเครือข่ายของอาชีพ การยอมรับของสังคม เตรียมกำลังคนเพื่อรองรับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม สร้างความสามารถเพื่อการแข่งขันของประเทศ เตรียมความพร้อมด้านปัจจัยพื้นฐานของสังคม สร้างช่องทางโอกาสแก่ผู้มีการศึกษา และการศึกษาส่งผลโดยตรงต่อการเพิ่มผลผลิต ซึ่งแต่ละท่านที่

กล่าวมานั้นก็ได้บอกถึงสาเหตุที่เกิดอุปสงค์ของการศึกษาไว้ในรายละเอียดที่ต่างๆ กันไป แต่สาเหตุที่เกิดจาก ความต้องการศึกษาในสิ่งที่ตนสนใจ และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม เป็นสาเหตุที่ทั้ง 3 ท่านได้กล่าวไว้ตรงกัน

สรุปได้ว่าสาเหตุที่ก่อให้เกิดอุปสงค์ของการศึกษามาจากความต้องการของบุคคล (Individual Demand) และความต้องการของสังคม (Social Demand) ดังนั้นปริมาณหรือจำนวน ความต้องการที่เข้ารับการศึกษ หรืออุปสงค์ของการศึกษาจะมากน้อยเพียงใดจะถูกกำหนด จากปัจจัยต่างๆ มีทั้งที่วัดปริมาณได้ และบอกระดับความต้องการได้ (ธารรงค์ อุดมไพจิตรกุล. 2544 : 28)

ปริมาณการศึกษาแต่ละสาขาที่ผู้เรียนต้องการเข้ารับบริการในแต่ละช่วงเวลาและ สถานที่ที่จะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ซึ่งสามารถเขียนในรูปของฟังก์ชัน (Demand Function) ได้ดังนี้ (บุญพุ่ม เสนารักษ์. 2531 : 163 - 169)

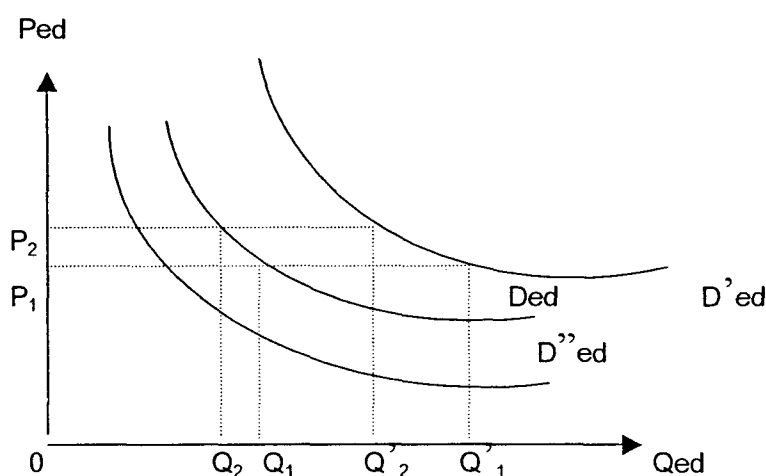
$$\text{Ded} = f(M, \text{Ped}, \text{Pr}, N, U, \text{Ar}, O)$$

เมื่อ	Ded	แทน อุปสงค์หรือปริมาณการศึกษาสาขาใดสาขาหนึ่งที่บุคคล ต้องการเข้ารับบริการในช่วงเวลาและสถานที่หนึ่งๆ
	M	แทน รายได้ของบิดามารดา ผู้ปกครอง หรือของผู้เรียนเอง
	Ped	แทน อัตราค่าเล่าเรียน (Education Price or School Fee)
	Pr	แทน ราคาสินค้าที่เกี่ยวข้อง (Prices of Related Good)
	N	แทน จำนวนประชากร
	U	แทน รสนิยมหรือทัศนคติของประชาชน (Taste or Attitude)
	Ar	แทน กิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง (Related Activities) กับการ ศึกษา
	O	แทน ปัจจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น กำหนดการศึกษาภาคบังคับ ค่านิยม ขนบธรรมเนียม ประเพณี ฯลฯ

จากฟังก์ชันจะเห็นว่า ถ้าปัจจัยต่างๆ ที่อยู่ใว้ในวงเล็บทางขวามือเปลี่ยนแปลงไป โดยจะเปลี่ยนแปลงทีละตัวหรือพร้อมกันก็ตาม ผลก็จะทำให้อุปสงค์ (คือ Ded) เปลี่ยนแปลงไป ด้วยเราสามารถพิจารณาได้ดังนี้

1. ระดับรายได้ ตามปกติถ้าไม่คำนึงถึงปัจจัยอื่น หรือสมมติว่าปัจจัยเหล่านั้นมีการเปลี่ยนแปลงช้ามากจนถือว่าคงที่ ปริมาณการศึกษาแต่ละสาขาที่ประชาชนต้องการซื้อหรือ เข้ารับบริการในช่วงเวลาและสถานที่หนึ่งๆ ย่อมขึ้นกับระดับรายได้ของเขาโดยตรง ถ้า

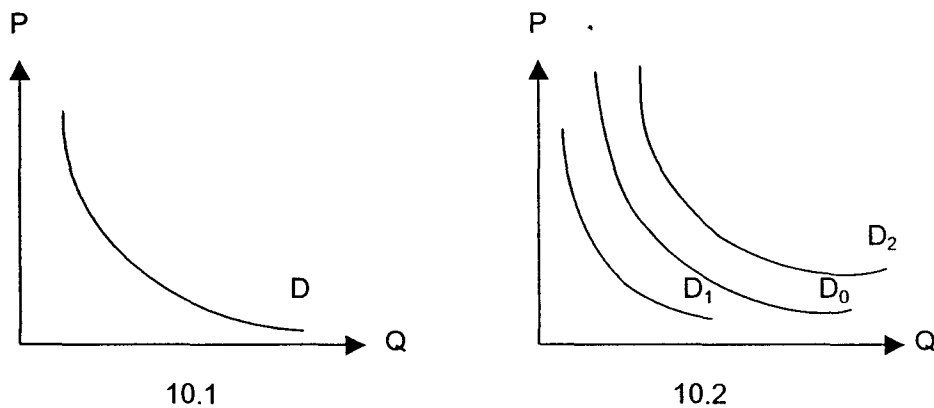
ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้น เนื่องมาจากผลของการลดภาษีเงินได้ หรือการเพิ่มอัตราเงินเดือน ก็ตาม เขาก็จะสามารถส่งบุตรหลาน รวมทั้งตัวเขาเองเข้ารับการศึกษามากขึ้น การเปลี่ยนแปลงนี้จะแทนได้ด้วยการเลื่อนตำแหน่งของเส้นอุปสงค์สำหรับการศึกษารุดขึ้นไปทางขวามือของเส้นเดิม (ดูภาพประกอบ 9) แสดงว่า ณ ทุกๆ ระดับอัตราค่าเล่าเรียน ปริมาณการศึกษารุดขึ้นหนึ่งๆ จะมีประชาชนเข้ารับบริการมากขึ้นเช่นก่อนมีการเปลี่ยนแปลงทางด้านรายได้ สมมติว่าระดับอุปสงค์สำหรับการศึกษารุดหนึ่งของประชาชนแทนด้วยเส้น D_{ed} ที่ระดับอัตราค่าเล่าเรียน OP_1 ปริมาณการศึกษารุดที่ประชาชนต้องการเข้ารับบริการเท่ากับ OQ_1 ภายหลังมีการเปลี่ยนแปลงในทางสูงขึ้นของรายได้ ตำแหน่งของเส้นอุปสงค์ D_{ed} จะเลื่อนสูงขึ้นเป็น D'_{ed} จะเห็นได้ว่าที่อัตราค่าเล่าเรียน OP_1 แต่เดิมปริมาณการศึกษารุดที่ประชาชนต้องการเข้ารับบริการเท่ากับ OQ_1 ขณะนี้จะเพิ่มขึ้นเป็น OQ'_1 ทำนองเดียวกันที่อัตราค่าเล่าเรียน OP_2 แต่เดิมปริมาณอุปสงค์เท่ากับ OQ_2 ขณะนี้จะเพิ่มขึ้นเป็น OQ'_2 ในทางตรงกันข้าม ถ้าระดับรายได้ของประชาชนลดลง เส้นอุปสงค์สำหรับการศึกษารุดก็จะเลื่อนลงไปตามซ้ายของเส้นเดิม (D''_{ed}) เราก็สามารถอธิบายได้ในลักษณะเดียวกัน

ภาพประกอบ 9 แสดงการเลื่อนตำแหน่งของเส้นอุปสงค์ทางการศึกษารุดเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงทางด้านรายได้ของประชาชน

2. อัตราค่าเล่าเรียน เป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญยิ่งต่อการกำหนดอุปสงค์สำหรับการศึกษารุดของประชาชน เช่นเดียวกับระดับรายได้ ในช่วงเวลาและสถานที่หนึ่งๆ ถ้าอัตราค่าเล่าเรียนสูงขึ้นไม่ว่าจะเป็นการศึกษาสาขาใดก็ตาม ขณะที่ปัจจัยอย่างอื่นคงที่หรือเปลี่ยน

แปลงข้ามมาก อุปสงค์สำหรับการศึกษานั้นก็จะลดลง ตรงกันข้ามถ้าอัตราค่าเล่าเรียนถูกลง อุปสงค์ก็จะมากขึ้น การเปลี่ยนแปลงนี้จะแสดงได้จากการเลื่อนขึ้นหรือลงของจุดบนเส้นอุปสงค์เส้นเดิม ดังที่แสดงในภาพประกอบ 10.1 โดยตำแหน่งของอุปสงค์ไม่เปลี่ยนแปลง แต่ถ้ามีการคาดคะเน (Expectation) ว่าในอนาคตอัตราค่าเล่าเรียนจะสูงขึ้น ผลก็อาจจะทำให้ประชาชนผู้บริโภครีบส่งบุตรหลานของตนรวมทั้งตัวเขาเอง เข้ารับการศึกษามากขึ้นด้วย เพราะถ้าอัตราค่าเล่าเรียนสูงขึ้นจริงๆ เมื่อถึงเวลาที่คาดเอาไว้ เขาก็อาจไม่สามารถส่งบุตรหลานรวมทั้งตัวเอง เข้ารับการศึกษาได้ทั้งนี้เนื่องจากมีรายได้จำกัด ตรงกันข้ามถ้ามีการคาดคะเนว่าในอนาคตอัตราค่าเล่าเรียนจะถูกลง ผลก็จะทำให้อุปสงค์ทางการศึกษาของประชาชนลดลงตาม (ดูภาพประกอบ 10.2) ความจริงข้อนี้จะปรากฏชัดเจนเมื่อเป็นอุปสงค์สำหรับสินค้าทั่วๆ ไป

ภาพประกอบ 10 แสดงการเลื่อนตำแหน่งของเส้นอุปสงค์ทางการศึกษาอันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงอัตราค่าเล่าเรียน

3. ราคาสินค้าที่เกี่ยวข้อง อาจแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ สินค้าประกอบกัน (Complementary Goods) และสินค้าทดแทน (Substitute Goods) ในที่นี้กล่าวเฉพาะสินค้าประกอบกัน ในช่วงเวลาหนึ่งๆ การเปลี่ยนแปลงในราคาสินค้าที่เกี่ยวข้องมีผลทำให้ระดับอุปสงค์สำหรับการศึกษายเปลี่ยนแปลงได้เช่นกัน ในกรณีสินค้าประกอบกัน เช่น ค่าหนังสือและอุปกรณ์การเรียน การสอนกับอัตราค่าเล่าเรียน ถ้าหนังสือเรียนและอุปกรณ์การเรียนต่างๆ มีราคาแพงขึ้น ขณะที่ปัจจัยอย่างอื่นซึ่งเกี่ยวข้องคงที่ อัตราค่าเล่าเรียนก็มักจะสูงขึ้นตาม ผลที่สุดอุปสงค์สำหรับการศึกษาก็จะลดลง ตรงกันข้ามถ้าหนังสือเรียนและอุปกรณ์การเรียนต่างๆ มีราคาถูกลง อัตราค่าเล่าเรียนก็มักจะลดลงตามและระดับอุปสงค์ทางการศึกษาก็จะสูงขึ้น ซึ่งจะแสดงได้จากการเลื่อนตำแหน่งของเส้นอุปสงค์ไปทางขวาของเส้นเดิม

4. จำนวนประชากร การเปลี่ยนแปลงในตัวประชากรก็เป็นตัวกำหนดระดับอุปสงค์สำหรับการศึกษา ในช่วงเวลาและสถานที่หนึ่งๆ ถ้าประชากรมีจำนวนเพิ่มขึ้น ทั้งนี้จะสืบเนื่องมาจากการอพยพโยกย้ายประชากร จากแหล่งอื่นหรือจากสาเหตุใดก็ตาม ผลก็จะทำให้อุปสงค์สำหรับการศึกษาสูงขึ้น

5. รสนิยมหรือทัศนคติของประชาชน การเปลี่ยนแปลงในรสนิยมหรือทัศนคติของประชาชนก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่ออุปสงค์สำหรับการศึกษา ตามปกติรสนิยมและทัศนคติของประชาชนจะเปลี่ยนแปลงไปก็ต่อเมื่อวัยเปลี่ยน ฤดูกาลเปลี่ยน สถานภาพเปลี่ยน และเมื่อได้พบเห็นหรือทราบข้อเท็จจริงต่างๆ ด้วยตนเอง

6. กิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา การเปลี่ยนแปลงในโครงสร้างหรือกิจกรรมบางประเภทโดยเฉพาะทางด้านเศรษฐกิจ มีผลทำให้อุปสงค์สำหรับการศึกษาของประชาชนเปลี่ยนแปลงไปได้เช่นกัน

7. ปัจจัยอื่นๆ ปัจจัยอย่างอื่นนอกเหนือจากทั้งหมดที่กล่าวมาแล้ว เช่น ยุทธศาสตร์ชาติ รายได้หรือผลตอบแทนที่คาดว่าจะได้รับในอนาคต การเปลี่ยนแปลงในนโยบายการศึกษาของรัฐ การออกกฎหมายการศึกษาภาคบังคับ ความเชื่อของสังคม การรักษาไว้ซึ่งความเป็นธรรม สุขภาพพลานามัยของประชาชน ระยะเวลาและความยากง่ายในการเรียน การจัดสวัสดิการและการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน เป็นต้น มีผลทำให้อุปสงค์สำหรับการศึกษาสำหรับประชาชนเปลี่ยนแปลงไปได้เช่นกัน

ปัจจัยที่กำหนดอุปสงค์ของการศึกษา ชำรงค์ อุดมไพจิตรกุล (2544 : 29) ได้กล่าวโดยสรุปไว้ดังนี้

1. ปัจจัยส่วนบุคคล คือ เป้าหมายชีวิต การสร้างโอกาสให้กับตนเอง โอกาสการมีส่วนร่วมในกิจกรรมสังคม อาชีพ

2. ปัจจัยทางสังคม คือ ค่านิยม ต้องการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม ความเป็นสากลและความรู้ ปัจจัยพื้นฐานทางสังคม

3. ปัจจัยทางเศรษฐกิจ คือ อาชีพ รายได้ กำลังคน ความสามารถในการแข่งขัน

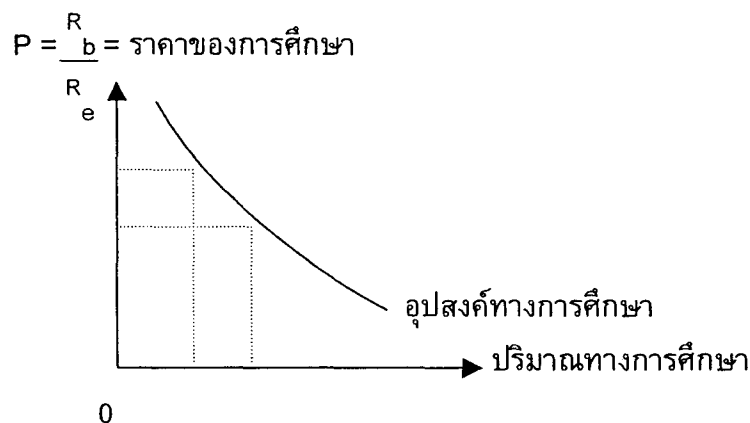
ปัจจัยที่ทำให้เกิดความต้องการทางการศึกษาของปัจเจกชนและสังคม ศึกษาได้ 3 แนวทาง แต่การวิเคราะห์จากผลตอบแทนของการศึกษา จะเป็นการวิเคราะห์ถึงผลที่เกิดขึ้นหรือผลตอบแทนจากการลงทุนการศึกษาเพราะการศึกษาเป็นการลงทุนเพื่อสร้างทุนมนุษย์ เพื่อไปผลิตสินค้าและบริการอีกทอดหนึ่ง อย่างไรก็ตามการคำนวณวิธีนี้ ระดับการศึกษา ประเภทการศึกษา และโปรแกรมการศึกษาให้ผลตอบแทนสูงย่อมกระตุ้นให้เกิดอุปสงค์ทางการศึกษา

ศุภชัย พานิชภักดิ์ (ชำระค์ อุดมไพจิตรกุล. 2544 : 7 ; อ้างอิงจาก ศุภชัย พานิชภักดิ์.) กล่าวถึงปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่ออุปสงค์ของการศึกษา คือ ทัศนคติต่อการศึกษา กลุ่มบุคคลที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมต่างกันย่อมมีทัศนคติต่อการศึกษา ปัจจัยที่ทำให้กลุ่มคนแต่ละกลุ่มแตกต่างกันดังนี้

- ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ได้แก่ มาตรฐานการครองชีพ ชนิดของงานที่ทำ
- ปัจจัยทางสังคม ได้แก่ พื้นฐานทางวัฒนธรรม
- ปัจจัยทางกายภาพ ได้แก่ สิ่งแวดล้อม

เบอร์ตัน ไวบร็อด (Burton Weibrod) (อ้างถึง อุดมไพจิตรกุล. 2544 : 29 ; อ้างอิงจาก Burton Weibrod.) ผลประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา คือ ผลตอบแทนทางการเงิน โอกาสหารายได้มีมากกว่า ความสามารถในการปรับตัว บริการที่ทำให้ตนเอง ผลตอบแทนต่อชุมชนที่อาศัย โอกาสมีงานทำ ผลตอบแทนทางสังคม

ชีฮาน (Sheehan. 1978 : 41 - 42) ได้ศึกษาถึงอุปสงค์ทางการศึกษาตามทฤษฎีที่ว่า บุคคลที่มีเหตุผลจะลงทุนในการศึกษาจนกระทั่งถึงจุดที่อัตราผลตอบแทนทางการศึกษา เท่ากับอัตราดอกเบี้ย เมื่ออัตราดอกเบี้ยสูงความต้องการทางการศึกษาจะต่ำ ถ้าอัตราดอกเบี้ยต่ำจะทำให้ความต้องการทางการศึกษาเพิ่มมากขึ้น ในการพิจารณาอุปสงค์ทางการศึกษาของแต่ละบุคคล พิจารณาจากผลตอบแทนของการศึกษาและอัตราดอกเบี้ย ซึ่งสะท้อนถึงต้นทุนค่าเสียโอกาสของการนำเงินมาลงทุนทางการศึกษา จากสองส่วนนี้ทำให้สามารถหาอุปสงค์ทางการศึกษาส่วนบุคคล ได้ดังภาพประกอบ 11

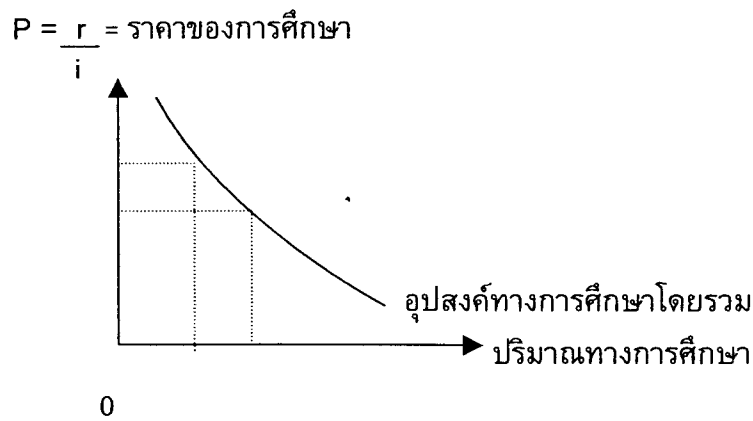
ภาพประกอบ 11 อุปสงค์ทางการศึกษาส่วนบุคคล

R_b = อัตราดอกเบี้ย หรืออัตราผลตอบแทนจากการลงทุนในพันธบัตร

R_e = อัตราผลตอบแทนทางการศึกษา

ถ้าอัตราดอกเบี้ย หรืออัตราผลตอบแทนจากการลงทุนในพันธบัตรสูงกว่าอัตราผลตอบแทนทางการศึกษา ทำให้เกิดการใช้จ่ายเพื่อการศึกษาลดลง และเอาเงินไปลงทุนอย่างอื่นแทน

อุปสงค์ทางการศึกษาแต่ละบุคคลสามารถนำมารวมกันเป็นอุปสงค์ทางการศึกษาโดยรวมได้ และอุปสงค์ทางการศึกษาโดยรวมมีลักษณะเช่นใด ขึ้นอยู่กับอุปสงค์ทางการศึกษาแต่ละบุคคลที่นำมารวมกันจะมีลักษณะเช่นนั้น ดังภาพประกอบ 12

ภาพประกอบ 12 อุปสงค์ทางการศึกษาโดยรวม

r = อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางอื่นที่ไม่ใช่ทางการศึกษา
 i = อัตราผลตอบแทนทางการศึกษา

แนวคิดดังกล่าวนี้มีลักษณะเดียวกับบุญพุ่ม เสนารักษ์ (2531 : 162 - 163) และ นวลทิพย์ ควกุล (2527 : 34 - 37) ได้ให้ข้อสังเกตเกี่ยวกับการหาเส้นอุปสงค์ทางการศึกษาโดยรวมเพิ่มเติมว่า เส้นอุปสงค์ทางการศึกษาโดยรวมสามารถหาได้จากการรวมเส้นอุปสงค์ทางการศึกษาส่วนบุคคลเข้าด้วยกันก็ตาม (ในลักษณะผลตอบแทนที่เพิ่มขึ้นในอัตราที่ลดลง) เส้นอุปสงค์ทางการศึกษาโดยรวมไม่สามารถหาได้โดยง่าย เนื่องจาก ณ ระดับการศึกษาหนึ่งๆ อัตราผลตอบแทนทางการศึกษาของแต่ละบุคคลไม่เท่ากัน ทำให้การรวมอัตราผลตอบแทนโดยรวมทำได้ค่อนข้างยาก

สรุปได้ว่าอุปสงค์ทางการศึกษาเกิดจากปัจจัยหลายประการขึ้นอยู่กับการวิเคราะห์และมุมมองของแต่ละบุคคลที่แตกต่างกันออกไป จากการศึกษาสามารถสรุปได้อย่างกว้างๆ ว่า อุปสงค์ทางการศึกษาเกิดจาก 2 ประการ คือ ปัจจัยที่เกิดขึ้นจากภายในตัวบุคคล และ ปัจจัยที่

เกิดขึ้นจากภายนอกหรือสภาวะแวดล้อม เป็นตัวกำหนดให้เกิดอุปสงค์ทางการศึกษา อาจเกิดจากปัจจัยใดปัจจัยหนึ่งหรือทั้ง 2 ปัจจัยพร้อมกัน

2.3 พฤติกรรมผู้บริโภค

การศึกษาเรื่องพฤติกรรมผู้บริโภค มีผู้ที่ศึกษาไว้มากและยังแยกศึกษาออกไปตามแนวทางแต่ละสาขาวิชาที่สนใจเกี่ยวกับเรื่องนี้ ดังนั้นเรื่องพฤติกรรมผู้บริโภคในที่นี้จะศึกษาในทางเศรษฐศาสตร์และทางสาขาอื่นๆ ด้วย โดยทางเศรษฐศาสตร์ถือว่าพฤติกรรมผู้บริโภคเป็นการศึกษาถึงการจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดเพื่อตอบสนองความต้องการของมนุษย์ที่มีอยู่อย่างไม่จำกัด จึงประกอบด้วยการผลิต การแลกเปลี่ยน และการบริโภคสินค้าและบริการทางจิตวิทยาเน้นการศึกษาพฤติกรรมและกระบวนการด้านจิตใจของแต่ละบุคคล ทางสังคม-จิตวิทยาศึกษาถึงพฤติกรรมการณ์ร่วมกันของบุคคลในกลุ่ม ทางจิตวิทยาศึกษาถึงวิธีการที่บุคคลมีอิทธิพลและได้รับอิทธิพลจากกลุ่ม ทางมนุษยวิทยาเป็นการศึกษาบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับวัฒนธรรมของเขา (ศิริวรรณ เสรีรัตน์. 2539 : 5) ซึ่งกล่าวโดยสรุปออกเป็น 2 ส่วนดังนี้

2.3.1 พฤติกรรมผู้บริโภคในทางเศรษฐศาสตร์

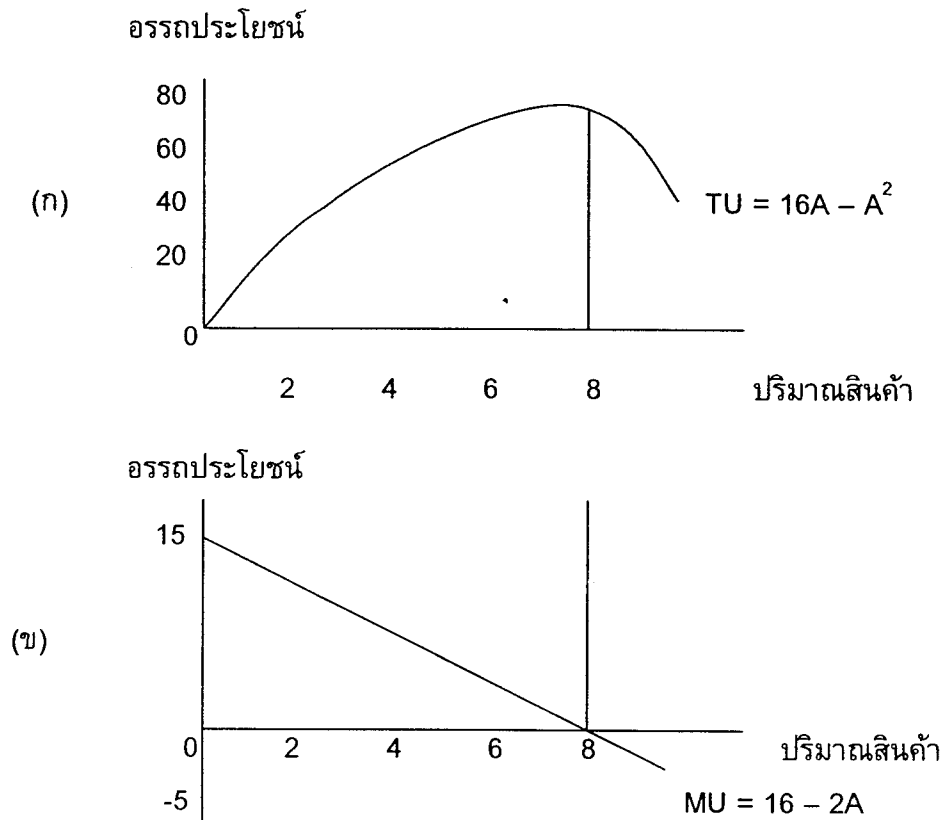
การวิเคราะห์พฤติกรรมผู้บริโภคในทางเศรษฐศาสตร์มีหลายวิธี ซึ่งวิธีที่นิยมใช้ คือ

- ทฤษฎีอรรถประโยชน์

อรรถประโยชน์เป็นความพอใจที่เกิดขึ้นกับผู้บริโภค จากการได้ใช้ ได้บริโภคสินค้าและบริการต่างๆ โดยบุญพุ่ม เสนารักษ์ (2531 : 131 - 132) ได้ให้ความหมายของอรรถประโยชน์ไว้ว่า คือ คุณสมบัติหรืออำนาจของสินค้าที่จะสนองความต้องการสร้างประโยชน์หรือความพึงพอใจแก่ผู้บริโภคตามทัศนคติดังกล่าว การที่บุคคลซื้อสินค้าหรือบริการต่างๆ มาบริโภค เพราะสินค้าหรือบริการเหล่านั้นสามารถสนองความต้องการ หรือสร้างประโยชน์ตอบแทนได้จะมากน้อยเพียงไรก็แล้วแต่ปัจจัยต่างๆ ซึ่งมีจำนวนมาก เช่น ประเภทและคุณภาพของสินค้า ระดับรายได้ ทัศนคติ รสนิยม และวิจารณ์ญาณ ฯลฯ บุคคลสามารถเปรียบเทียบอรรถประโยชน์ของตนได้โดยการจัดอันดับ (Ordinal number) เช่น ในการบริโภคถ้วยเตี๋ยของบุคคลที่กำลังหิว ระดับความพอใจที่เขาได้รับจากการบริโภคถ้วยเตี๋ยชามแรกและชามที่ 2 จะสูงมาก แต่เมื่อบริโภคชามที่ 3, 4, 5... ระดับความพอใจที่ได้รับจะลดลงตามลำดับ จนกระทั่งเขาไม่ต้องการบริโภคอีกต่อไป ซึ่งแสดงว่าถึงจุดอิ่มตัว

อรรถประโยชน์รวม (Total Utility :TU) หมายถึง อรรถประโยชน์หรือความพอใจทั้งหมดที่ผู้บริโภคได้รับจากการบริโภคสินค้าหรือบริการในขณะหนึ่งๆ ในจำนวนต่างๆ กัน ส่วนอรรถประโยชน์หน่วยสุดท้าย คือ ค่าอรรถประโยชน์ของสินค้าแต่ละหน่วยที่ผู้บริโภคได้บริโภคเพิ่มขึ้น ซึ่งจะพบว่าเมื่อผู้บริโภคบริโภคสินค้าเพิ่มขึ้นอรรถประโยชน์ที่ผู้บริโภคได้รับจาก

แต่ละหน่วยของสินค้าที่บริโภคเพิ่มขึ้นจะลดลงเป็นลำดับ และเมื่อถึงจุดอิ่มตัวที่ผู้บริโภคไม่ต้องการสินค้านั้นๆ อีกต่อไป ถ้าได้รับสินค้าดังกล่าวเพิ่มขึ้นอีก อรรถประโยชน์ของสินค้าหน่วยที่ได้รับเพิ่มขึ้นก็อาจจะมีค่าติดลบได้ (นราทิพย์ ชุตินวงศ์. 2544 : 90 - 91) สามารถพิจารณาได้จากภาพประกอบที่ 13

ภาพประกอบ 13 แสดงเส้นอรรถประโยชน์รวม (ก) และเส้นอรรถประโยชน์หน่วยสุดท้าย (ข)

บรู (Brue. 1996 : 139) อรรถประโยชน์มี 3 ลักษณะดังนี้

1. อรรถประโยชน์และที่ไม่เป็นอรรถประโยชน์ เช่น ภาพวาดของพิคาสโซไม่ได้ใช้ประโยชน์ใด ๆ แต่ได้รับความพอใจในภาพนั้นทางด้านศิลปะ
2. อรรถประโยชน์เป็นสิ่งที่เข้าใจถึงสินค้าที่เฉพาะเจาะจงของแต่ละคน

3. อรรถประโยชน์เป็นเรื่องยากที่จะวัดในรูปปริมาณ แต่มีการสมมติการวัดเป็นหน่วยที่เรียกว่า Utils (ยูทิล) ซึ่งเป็นหน่วยการวัดปริมาณของอรรถประโยชน์ของพฤติกรรมผู้บริโภค

คอปลิน (Koplin. 1971 : 29 - 30) อธิบายถึงอรรถประโยชน์นั้นเป็นความสามารถของสินค้าที่สร้างความพอใจให้กับมนุษย์ โดยที่คนเรามีเหตุผลที่จะเลือกสินค้าที่ทำให้ความพอใจสูงสุด พิจารณาจากพฤติกรรมผู้บริโภคที่มีข้อมูลข่าวสารครบถ้วนในการเลือกที่จะบริโภค โดยที่ปัจจัยที่ทำให้เกิดความต้องการบริโภคของคนมีดังนี้ รสนิยม (T: Taste) รายได้ (Y: Income) และระดับราคา (Price) ซึ่งประกอบด้วยราคาสินค้า x (P_x) และราคาสินค้าอื่นๆ (P_a) ซึ่งสามารถนำมาเขียนเป็นสมการดังนี้

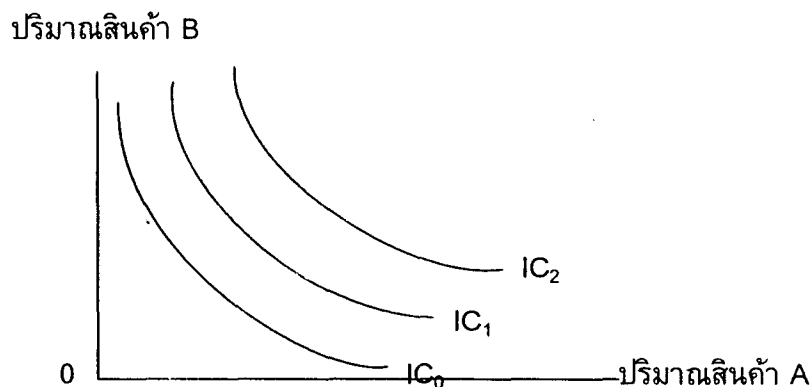
$$Q_x = f(P_x, T, Y, P_a)$$

ปัจจัยทั้งสี่นี้เป็นปริมาณต่อความต้องการของสินค้า x ที่ขึ้นอยู่กับราคาของสินค้า x ราคาของสินค้าอื่นๆ รสนิยม และรายได้ของแต่ละคน

- ทฤษฎีความพอใจเท่ากัน

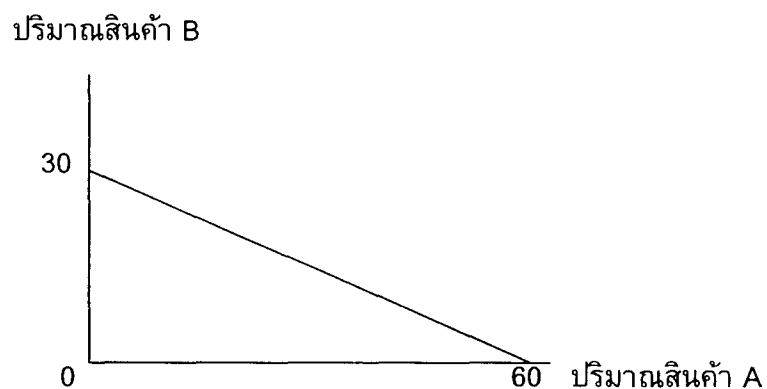
เส้นความพอใจเท่ากัน เป็นเส้นที่แสดงส่วนประกอบของสินค้าตั้งแต่ 2 ชนิดขึ้นไปที่ทำให้ความพอใจในระดับที่เท่ากันแก่ผู้บริโภค ลักษณะที่สำคัญของเส้นความพอใจเท่ากันมีดังต่อไปนี้ และสามารถพิจารณาได้จากภาพประกอบ 14

1. เส้นความพอใจเท่ากันมีความต่อเนื่องกันและลาดจากซ้ายลงมาทางขวา
2. เส้นความพอใจเท่ากันจะไม่ตัดกันหรือสัมผัสกัน
3. เส้นความพอใจเท่ากันโดยทั่วไปเป็นเส้นที่โค้งเว้าเข้าหาจุดกำเนิด

ภาพประกอบ 14 แสดงเส้นความพอใจเท่ากัน

ในการตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าและบริการของผู้บริโภคจำเป็นจะต้องเผชิญกับขอบเขตที่จำกัดของจำนวนเงินที่นำมาใช้จ่าย ดังนั้นควรพิจารณาถึงเส้นงบประมาณ ซึ่งเป็นเส้นที่แสดงถึงอำนาจซื้อของผู้บริโภค ถ้าเราทราบราคาสินค้า A และ B ที่ผู้บริโภคทำการบริโภคอยู่ รู้จำนวนเงินงบประมาณที่ผู้บริโภคมีอยู่เราก็สามารถหาเส้นงบประมาณออกมาได้ เส้นงบประมาณ (Budget Line) เส้นหนึ่ง จะทำให้เรารู้ถึงส่วนประกอบต่างๆ กันของสินค้าตั้งแต่ 2 ชนิดขึ้นไปที่ผู้บริโภคสามารถซื้อได้ด้วยเงินงบประมาณจำนวนเดียวกัน ดังเช่นภาพประกอบ 15

ภาพประกอบ 15 แสดงถึงเส้นงบประมาณ

เมื่อพิจารณาถึงคุณภาพของผู้บริโภค สามารถดูได้จากเส้นความพอใจ เท่ากันกับเส้นงบประมาณ การสัมผัสหรือตัดกันระหว่างสองเส้นดังกล่าวจะทำให้เกิดจุดคุณภาพของผู้บริโภค

2.3.2 พฤติกรรมผู้บริโภคในทางสาขาอื่นๆ

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของผู้บริโภคสามารถแบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ ใหญ่ๆ ได้แก่ (ศุภร เสรีรัตน์. 2544 : 24, เสรี วงษ์มณฑา. 2542 : 32 - 46)

1. ปัจจัยภายใน ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของผู้บริโภค เป็นลักษณะ ความต้องการ ซึ่งเกิดจากสภาพจิตใจที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมมนุษย์ โดยปัจจัยภายในมีปัจจัย พื้นฐานที่สำคัญที่สุด คือ ความต้องการ เพราะเมื่อไม่มีความต้องการที่ต้องได้รับการตอบสนอง แล้วผู้บริโภคไม่มีความจำเป็นที่จะต้องบริโภคสินค้าใดๆ ซึ่งทฤษฎีการจัดลำดับความต้องการ ของมาสโลว์เป็นการจัดลำดับความต้องการของผู้บริโภคสามารถแบ่งเป็น 5 ขั้นดังนี้

(ยุทธนา ธรรมเจริญ. 2530 : 3, 99 - 107)

ขั้นที่ 1 ความต้องการทางร่างกาย เป็นความต้องการในปัจจัย 4 ซึ่งเป็น พื้นฐานของมนุษย์เพื่อให้มีชีวิตรอดได้แก่ อาหาร น้ำ เครื่องนุ่งห่มที่อยู่อาศัย และยารักษาโรค

ขั้นที่ 2 ความต้องการด้านความปลอดภัย เป็นความต้องการที่จะมีชีวิต อยู่โดยปราศจากความกลัว ความเจ็บปวด ความไม่สะดวกสบาย

ขั้นที่ 3 ความต้องการด้านความรัก คือความต้องการของมนุษย์ที่อยากจะ เป็นที่ยอมรับ ได้รับความรัก ความพึงพอใจจากผู้อื่น การบริโภคสินค้าหลายชนิด

ขั้นที่ 4 ความต้องการชื่อเสียง มนุษย์ทุกคนต้องการเกียรติยศ ชื่อเสียง และการเป็นผู้ที่ผู้อื่นระลึกถึง

ขั้นที่ 5 ความต้องการเป็นตัวของตัวเอง มาถึงจุดหนึ่งมนุษย์จะไม่แคร์ว่า คนอื่นจะมองตัวเองอย่างไร แต่เขาจะเริ่มรักตัวเองและมองหาสิ่งที่จะสร้างความภูมิใจให้กับตัวเอง

วูม (Vroom. 1970 : 91 - 103) ได้ขยายทฤษฎีของมาสโลว์ โดยตั้งทฤษฎี ความคาดหวัง ศึกษาถึงจิตวิทยาของบุคคลในองค์กรและพบว่า การที่บุคคลจะกระทำสิ่งใดก็ตามส่วนมากอยู่กับองค์ประกอบ 4 ประการ ได้แก่ ผลตอบแทนที่ได้รับ ความพอใจหรือความไม่พอใจต่อผลตอบแทนที่จะได้รับ ผลตอบแทนที่ได้รับเมื่อเปรียบเทียบกับผู้อื่น โอกาสที่จะได้รับผลตอบแทนตามความคาดหวัง

อย่างไรก็ตาม นอกจากความต้องการ (Needs) มีปัจจัยพื้นฐานอื่นๆ ที่มีส่วน ก่อให้เกิดการตัดสินใจของผู้บริโภคเช่นกัน ได้แก่ สิ่งจูงใจ (Motive) บุคลิกภาพ (Personality) การเรียนรู้ (Learning) การรับรู้ (Perception) และทัศนคติ (Attitude) แหล่งอิทธิพลที่มีผลต่อการกำหนดทัศนคติได้แก่ ประสบการณ์ ทั้งโดยตรงและในอดีต ทัศนคติที่มีต่อผลิตภัณฑ์ จะได้รับอิทธิพลโดยตรงจากประสบการณ์ในการใช้ผลิตภัณฑ์

2. ปัจจัยภายนอกที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของผู้บริโภค ได้แก่(เสรี วงษ์มณฑา. 2542 : 42 - 46, ศิริวรรณ เสรีรัตน์. 2539 : 253 - 406)

- สภาพเศรษฐกิจ (Economy) เป็นสิ่งที่กำหนดอำนาจซื้อของผู้บริโภค และถือเป็นปัจจัยที่จะเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมของผู้บริโภคประการหนึ่ง

- การติดต่อธุรกิจ (Business Contacts) หมายถึงโอกาสที่ผู้บริโภคจะได้พบเห็นสินค้านั้นๆ สินค้าตัวใดที่ผู้บริโภคได้รู้จัก พบเห็นบ่อย มีความคุ้นเคยจะทำให้ผู้บริโภคเกิดความรู้สึกไว้วางใจและมีความยินดีที่จะใช้สินค้านั้น

- ครอบครัว (Family) ครอบครัวทำให้เกิดการตอบสนองต่อความต้องการผลิตภัณฑ์ การตอบสนองความต้องการของร่างกายจะได้รับอิทธิพลจากสมาชิกครอบครัว โดยต้องเข้าใจว่าครอบครัวนั้นเป็นส่วนหนึ่งของตัวแทนกระบวนการทางสังคม เป็นกระบวนการที่เตรียมคนเข้าสู่สังคม ดังนั้นครอบครัวจะเป็นพื้นฐานการดำรงชีวิตของแต่ละบุคคล

- สังคม (Social Group) ลักษณะด้านสังคมประกอบด้วยรูปแบบการดำเนินชีวิต ค่านิยมสังคม และความเชื่อถือ อาจจะเป็นได้ทั้งสังคมอาชีพและสังคมท้องถิ่น อิทธิพลของสังคมที่มีต่อการอยู่ร่วมกันของมนุษย์มีอยู่หลายประการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องบรรทัดฐาน กล่าวคือ ต้องทราบว่าสิ่งใดที่สังคมยอมรับได้ สิ่งใดที่สังคมยอมรับไม่ได้ ความคิดในแต่ละสังคมมีบรรทัดฐานที่ไม่เหมือนกัน

- วัฒนธรรม (Culture) เป็นกลุ่มของค่านิยมพื้นฐาน การรับรู้ ความต้องการ และพฤติกรรม ซึ่งเรียนรู้จากการเป็นสมาชิกของสังคมในครอบครัว วัฒนธรรมจึงเป็นรูปแบบหรือวิถีทางในการดำเนินชีวิตที่คนส่วนใหญ่ในสังคมยอมรับ ประกอบด้วยค่านิยม การแสดงออก ค่านิยมในการใช้วัตถุหรือสิ่งของ

ค่านิยมเป็นความเชื่อที่คนในสังคมใช้ร่วมกัน หรือเป็นบรรทัดฐานของกลุ่มที่ถูกปลูกฝังเข้าสู่ตัวบุคคล บางทีความเชื่อดังกล่าวนี้อาจถูกปรับแต่งไปบ้าง ค่านิยมของวัฒนธรรมหรือค่านิยมของสังคมมีการใช้ร่วมกันในกลุ่มบุคคลทั่วไปหลายกลุ่ม แต่ค่านิยมของตัวบุคคลอาจไม่มีการใช้ร่วมกันทุกคนหรือทุกกลุ่ม แม้ว่าค่านิยมนั้นจะได้รับอิทธิพลจากครอบครัว ศาสนาและประเทศที่ถือกำเนิดเดียวกันก็ตาม ค่านิยมกระทบต่อพฤติกรรมโดยผ่านบรรทัดฐาน ซึ่งจะกำหนดปฏิกิริยาตอบสนองต่อสถานการณ์เฉพาะอย่าง ค่านิยมจำนวนมากผันแปรไปตามวัฒนธรรมและกระทบต่อการบริโภคด้วย

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาในเรื่องอุปสงค์ทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย ระหว่าง พ.ศ. 2537 ถึง พ.ศ. 2544 ได้ศึกษาถึงปัจจัยทางเศรษฐกิจที่ส่งผลต่ออุปสงค์ทาง

การศึกษา และศึกษาระดับความต้องการทางการศึกษา โดยพิจารณาจากปัจจัยอื่นๆ และได้ทำการค้นคว้าจากปฏิญญาพันธบัตรที่เกี่ยวข้อง โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

งานวิจัยด้านปัจจัยทางเศรษฐกิจ

รายได้ผู้ปกครอง

ศรารณ ศิริพันธุ์ (2544 : 108) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกศึกษาต่อในระดับปริญญาโท ด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศของบัณฑิตด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ สถาบันอุดมศึกษาของรัฐในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพฯ พบว่ารายได้ผู้ปกครองมีอิทธิพลต่อการเลือกศึกษาต่อในระดับปริญญาโท โดยนักศึกษาที่มีผู้ปกครองรายได้สูงกว่า 30,000 บาทต่อเดือน เลือกที่จะศึกษาต่อในระดับปริญญาโทมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 60 สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ผกาธน์ มีหาร (2536 : ออนไลน์) ส่วนเพ็ญศรี โชติพันธ์ (2523 : 102) ได้ศึกษาเรื่องความต้องการและการได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา เขตการศึกษา 12 พบว่านักเรียนที่มีบิดามารดามีรายได้สูงประมาณ 5,001 - 7,000 บาท มีความต้องการศึกษาต่อในระดับสูง ส่วนนักเรียนที่มีบิดามารดามีรายได้ต่ำประมาณ 500 บาท และไม่มีรายได้ มีความต้องการศึกษาต่อในระดับต่ำ ส่วนจำเนียร สังข์ทอง (2540 : 86 - 89) มีผลการวิจัยที่แตกต่างกัน โดยพบว่า รายได้ของผู้ปกครองไม่มีอิทธิพลต่อการแยกกลุ่มนักศึกษาที่ต้องการศึกษาต่อและไม่ต้องการศึกษาต่อระดับปริญญาตรี วุฒิวงศ์ เอียดศรีชาย (2543 : 89) ได้ทำการวิจัยเรื่องปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษาสาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยเทคนิค กลุ่มสถานศึกษาภาคใต้ กรมอาชีวศึกษา พบว่า รายได้ของผู้ปกครองไม่ได้เป็นปัจจัยที่สัมพันธ์กับการเลือกศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของอโณทัย พึ่งทองหล่อ (2543 : 101) ซึ่งได้ศึกษาเรื่องแรงจูงใจในการศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัย สาขานิติศาสตร์พัฒนาการจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผลการวิจัยพบว่า ด้านทุนทรัพย์ในการศึกษาต่อมีแรงจูงใจที่มีผลต่อการเรียนต่อน้อยที่สุด ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะระบบครอบครัวไทยมีความเป็นอยู่ใกล้ชิดผูกพัน และช่วยเหลือเกื้อกูลกันในหมู่เครือญาติ ดังนั้นปัญหาด้านทุนทรัพย์ในการศึกษาต่อในสังคมไทยจึงไม่เป็นปัญหามาก

ค่าใช้จ่ายทางการศึกษา

นงราม เศรษฐพานิช (2532 : 91) ได้ทำการวิจัยเรื่องค่าใช้จ่ายและผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา พบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของผู้บริโภค คือ ค่าใช้จ่ายในการศึกษาซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ที่ต้องการศึกษาต่อระดับปริญญาโท คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ส่วนทองหล่อ นาคหอม (2535 : 97) ได้ศึกษาเรื่องแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับปริญญาโทของนิสิตวิชาเอกการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร ปีการศึกษา 2533 - 2534 ผลการวิจัยพบว่า

แรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโทของนิสิตวิชาเอกการบริหารการศึกษา โดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านค่าใช้จ่ายในการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งขัดแย้งกับผลการวิจัยของ สมมาตร แจ่มจำรัส (2543 : 49 - 51) ซึ่งศึกษาเรื่องแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับปริญญาโท ศึกษาเฉพาะกรณีนักศึกษาปริญญาโท มหาวิทยาลัยเกริก พบว่า ด้านค่าใช้จ่ายมีแรงจูงใจในการศึกษาปริญญาโทอยู่ในระดับน้อย

รายได้จากการทำงาน

วรารพรรณ มีเฟื่องศาสตร์ (2541 : 96) ได้ศึกษาเรื่องอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนในการศึกษากรณีศึกษาผู้จบปริญญาโทสาขาบริหารธุรกิจจากมหาวิทยาลัยภายในประเทศ และมหาวิทยาลัยในสหรัฐอเมริกา พบว่ารายได้เฉพาะที่เป็นผลมาจากการศึกษา ผู้ที่จบจากมหาวิทยาลัยที่ติดอันดับ 1 ใน 20 ของสหรัฐอเมริกามีรายได้ต่อปีสูงสุด โดยตัวแปรที่มีผลต่อรายได้ อย่างมีนัยสำคัญในทิศทางเดียวกับรายได้ ได้แก่ ตัวแปรความสามารถในการเรียนปริญญาโท และตัวแปรมหาวิทยาลัยที่ติดอันดับ 1 ใน 20 ของสหรัฐอเมริกา มีค่าสัมประสิทธิ์เป็นบวก แสดงว่าผู้ที่มีค่าตัวแปรเหล่านี้สูงจะยิ่งทำให้มีรายได้มากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของมณฑนา เจริญพงษ์ (2534 : 46) ศึกษาเรื่ององค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการศึกษาต่อในระดับปริญญาโทของบัณฑิตคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง พบว่าด้านเศรษฐกิจและสังคมเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการศึกษาต่อในระดับปริญญาโทของบัณฑิตคณะรัฐศาสตร์ เช่น ความต้องการทำงานที่มีรายได้สูง ส่วนทองหล่อ นาคหอม (2535 : 97) ได้ศึกษาเรื่องแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับปริญญาโทของนิสิตวิชาเอกการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยนเรศวร ปีการศึกษา 2533 - 2534 พบว่าสาเหตุหนึ่งของการศึกษาต่อคือ ต้องการรายได้เพิ่มขึ้น สอดคล้องกับผลการวิจัยของปฐม นิคมานนท์ (2528 : 321)

งานวิจัยด้านปัจจัยอื่นๆ

การพัฒนาตนเอง

พรสวรรค์ เพชรรัตน์ (2542 : 76) ศึกษาถึงแรงจูงใจในการศึกษาต่อโปรแกรมวิชาเกษตรศาสตร์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ในสถาบันราชภัฏภาคใต้ พบว่าแรงจูงใจด้านการเรียนเพื่อรู้ โดยภาพรวมมีแรงจูงใจอยู่ในระดับมาก สุธารัตน์ อนุกุลประเสริฐ (2538 : 46 - 47) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่เป็นแรงจูงใจของนักศึกษามหาวิทยาลัยต่อการเข้าศึกษาในระดับปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่า ปัจจัยที่เป็นแรงจูงใจในการศึกษาต่อคือ ต้องการมีความรู้ ความสามารถเพิ่ม ต้องการศึกษาค้นคว้าด้านวิชาการใหม่ๆ ที่ทันสมัยและต้องการศึกษาต่อในระดับปริญญาเอก เรียงตามลำดับมากไปน้อย ซึ่งได้ให้ความสำคัญกับความ ต้องการพัฒนาศักยภาพของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของอัครชิต ทีฆะทิพย์สกุล (2530 : 103) สุรกุล เจนอบรม (2534 : 89) วิริยา จงรักษ์สัตย์ (2537 : 81) สถาบันการศึกษาผู้ใหญ่แห่งชาติของประเทศไทย หรือ NIAE (National Institute for Adult Education. 1970)

ได้ทำการสำรวจหาเหตุผลที่ทำให้ผู้ใหญ่เข้าเรียนในสถานศึกษา พบว่าเหตุจูงใจด้านอาชีพเป็นเหตุจูงใจที่สำคัญที่สุด รองลงมาเพื่อพัฒนาตนเอง เพื่อต้องการนำความรู้ไปปรับปรุงตนเองและครอบครัวให้ดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พัฒนา สมนิยาม (2540 : 78 - 80) และ โชค อ่อนพรม (2531 : 54) ส่วนจूरพร สุทิน (2542 : 74 - 75) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลาน เข้าศึกษาโรงเรียนนานาชาติ : ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนนานาชาติเกทีนี กรุงเทพมหานคร พบว่าความคาดหวังต่อการศึกษาของบุตรในการตัดสินใจส่งบุตรหลานเข้าศึกษาในโรงเรียนนานาชาติ ประกอบด้วยหลายประการ แต่ส่วนหนึ่งคือ การคาดหวังในการเรียนภาษาอังกฤษ พบว่าผู้ปกครองส่วนใหญ่มีความคาดหวังอยู่ในระดับสูง โดยมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.99 โดยความคาดหวังส่วนใหญ่เห็นว่า ภาษาอังกฤษมีความสำคัญ และการให้บุตรหลานเรียนในโรงเรียนนานาชาติจะทำให้สามารถเรียนภาษาอังกฤษได้ดียิ่งขึ้น

ประสบการณ์จากการศึกษาในต่างประเทศ

ชาวลิต จูรัตน์ (2540 : 93) ศึกษาเรื่องพฤติกรรมการตัดสินใจศึกษาต่อของข้าราชการตำรวจ พบว่าข้าราชการตำรวจ จังหวัดลำปาง มีความต้องการศึกษาต่อเป็นอย่างมาก โดยต้องการที่จะศึกษาต่อระดับปริญญาตรี ปริญญาโท สาขาวิชากฎหมาย รัฐประศาสนศาสตร์ และการเมืองการปกครอง เหตุจูงใจมีหลายประการ ซึ่งความต้องการหาประสบการณ์ตรงเป็นเหตุจูงใจหนึ่ง นพคุณ ศิริวรรณ และคณะ (2539 : 101) ได้ศึกษาเรื่องความต้องการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาและการอบรมเพิ่มเติมของอาจารย์เกษตรในหน่วยงานหรือสถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ประเทศไทย พบว่า เหตุผลในการศึกษาต่อส่วนใหญ่ระบุว่าต้องการแสวงหาประสบการณ์ใหม่ ๆ ซึ่งพัฒนา สมนิยาม (2540 : 78 - 80) และทองหล่อ นาคหอม (2535 : 97) กล่าวในลักษณะเดียวกัน ไพฑูรย์ สีนลารัตย์ (2536 : 30) ทำการวิจัยเรื่องการสำรวจสภาพและความคิดเห็นของนิสิตปริญญาตรีใหม่ ปีการศึกษา 2522 คณะครุศาสตร์พบว่านิสิตได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายในการศึกษาต่อมหาวิทยาลัย 4 ประการคือ หาความรู้ให้มากที่สุด รู้ไปประกอบอาชีพ ทำประโยชน์ให้แก่สังคม หาประสบการณ์และเรียนให้สำเร็จ

ค่านิยมการไปศึกษาในต่างประเทศ

ระวีวรรณ ภัทรปรีชา (2524 : 117) ศึกษาองค์ประกอบที่เป็นแรงจูงใจในการเลือกเรียนภาษาฝรั่งเศสเป็นวิชาเอกของนิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัยที่เปิดสอนวิชาภาษาฝรั่งเศสเป็นวิชาเอก 9 แห่ง ทั้งมหาวิทยาลัยส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ผลการวิจัยพบว่าองค์ประกอบที่เป็นแรงจูงใจหรืออิทธิพลให้นักศึกษาเลือกวิชาภาษาฝรั่งเศสเป็นวิชาเอก ได้แก่ ด้านอิทธิพลของค่านิยมในภาษาฝรั่งเศส พจน์ สะเพียรชัย (2526 : 8 - 13) ได้กล่าวถึงปัจจัยจูงใจในการศึกษาระดับต่าง ๆ โดยเฉพาะในระดับอุดมศึกษาว่า มีแนวโน้มสูงขึ้นเนื่องมาจากความต้องการของผู้เรียนมาจากค่านิยมในปริญญา จำเนียร สังข์ทอง (2540 : 78) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่

มีอิทธิพลต่อความต้องการศึกษาต่อระดับปริญญาตรีโดยนักศึกษามีค่านิยมในการเรียนสูงๆ อยู่ในระดับปานกลาง

เพื่อนหรือบุคคลที่รู้จัก

สถาบันการศึกษาผู้ใหญ่แห่งชาติของประเทศอังกฤษหรือNIAE (National Institute for Adult Education. 1970) กล่าวว่า แรงจูงใจทางสังคมนับว่าเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ผู้ใหญ่สนใจเข้าศึกษา เช่น เพื่อนชวน อโณทัย พึ่งทองหล่อ (2543 : 97) พบว่าแรงจูงใจด้านอิทธิพลจากสื่อบุคคลมีผลต่อการศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัยสาขานิเทศศาสตร์พัฒนาการจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมศรี สุขเกษม (2520 : 76) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่ทำให้ศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัยของข้าราชการ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ พบว่าปัจจัยบุคคลรอบข้างที่เกี่ยวข้องมีความเห็นในระดับปานกลางในทางตรงกันข้าม ระวีวรรณ ภัทรปรีชา (2524 : 110) ได้ศึกษาองค์ประกอบที่เป็นแรงจูงใจในการเลือกเรียนภาษาฝรั่งเศส เป็นวิชาเอกของนิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัยที่เปิดสอนพบว่าแรงจูงใจด้านอิทธิพลของบุคคลแวดล้อม ได้แก่ บิดามารดา เพื่อน ไม่มีผลต่อการเลือกวิชาภาษาฝรั่งเศสเป็นวิชาเอกของนิสิตนักศึกษา พรสวรรค์ เพชรรัตน์ (2542 : 70) ศึกษาถึงแรงจูงใจในการศึกษาต่อโปรแกรมวิชาเกษตรศาสตร์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ในสถาบันราชภัฏภาคใต้ พบว่า แรงจูงใจด้านบุคคลที่เกี่ยวข้องโดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทางเลือกเรียนตามเพื่อนมีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อยมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ นิตยา วัฒนาภรณ์ (2530 : 74) โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาลักษณะทั่วไปและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และผลการวิจัยพบว่าเหตุจูงใจด้านการสนับสนุนของผู้อื่นเป็นเหตุจูงใจต่ำที่สุด ทองหล่อ นาคหอม (2535 : 97) ศึกษาถึงแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับปริญญาโทของนิสิตวิชาเอกการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร ปีการศึกษา 2533 - 2534 พบว่าด้านอิทธิพลชักจูงของบุคคลอื่นมีแรงจูงใจอยู่ในระดับต่ำ ศิริชัย พงษ์วิชัย และวัชรภรณ์ สุริยาภิวัฒน์ (2526 : 44) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเข้าเป็นนิสิตคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยพบว่าเหตุจูงใจที่ทำให้นิสิตเลือกคณะบัญชีน้อยที่สุดคือ การที่นิสิตเลือกคณะบัญชีตามเพื่อน

หลักสูตรการเรียน

สมมาตร แจ่มจรัส (2543: 49 - 50) ศึกษาเรื่องแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับปริญญาโท ศึกษาเฉพาะกรณีนักศึกษาปริญญาโทมหาวิทยาลัยเกริก พบว่าแรงจูงใจในการศึกษาต่อปริญญาโทด้านหลักสูตรอยู่ในระดับมาก ซึ่งกลุ่มตัวอย่างส่วนมากเลือกศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต อโณทัย พึ่งทองหล่อ (2543 : 96 - 101) ศึกษาถึงแรงจูงใจด้านหลักสูตรการเรียนการสอนมีผลต่อการศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัยสาขานิเทศศาสตร์พัฒนาการจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อยู่ในระดับสูง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ นวจรรย์ ชวนะลิขิกร

(2538 : 47 - 48) กล่าวถึงปัจจัยจูงใจในการเข้าศึกษาในหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกริก ด้านหลักสูตรอยู่ในระดับสูง ส่วนสุทธารัตน์ อนุกุลประเสริฐ (2538 : 110) พบว่าด้านหลักสูตรหรือสาขาวิชา มีแรงจูงใจอยู่ในระดับปานกลาง สุทธิยา จongsว่าง (2540 : 147) กล่าวว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยเอกชน ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คือ ปัจจัยการได้รับแรงจูงใจของมหาวิทยาลัยประกอบด้วย ความทันสมัยของหลักสูตร ความมีชื่อเสียงด้านวิชาการ ความมีชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย ความสะดวกในการเดินทาง อัครชิต ทีฆะทิพย์สกุล (2530 : 88 - 95) ได้วิเคราะห์มูลเหตุจูงใจของบัณฑิตศึกษาต่อการเข้าศึกษาในระดับปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ พบว่าแรงจูงใจของนิสิตบัณฑิตศึกษามีตัวประกอบที่สำคัญได้แก่ สาขาที่ตรงกับความต้องการของสังคม สาขาวิชาที่ตรงกับความถนัดของนิสิต สาขาวิชาที่นิสิตมีความสามารถเรียนสำเร็จ

4. เอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

เนื่องจากการศึกษาถึงปัจจัยทางเศรษฐกิจที่ส่งผลต่ออุปสงค์ทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย และการศึกษาระดับความต้องการทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย โดยพิจารณาจากปัจจัยอื่นๆ มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจำนวนมากจึงจำเป็นต้องพิจารณาจากเอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม ดังต่อไปนี้

ศักดิ์ บวร (2537 : 11 - 12) ได้กล่าวถึงประสบการณ์ต่างๆ ที่ผู้เรียนจะได้รับจากการไปศึกษาในประเทศออสเตรเลียหลายด้านดังนี้

- ด้านการศึกษา เป็นประสบการณ์ที่ล้ำค่า เนื่องจากระบบการสอนของออสเตรเลียเป็นระบบที่ดีมาก ปริญญาบัตรและวุฒิปัตร์ที่ได้จากสถาบันการศึกษาของออสเตรเลียเป็นที่ยอมรับของอารยประเทศทั่วโลก

- ด้านการพัฒนาตนเอง นักศึกษาที่เดินทางไปศึกษาหาความรู้ในออสเตรเลียจะได้รับการเสริมสร้างให้มีความเชื่อมั่นในตนเองสูง นักศึกษาที่อายุน้อยจะสามารถเดินทางกลับประเทศบ้านเกิดด้วยความเป็นผู้ใหญ่เต็มตัว มีสามัญสำนึกในการช่วยเหลือตนเองเป็นหลักและถูกต้องตามครรลอง

- ผลตอบแทนด้านการเงิน ผู้สำเร็จการศึกษาจากสถาบันในออสเตรเลียจะได้รับประโยชน์ตอบแทนในหน้าที่การงานด้วยอัตราค่าจ้างที่สูงกว่าโดยเฉลี่ยเพราะระบบการสอนที่มีประสิทธิภาพ เป็นที่ยอมรับทั่วโลกคือปัจจัยหนุน

- จัดสรรทางเลือกให้ชีวิต การศึกษาในต่างประเทศโดยเฉพาะออสเตรเลียจะช่วยเสริมสร้างให้มีขีดความสามารถ มีความรู้อย่างถ่องแท้ สามารถนำไปใช้ในสาขาวิชาชีพต่างๆ นอกจากนี้ยังช่วยเสริมแต่งคุณภาพชีวิตให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น การมีโอกาสได้เรียนรู้ในวัฒนธรรมของอีก

ประเทศหนึ่ง บวกกับความเชื่อมั่นในตนเองจะเป็นผลให้มีขีดความสามารถในการทำงานร่วมกับชาวต่างชาติหรือองค์กรในประเทศต่างๆ

- ด้านภาษา ภาษาอังกฤษเป็นภาษาสากลที่คนทั่วโลกใช้เป็นหลักในการติดต่อสื่อสาร รวมทั้งเป็นภาษาหลักของชาวออสเตรเลีย

- ด้านความรู้สึกรู้สึกและความทรงจำ เป็นสิ่งที่ผู้เรียนจะรู้สึกเป็นเรื่องยิ่งใหญ่ ส่วนนี้จะช่วยยกระดับการใช้ชีวิตประจำวันด้วยวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล

- ประสบการณ์ชีวิต ออสเตรเลียเป็นประเทศที่มีความยิ่งใหญ่ในหลายๆ ด้าน ผู้เรียนจะได้ประสบการณ์แปลกใหม่ ความสนุกสนานและวิถีตรสวายงาม ดังนั้นในช่วงที่พำนักรและศึกษาในออสเตรเลีย จึงเปรียบเหมือนช่วงรางวัลแห่งชีวิต

Education Network & Career Services(EdNet) (2544 : 6 - 7) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่ควรนำมาพิจารณาในการตัดสินใจเลือกเรียนต่างประเทศมีดังนี้

1. จุดมุ่งหมายด้านอาชีพ เนื่องจากการเรียนโดยเลือกสาขาวิชาที่เรียนหรือหลักสูตรที่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายด้านอาชีพ จะเป็นองค์ประกอบที่สำคัญต่อความสำเร็จในการเรียน

2. โอกาสการทำงานเมื่อสำเร็จการศึกษา การเลือกเรียนในหลักสูตรหรือสาขาวิชาที่มีโอกาสในการทำงานในอนาคตที่ดีและกว้างไกล จะทำให้หางานง่ายและย่อมดีกว่าการเลือกเรียนในหลักสูตรหรือสาขาวิชาที่มีโอกาสการทำงานในอนาคตที่แคบและจำกัด

3. โครงสร้างและเนื้อหาวิชาของหลักสูตร ผู้เรียนควรเลือกเรียนในหลักสูตรที่มีเนื้อหาวิชาเรียนตรงกับความต้องการของตนเองมากที่สุด ชื่อของหลักสูตรที่ใช้อาจบอกรายละเอียดให้กับเราได้ในระดับเบื้องต้นเท่านั้น หลักสูตรบางหลักสูตรที่มีชื่อตรงกันอาจมีเนื้อหาวิชาเรียนที่แตกต่างกันและบางหลักสูตรที่ใช้ชื่อหลักสูตรแตกต่างกัน อาจมีเนื้อหาของวิชาเรียนที่ใกล้เคียงกันมากก็ได้ นอกจากนี้โครงสร้างหลักสูตรอาจมีผลกระทบต่อทางเลือกในการศึกษาด้วยเช่นกัน

4. ระยะเวลาของหลักสูตร ผู้เรียนบางคนอาจมีข้อจำกัดในด้านการศึกษาต่อที่ไม่เหมือนกัน ผู้เรียนบางคนอาจมีข้อจำกัดในเรื่องเวลา

ทาง Education Network & Career Services Co.,Ltd.(EdNet) (2544 : 8) ได้กล่าวเพื่อเติมถึงปัจจัยที่เกี่ยวกับ เพื่อนฝูง กระแสนิยม ที่มักนำมาเป็นการตัดสินใจร่วมกับปัจจัยอื่นๆ ของตัวผู้เรียน ซึ่งในความจริงแล้วไม่ควรนำมาร่วมพิจารณา โดยมาริษา ปโกฏิประภา (2532 : 47) และ สุทิน นพเกต (2534 : 5) ได้กล่าวไว้ในลักษณะเดียวกันถึงความประสงค์ของการไปศึกษาต่อว่า เป็นตามความนิยมเหมือนเป็นแฟชั่น ในความเป็นจริงควรมีความคิดเป็นของตนเองมากกว่า

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในบทที่ 3 เป็นการกล่าวถึงวิธีการดำเนินการวิจัย โดยการวิจัยนี้มุ่งศึกษาเกี่ยวกับอุปสงค์ทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย ซึ่งศึกษาถึงปัจจัยทางเศรษฐกิจที่ส่งผลต่ออุปสงค์ทางการศึกษา และศึกษาระดับความต้องการทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย โดยพิจารณาจากปัจจัยอื่นๆ ซึ่งดำเนินการศึกษาวิจัยตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. การกำหนดประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การกำหนดประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร (Population)

ได้แก่ ผู้ที่ไปศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย ในทุกสาขาวิชา ระหว่างปี พ.ศ. 2537 ถึง พ.ศ. 2544

เนื่องจากทางศูนย์การศึกษาออสเตรเลีย ได้แสดงจำนวนผู้ที่ไปศึกษาในระดับปริญญาโท ในบางปีเท่านั้น ส่วนใหญ่จะเป็นการแสดงถึงผู้ที่ไปศึกษาในประเทศออสเตรเลียโดยรวม ดังนั้น ผู้วิจัยจำเป็นต้องหาจำนวนผู้ที่ไปศึกษาในระดับปริญญาโท โดยคิดเทียบจากข้อมูลที่มีอยู่ตามอัตราการเพิ่มขึ้นและลดลงของจำนวนผู้ที่ไปศึกษาในประเทศออสเตรเลียแต่ละปี ได้ดังต่อไปนี้

ตาราง 2 จำนวนประชากรของผู้ที่ไปศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย ระหว่าง พ.ศ. 2537 ถึง พ.ศ. 2544

ปีที่ไปศึกษา	จำนวนผู้ที่ไปศึกษา (คน)
พ.ศ. 2537	520
พ.ศ. 2538	907
พ.ศ. 2539	1,384
พ.ศ. 2540	1,123
พ.ศ. 2541	817
พ.ศ. 2542	927
พ.ศ. 2543	1,380
พ.ศ. 2544	1,863
รวม	8,921

กลุ่มตัวอย่าง (Sample)

จำนวนกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้จากการคำนวณโดยใช้สูตรดังนี้ (Yamane. 1973 : 886)

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

โดย n แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N แทน จำนวนประชากร

e แทน ระดับความคลาดเคลื่อน

ประชากร คือ ผู้ที่ไปศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย ระหว่าง พ.ศ. 2537 ถึง พ.ศ. 2544 ในทุกสาขาวิชา มีจำนวน 8,921 คน กำหนดให้ระดับความเชื่อมั่น 95% ค่า

ความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 0.05 แทนค่าลงในสูตรการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง กรณีรู้จำนวนประชากรของ Yamane ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

$$n = \frac{8,921}{1 + 8,921(0.05)^2}$$

$$= 382.83$$

จากประชากร 8,921 คน ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 383 คน จากผู้ที่ไปศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย ระหว่าง พ.ศ. 2537 ถึง พ.ศ. 2544

การสุ่มกลุ่มตัวอย่าง (Sampling)

ในการวิจัยครั้งนี้ ทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างจากผู้ไปศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย ในทุกสาขาวิชา ระหว่างพ.ศ. 2537 ถึง พ.ศ. 2544 แบบชั้นภูมิ (Stratified Random Method) โดยการแบ่งประชากรทั้งหมดออกเป็นส่วนๆ เพื่อให้มั่นใจว่าจะได้กลุ่มตัวอย่างจากแต่ละส่วนอย่างเพียงพอ (ชัยสิทธิ์ เฉลิมมีประเสริฐ. 2538 : 25) ดังนั้นจึงแบ่งออกเป็นกลุ่มตามปี去学习 และในแต่ละกลุ่มทำการสุ่มโดยวิธีสัดส่วน ทำให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างของผู้ไปศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย ระหว่าง พ.ศ. 2537 ถึง พ.ศ. 2544 ดังตาราง 3 ต่อไปนี้

ตาราง 3 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของผู้ที่ไปศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย
ระหว่าง พ.ศ. 2537 ถึง พ.ศ. 2544 ในแต่ละกลุ่ม

ปีที่ไปศึกษา	จำนวนผู้ที่ไปศึกษา (คน)	กลุ่มตัวอย่าง	ส่งแบบสอบถาม (ชุด)
พ.ศ. 2537	520	22	45
พ.ศ. 2538	907	39	78
พ.ศ. 2539	1,384	60	119
พ.ศ. 2540	1,123	48	96
พ.ศ. 2541	817	35	70
พ.ศ. 2542	927	40	80
พ.ศ. 2543	1,370	59	118
พ.ศ. 2544	1,863	80	160
รวม	8,921	383	766

การเก็บข้อมูลใช้การส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ ซึ่งการส่งแบบสอบถามไปให้ผู้ตอบทางไปรษณีย์ มักจะไม่ได้รับความร่วมมือ หมายถึงสัดส่วนที่ผู้ตอบจะส่งแบบสอบถามกลับคืนมาก่อนข้างต่ำ ผู้วิจัยต้องประมาณอัตราการตอบ ดังนั้นขนาดตัวอย่างจะเป็นดังนี้
(กลียา วานิชย์บัญชา. 2540 : 8)

$$n = \frac{\text{จำนวนตัวอย่างที่ต้องการ}}{\text{อัตราการตอบ}}$$

ผู้วิจัยต้องการได้ตัวอย่างแบบสอบถาม 383 ชุดและคาดว่าอัตราการตอบเป็น 50%

$$n = \frac{383}{0.50} = 766 \text{ ชุด}$$

ดังนั้น เมื่อผู้วิจัยต้องการได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดจำนวน 383 ชุด จึงต้องส่งแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 766 ชุด

2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับอุปสงค์ทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. แบบสอบถามปลายปิด (Closed Form) เป็นแบบสอบถามให้เลือกตอบข้อใดข้อหนึ่งที่ตรงกับความเป็นจริงของตัวผู้ตอบตามข้อมูลที่กำหนดมา โดยจำนวนตัวเลือกที่ให้เลือกตอบมีหลายลักษณะ คือ

1.1 Check List เป็นแบบสอบถามที่มีตัวเลือกให้ตอบ เช่น

เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง

1.2 Rating Scale หรือ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่าหรือมาตราจัดอันดับ โดยมีเกณฑ์ในการวัดและมีระดับคะแนนให้ผู้ตอบเลือกตอบแบบสอบถามตามช่องที่เหมาะสม

2. แบบสอบถามปลายเปิด (Opened Form) เป็นแบบสอบถามที่ไม่กำหนดคำตอบไว้แน่นอนแต่เปิดโอกาสให้ผู้ตอบได้ตอบอย่างอิสระ

3. โครงสร้างของแบบสอบถาม

ส่วนที่ 1 เป็นคำชี้แจงของแบบสอบถามถึงวัตถุประสงค์ของความต้องการข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยได้ชี้แจงให้ผู้ตอบแบบสอบถามเข้าใจถึงการขอข้อมูลไปเพื่อทำอะไร และคำตอบจะก่อให้เกิดประโยชน์อย่างไร

ส่วนที่ 2 เป็นข้อคำถามที่แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม เพื่อเป็นการวิเคราะห์ลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยทางเศรษฐกิจที่ส่งผลต่ออุปสงค์ทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย ซึ่งเป็นการศึกษาถึงตัวแปรต้น ลักษณะของแบบสอบถามเป็นคำถามปลายเปิด

ตอนที่ 3 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับระดับความต้องการทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย โดยพิจารณาจากปัจจัยอื่นๆ แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าหรือมาตราจัดอันดับ (Rating Scale)

4. ขั้นตอนในการเตรียมแบบสอบถาม มีดังนี้

4.1 ศึกษาค้นคว้า ตำรา เอกสาร ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

4.2 ร่างแบบสอบถามที่ครอบคลุมถึงความมุ่งหมายและความสำคัญของการวิจัย คำถามวิจัย และกรอบการวิจัย

4.3 ตรวจสอบแบบสอบถามฉบับร่างเพื่อปรับปรุงแก้ไข โดยทำ 3 ระดับดังนี้

4.3.1 ตรวจสอบด้วยตนเอง เป็นการตรวจสอบในการใช้ถ้อยคำและประโยคให้ถูกต้อง ชัดเจน และความเหมาะสมต่างๆ ในแบบสอบถาม

4.3.2 ตรวจสอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ทำการเสนอแบบสอบถามฉบับร่างต่ออาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโทและผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและให้ครอบคลุมเนื้อหาที่ต้องการวัด เมื่อตรวจสอบแล้วจึงนำมาปรับปรุงแก้ไขตามที่ได้รับคำแนะนำ

4.3.3 ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยนำแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยและทำการปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วในส่วน of แบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า หรือมาตราจัดอันดับ (Rating Scale) ไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างอื่น (Tryout) ในการทดสอบทำแบบสอบถามกับผู้ไปศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย ระหว่าง พ.ศ. 2537 ถึง พ.ศ. 2544 เป็นกลุ่มที่ใช้สำหรับ Tryout จำนวน 40 ชุด แล้วนำผลที่ได้จากการทดสอบแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาคุณภาพของแบบสอบถามก่อนนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง โดยหาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.82 ค่าที่ได้แสดงถึงความน่าเชื่อถือของแบบสอบถาม

4.4 ทำการปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามเพื่อให้ได้แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

5. การวิเคราะห์หาคุณภาพเครื่องมือ จัดทำโดยวิธีหาสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรครอนบัค (Cronbach) เพื่อหาคุณภาพเครื่องมือดังนี้ (Cronbach. 1970 : 160 - 161)

$$\alpha K = \frac{K}{K-1} \left[1 - \frac{\sum S^2 X_i}{S^2 X_t} \right]$$

โดย αK แทน ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
 K แทน จำนวนข้อของเครื่องมือวัด
 $S^2 X_i$ แทน คะแนนความแปรปรวนเป็นรายข้อ
 $S^2 X_t$ แทน คะแนนความแปรปรวนของเครื่องมือทั้งฉบับ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดย Education Network & Career Services Co.,Ltd. (EdNET) ได้ให้รายชื่อผู้ที่ติดต่อผ่านทาง EdNET เพื่อไปศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย ระหว่าง พ.ศ. 2537 ถึง พ.ศ. 2544 ทั้งหมด 852 คน ซึ่งการส่งแบบสอบถามไปให้ผู้ตอบทางไปรษณีย์ มักจะไม่ได้รับความร่วมมือ ผู้วิจัยจึงได้ทำการติดต่อทางโทรศัพท์ไปตามรายชื่อที่ได้รับจาก EdNET เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของการทำแบบสอบถามและขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม แล้วผู้วิจัยจึงทำการส่งแบบสอบถามไปทาง ไปรษณีย์ หรือตามที่อยู่ที่อยู่สะดวกของกลุ่มตัวอย่าง (เช่น E-mail และแฟกซ์) ในส่วนของบุคคลที่ไม่สามารถติดต่อทางโทรศัพท์ได้ จึงทำการส่งแบบสอบถามไปทางที่อยู่ที่อยู่แจ้งไว้กับทาง EdNET เมื่อได้รับแบบสอบถามกลับคืนผู้วิจัยนำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์มาทำการประมวลผลเมื่อได้รับกลับคืนจำนวน 383 ฉบับ

4. การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้แบบสอบถามกลับคืน ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

4.1 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืน

4.2 นำข้อมูลจากแบบสอบถามมาลงรหัสแบบสอบถามและบันทึกข้อมูล

4.3 นำข้อมูลที่ได้รับจากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS

(Statistical Package for the Social Science Personal Computer) for Windows Version 10.00

วิเคราะห์ข้อมูลจากการหาค่าทางสถิติต่าง ๆ ได้แก่

- ค่าร้อยละ (Percentage)
- ค่าเฉลี่ย (Mean)
- ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
- หาค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นและตัวแปรตาม โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

- การทดสอบสมมติฐานโดยใช้ค่าที และค่าเอฟ
 - การวัดระดับตัวแปร โดยวิธี Rating Scale ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การวิเคราะห์ตามแนวความคิดของ เบสท์ (Best. 1981 : 182) โดยการวิจัยในครั้งนี้หมายถึง
 - ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายถึง ไม่มีความต้องการทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย
 - ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง มีความต้องการทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลียระดับน้อย
 - ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง มีความต้องการทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลียระดับค่อนข้างน้อย
 - ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายถึง มีความต้องการทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลียระดับค่อนข้างมาก
 - ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายถึง มีความต้องการทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลียระดับมาก
 - ค่า Durbin – Watson จะขึ้นอยู่กับขนาดตัวอย่าง (n) และจำนวนตัวแปรอิสระในสมการการถดถอย (k) ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้ (กัลยา วาณิชยบัญชา. 2543 : 424)
 1. ถ้า Durbin – Watson มีค่าใกล้ 2 (นั่นคือมีค่าในช่วง 1.5 ถึง 2.5) จะสรุปได้ว่า e_i และ e_j เป็นอิสระจากกัน
 2. ถ้า Durbin – Watson < 1.5 แสดงว่าความสัมพันธ์ของ e_i และ e_j อยู่ในทิศทางบวก และถ้า Durbin – Watson มีค่าใกล้ศูนย์ แสดงว่า e_i และ e_j มีความสัมพันธ์กันมาก
 3. ถ้า Durbin – Watson > 2.5 แสดงว่าความสัมพันธ์ของ e_i และ e_j อยู่ในทิศทางลบ และถ้า Durbin – Watson มีค่าใกล้ 4 แสดงว่า e_i และ e_j มีความสัมพันธ์กันมาก
- 4.4 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
- สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ
- 4.4.1 สถิติพรรณนา หรือ สถิติภาคบรรยาย (Descriptive Statistic) เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจ ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม และระดับความต้องการทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย ซึ่งประกอบด้วย
- ค่าร้อยละ (Percentage) เป็นค่าสถิติที่บอกถึงสัดส่วนจำนวนต่อร้อยละ ซึ่งเป็นการอธิบายข้อมูลเบื้องต้น เพื่ออธิบายลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรดังนี้ (กานดา พุนลาภทวี. 2530 : 15)

$$P = \frac{f}{n} \times 100$$

โดย P แทน ค่าร้อยละ

f แทน ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ

n แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด

- ค่าเฉลี่ย (Mean) คือ ค่าที่หาได้โดยนำผลรวมของข้อมูลทั้งหมดหารด้วยจำนวนข้อมูลทั้งหมด โดยใช้สูตรดังนี้ (กานดา พูนลาภทวี. 2530 : 41 - 42)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

โดย $\bar{X}$ แทน คะแนนเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของข้อมูลทั้งหมด

N แทน จำนวนข้อมูลทั้งหมด

- ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เป็นการวัดการกระจายที่ได้จากการแก้ไขเครื่องหมายของส่วนเบี่ยงเบนเฉลี่ย โดยใช้สูตรดังนี้ (กานดา พูนลาภทวี. 2530 : 70 - 71)

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum fx^2 - (\sum fx)^2}{N(N-1)}}$$

โดย S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum fx$ แทน ผลรวมทั้งหมดของค่า x

$\sum fx^2$ แทน ผลรวมของค่า x แล้วยกกำลังสอง

N แทน จำนวนคะแนนทั้งหมด

4.4.2 สถิติอนุมาน หรือ สถิติอ้างอิง (Inferential Statistics) ซึ่งเป็นการสรุปข้อเท็จจริงของข้อมูลทั้งหมด ในลักษณะประมาณค่า (Estimation) และการทดสอบสมมติฐาน (Testing Hypothesis) ประกอบด้วย

- วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร โดยใช้การหาค่าความสัมพันธ์ของตัวแปรสองตัวที่เป็นอิสระต่อกันของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน โดยใช้สูตรดังนี้ (ชัยสิทธิ์ เฉลิมมีประเสริฐ. 2538 : 164)

$$r_{xy} = \frac{N \sum XY - \sum X \sum Y}{\sqrt{[N \sum X^2 - (\sum X)^2][N \sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

เมื่อ	r_{xy}	แทน	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
	n	แทน	จำนวนกรณีศึกษา หรือจำนวนคู่ของข้อมูล
	$\sum XY$	แทน	ผลรวมของผลคูณของ X และ Y
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของค่า X
	$\sum Y$	แทน	ผลรวมของค่า Y
	$\sum X^2$	แทน	ผลรวมของค่า X ยกกำลังสอง
	$(\sum X)^2$	แทน	ผลรวมของค่า X ทั้งหมด แล้วยกกำลังสอง
	$\sum Y^2$	แทน	ผลรวมของค่า Y ยกกำลังสอง
	$(\sum Y)^2$	แทน	ผลรวมของค่า Y ทั้งหมด แล้วยกกำลังสอง

- ทดสอบความมีนัยสำคัญของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่คำนวณได้ โดยการทดสอบค่าที่ (t-test) (กัลยา วานิชย์บัญชา. 2545 : 439)

$$t = \frac{r\sqrt{n-2}}{\sqrt{1-r^2}}$$

t	แทน	ค่าสถิติทดสอบที่
r	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

- ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ ระหว่างตัวแปรอิสระต่างๆ กับตัวแปรตาม กรณีที่ R มีค่าเข้าใกล้ศูนย์ แสดงว่า Y มีความสัมพันธ์กับตัวแปรอิสระต่างๆ น้อยมาก และถ้า $R = 0$ แสดง

ว่า Y ไม่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรอิสระต่างๆ โดยใช้สูตรดังนี้ (ชัยสิทธิ์ เจริญมีประเสริฐ. 2538 : 177)

$$R = \sqrt{\frac{SS_{reg}}{SS_t}}$$

เมื่อ	R	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
	SS_{reg}	แทน	ความแปรปรวนของตัวแปรตามที่สามารถอธิบายได้ด้วยกลุ่มตัวแปรอิสระ
	SS_t	แทน	ความแปรปรวนทั้งหมดของตัวแปรตาม

- ทดสอบความมีนัยสำคัญของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ โดยใช้สูตรในการทดสอบนัยสำคัญค่าสถิติเอฟดังนี้ (กานดา พูนลาภทวี. 2530 : 420)

$$F = \frac{R^2}{1 - R^2} \cdot \frac{(n - k - 1)}{k}$$

เมื่อ	F	แทน	ค่าสถิติเอฟ
	R^2	แทน	ค่ากำลังสองของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
	n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
	k	แทน	จำนวนตัวแปรต้น

โดยชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degree of freedom) เป็น k และ N - k - 1

- การสร้างแบบจำลองอุปสงค์ทางการศึกษา โดยใช้ผลจากการประเมินกลุ่มตัวแปรอิสระที่ทดสอบแล้วว่าใช้ได้ ซึ่งอยู่ในสมการดังนี้

$$\hat{D} = a + b_1X_1 + b_2X_2 + b_3X_3 + b_4X_4 + e$$

เมื่อ	$\hat{D}$	แทน	อุปสงค์ทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย
	a	แทน	ค่าคงที่
	b_1	แทน	ความชันบางส่วนของ X_1 ต่อ Y
	b_2	แทน	ความชันบางส่วนของ X_2 ต่อ Y
	b_3	แทน	ความชันบางส่วนของ X_3 ต่อ Y
	b_4	แทน	ความชันบางส่วนของ X_4 ต่อ Y
	X_1	แทน	รายได้ของผู้ปกครอง
	X_2	แทน	ค่าใช้จ่ายทางการศึกษา
	X_3	แทน	รายได้จากการทำงาน
	X_4	แทน	อัตราดอกเบี้ย
	e	แทน	ค่าความคลาดเคลื่อน

- คำนวณค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์ ได้ดังนี้ (ชัยสิทธิ์ เจริญมี ประเสริฐ. 2538 : 201)

$$S.E._{est} = \sqrt{\frac{SS_{res}}{N-k-1}}$$

$S.E._{est}$	แทน	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์
SS_{res}	แทน	ความแปรปรวนที่เหลือ
N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
k	แทน	จำนวนตัวแปรต้น

- การคิดมูลค่าปัจจุบัน (Present Value of Net Benefit) เป็นการหามูลค่าปัจจุบัน (Net Present Value) ของต้นทุนใดๆ ในการเปรียบเทียบกับมูลค่าปัจจุบันของอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา เนื่องจากการคิดรายได้จากการทำงานจำเป็นจะต้องปรับค่าให้เป็นฐานเดียวกัน โดยใช้สูตรดังนี้

$$\text{ผลตอบแทนมูลค่าปัจจุบันสุทธิ} = \sum_{t=0}^n (B_t - C_t) / (1+r)^t$$

โดยที่	B_t	แทน	ผลตอบแทนในปีที่ t
	C_t	แทน	ต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายในปีที่ t
	r	แทน	อัตราดอกเบี้ย (อัตราส่วนลด)
	t	แทน	ปีของโครงการ คือ ปีที่ 1, 2, 3,..., n
	n	แทน	จำนวนปีหรืออายุที่จะทำการวิเคราะห์

วิธี Sterwise Regression

การคำนวณสมการถดถอยมีหลายวิธีการด้วยกัน แต่วิธีที่ผู้วิจัยใช้คือวิธี Sterwise Regression โดยมีขั้นตอนดังนี้ (ธวัชชัย งามสันติวงศ์. 2542 : 561)

การคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามและตัวแปรอิสระ นำตัวแปรที่มีความสัมพันธ์สูงสุดเข้าไปในสมการถดถอยแล้วคำนวณค่าต่าง ๆ ที่ใช้ในสมการ เช่น R , R^2 , F-Test เป็นต้น นำตัวแปรที่ไม่ได้เข้าสมการมาหาค่า Partial F-Test หรือใช้ t-test แล้วนำค่า t-test ที่มากที่สุดมาพิจารณาค่า Sig Tmax ถ้า Sig Tmax มีค่าน้อยกว่าหรือเท่ากับ 0.05 นำตัวแปรดังกล่าวเข้าสู่สมการแล้วนำตัวแปรที่เหลือมาคำนวณค่า Partial r หาตัวแปรที่มีค่า Partial r สูงสุดเข้าในสมการ แต่ถ้า Sig Tmax มากกว่า 0.05 แล้วจะหยุดการคำนวณและได้สมการถดถอยที่เหมาะสม

เมื่อได้ตัวแปรอิสระตั้งแต่ตัวที่ 2 เข้ามาในสมการถดถอย Stepwise Regression จะมีการตรวจสอบตัวแปรทั้งหมดที่อยู่ในสมการถึงลำดับการเข้าของสมการและตรวจสอบตัวแปรใหม่ที่เข้ามาในสมการถดถอย ทั้งนี้เพราะการที่ตัวแปรใหม่เข้าไปอาจจะมีความสัมพันธ์กับตัวแปรอิสระที่อยู่ในสมการอยู่ก่อนแล้ว ซึ่งในลักษณะนี้จะมีการตัดตัวแปรที่มีความสัมพันธ์น้อยที่สุดออก จากนั้นนำตัวแปรที่เหลือมาคำนวณค่าที่จำเป็น เช่นนี้เรื่อยไปจนกระทั่งได้สมการที่เหมาะสมที่สุด

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัยเรื่องอุปสงค์ทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย ระหว่างพ.ศ. 2537 ถึง พ.ศ. 2544 ได้วิเคราะห์จากแบบสอบถามที่เก็บจากผู้ไปศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย ระหว่างพ.ศ. 2537 ถึง พ.ศ. 2544 จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 383 คน โดยดำเนินการตามขั้นตอน ซึ่งใช้โปรแกรม SPSS for Windows Version 10.0 ในการประมวลผลเพื่อให้เป็นไปตามความมุ่งหมายของการวิจัยและสามารถตอบคำถามการวิจัยได้อย่างชัดเจน จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถแบ่งได้เป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ลักษณะทั่วไปของผู้ไปศึกษาในระดับปริญญาโท

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ปัจจัยทางเศรษฐกิจที่ส่งผลต่ออุปสงค์ทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย

ส่วนที่ 3 การวิเคราะห์ระดับความต้องการทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย โดยพิจารณาจากปัจจัยอื่นๆ

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ลักษณะทั่วไปของผู้ไปศึกษาในระดับปริญญาโท

การวิเคราะห์ลักษณะทั่วไปที่ได้จากผู้ไปศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย ระหว่างพ.ศ. 2537 ถึง พ.ศ. 2544 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างของการวิจัยที่ได้นำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับ เพศ อายุ สาขาวิชา มหาวิทยาลัย ระยะเวลาเรียน หลักสูตร อาชีพ การทดสอบภาษาอังกฤษและผลการทดสอบ ตามลำดับดังตาราง 4

ตาราง 4 การวิเคราะห์ลักษณะทั่วไปของผู้ไปศึกษาในระดับปริญญาโท

หัวข้อ	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
1. เพศ		
ชาย	159	41.5
หญิง	224	58.5
รวม	383	100.0
2. อายุ		
23 – 28 ปี	131	34.2
29 – 34 ปี	156	40.7
35 – 40 ปี	96	25.1
รวม	383	100.0
3. สาขาวิชา		
ศิลปศาสตร์/มนุษยศาสตร์/สังคมศาสตร์	111	29.0
เศรษฐศาสตร์/บริหารธุรกิจ/บัญชี	204	53.3
คอมพิวเตอร์/IT	40	10.4
วิทยาศาสตร์/วิศวกรรม/สถาปัตยกรรม/ แพทยศาสตร์/เภสัชศาสตร์	28	7.3
รวม	383	100.0
4. มหาวิทยาลัย		
Queensland University of Technology	37	9.7
Macquarie University	45	11.7
The University of New South Wales	42	11
University of Wollongong	34	8.9
University of Canberra	40	10.4
อื่นๆ	185	48.3
รวม	383	100.0

ตาราง 4 (ต่อ)

หัวข้อ	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
5. ระยะเวลาเรียน		
1 ปี	92	24.0
1.5 ปี	162	42.3
2 ปี	121	31.6
2.5 ปี	8	2.1
รวม	383	100.0
6. หลักสูตร		
Coursework	249	65.0
Coursework and Research	134	35.0
รวม	383	100.0
7. อาชีพ		
เจ้าหน้าที่การเงิน/นักบัญชี/ เจ้าหน้าที่การตลาด/ขาย/ นักบริหาร/เศรษฐกร/พนักงานบัญชี	248	64.8
โปรแกรมเมอร์/เจ้าหน้าที่IT/ นักวิเคราะห์ระบบงานคอมพิวเตอร์	35	9.1
นักวิทยาศาสตร์/นักเคมี/แพทย์/ เภสัชกร/วิศวกร/สถาปนิก	27	7.0
อื่นๆ	73	19.1
รวม	383	100.0
8. การทดสอบภาษาอังกฤษ		
ทดสอบก่อนไป	257	67.1
ไม่ได้ทดสอบก่อนไป	126	32.9
รวม	383	100.0

ตาราง 4 (ต่อ)

หัวข้อ	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
9. ผลการทดสอบ		
ต่ำกว่า 5.5	15	5.9
5.5 – 6.0	143	55.6
ตั้งแต่ 6.5 ขึ้นไป	99	38.5
รวม	257	100.0

จากตาราง 4 แสดงข้อมูลลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ที่ไปศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย ระหว่าง พ.ศ. 2537 ถึง พ.ศ. 2544 จำนวน 383 คน ดังนี้

เพศ ผู้ที่ไปศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย โดยเพศหญิงมีจำนวน 224 คน คิดเป็นร้อยละ 58.5 และเพศชายมีจำนวน 159 คน คิดเป็นร้อยละ 41.5

อายุ ผู้ที่ไปศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย มีอายุระหว่าง 29 – 34 ปี มากที่สุดจำนวน 156 คน คิดเป็นร้อยละ 40.7 รองลงมาคือ อายุระหว่าง 23 – 28 ปี จำนวน 131 คน คิดเป็นร้อยละ 34.2 และอายุระหว่าง 35 – 40 ปี จำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 25.1 ตามลำดับ

สาขาวิชา ผู้ที่ไปศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย สำเร็จการศึกษาในสาขาเศรษฐศาสตร์/บริหารธุรกิจ/บัญชีมากที่สุด จำนวน 204 คน คิดเป็นร้อยละ 53.3 รองลงมาคือ สาขาศิลปศาสตร์/มนุษยศาสตร์/สังคมศาสตร์ จำนวน 111 คน คิดเป็นร้อยละ 29.0 สาขาคอมพิวเตอร์/IT จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 10.4 และสาขาวิทยาศาสตร์/วิศวกรรม/สถาปัตยกรรม/แพทยศาสตร์/เภสัชศาสตร์มีจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 7.3 ตามลำดับ

มหาวิทยาลัย ผู้ที่ไปศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย สำเร็จการศึกษาจาก Macquarie University มากที่สุด จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 11.7 The University of New South Wales จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 11 University of Canberra จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 10.4 Queensland University of Technology จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 9.7

และUniversity of Wollongong จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 8.9 ตามลำดับ นอกจากนี้เป็นมหาวิทยาลัยอื่นๆ จำนวน 185 คน คิดเป็นร้อยละ 48.3

ระยะเวลาเรียน ผู้ที่ไปศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย ส่วนใหญ่ใช้ระยะเวลาเรียน 1.5 ปี จำนวน 162 คน คิดเป็นร้อยละ 42.3 รองลงมาใช้ระยะเวลาเรียน 2 ปี จำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 31.6 ใช้ระยะเวลาเรียน 1 ปี จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 24.0 และใช้ระยะเวลาเรียน 2.5 ปี จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 2.1

หลักสูตร ผู้ที่ไปศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย เลือกเรียนหลักสูตร Coursework มากกว่า หลักสูตร Coursework and Research โดยเลือกเรียนหลักสูตร Coursework จำนวน 249 คน คิดเป็นร้อยละ 65.0 และหลักสูตร Coursework and Research จำนวน 134 คน คิดเป็นร้อยละ 35.0

อาชีพ ผู้ที่ไปศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย หลังสำเร็จการศึกษาส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ เจ้าหน้าที่การเงิน/นักบัญชี/เจ้าหน้าที่การตลาด/ขาย/นักบริหาร/เศรษฐกร/พนักงานบัญชี จำนวน 248 คน คิดเป็นร้อยละ 64.8 อาชีพอื่นๆ จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 19.1 โปรแกรมเมอร์/เจ้าหน้าที่IT/นักวิเคราะห์ระบบงานคอมพิวเตอร์ จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 9.1 และนักวิทยาศาสตร์/นักเคมี/แพทย์/เภสัชกร/วิศวกร/สถาปนิก จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 7 ตามลำดับ

การทดสอบภาษาอังกฤษ ผู้ที่ไปศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย ก่อนไปศึกษาส่วนใหญ่ได้ทำการทดสอบภาษาอังกฤษ จำนวน 257 คน คิดเป็นร้อยละ 67.1 และไม่ได้ทำการทดสอบภาษาอังกฤษ จำนวน 126 คน คิดเป็นร้อยละ 32.9

ผลการทดสอบภาษาอังกฤษ ผู้ที่ไปศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย ส่วนใหญ่ได้ผลการทดสอบภาษาอังกฤษระหว่าง 5.5 – 6.0 จำนวน 143 คน คิดเป็นร้อยละ 55.6 รองลงมาคือ ผลการทดสอบภาษาอังกฤษตั้งแต่ 6.5 ขึ้นไป จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 38.5 และผลการทดสอบภาษาอังกฤษที่ต่ำกว่า 5.5 จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 5.9 ตามลำดับ

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ปัจจัยทางเศรษฐกิจที่ส่งผลต่ออุปสงค์ทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย

การวิเคราะห์ปัจจัยทางเศรษฐกิจที่ส่งผลต่ออุปสงค์ทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย โดยพิจารณาเป็นขั้นตอนตามที่ได้ผลการวิเคราะห์ออกมาดังต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร โดยใช้สถิติสหสัมพันธ์พหุคูณของเพียร์สัน

2. การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์โดยรวมของปัจจัยที่ส่งผลต่ออุปสงค์ทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย

3. การวิเคราะห์การถดถอยเชิงซ้อนแบบลำดับขั้น (Stepwise Regression) ของปัจจัยที่ส่งผลต่ออุปสงค์ทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย

1. การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร โดยใช้สถิติสหสัมพันธ์พหุคูณของเพียร์สัน

ตาราง 5 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร

ตัวแปรที่ศึกษา	X_1	X_2	X_3	X_4	D
X_1	1.000				
X_2	-0.299	1.000			
X_3	0.682	0.198	1.000		
X_4	-0.05	0.097	-0.248	1.000	
D	-0.039	-0.736**	0.590**	-0.492**	1.000

** อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 5 แสดงถึงผลการวิเคราะห์ที่ได้จากการคำนวณหาค่าสหสัมพันธ์พหุคูณของเพียร์สัน จากตัวแปรที่ศึกษาพบว่าค่าใช้จ่ายทางการศึกษา (X_2) รายได้จากการทำงาน (X_3) และอัตราดอกเบี้ย (X_4) มีความสัมพันธ์กับอุปสงค์ทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย โดยรายได้จากการทำงาน (X_3) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน (มีค่าเป็นบวก) กับอุปสงค์ทางการศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($r = 0.59$) ส่วนค่าใช้จ่ายทางการศึกษา (X_2) และอัตราดอกเบี้ย (X_4) มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้าม (มีค่าเป็นลบ) กับอุปสงค์ทางการศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($r = -0.736$ และ $r = -0.492$) และรายได้ผู้ปกครอง (X_1) ไม่มีความสัมพันธ์กับอุปสงค์ทางการศึกษา

2. การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์โดยรวมของปัจจัยที่ส่งผลต่ออุปสงค์ทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย

ตาราง 6 การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์โดยรวมของปัจจัยที่ส่งผลต่ออุปสงค์ทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย

ตัวแปร	R	R ²	Adj. R ²	F
รายได้ของผู้ปกครอง (X ₁)				
ค่าใช้จ่ายทางการศึกษา (X ₂)				
รายได้จากการทำงาน (X ₃)				
อัตราดอกเบี้ย (X ₄)	.979	.959	.928	9.339**

** อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 6 แสดงถึงปัจจัยทางเศรษฐกิจ ได้แก่ รายได้ของผู้ปกครอง ค่าใช้จ่ายทางการศึกษา รายได้จากการทำงาน และอัตราดอกเบี้ย ร่วมกันพยากรณ์อุปสงค์ทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 พบว่า ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจทั้งหมดมีความสัมพันธ์กับอุปสงค์ทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย เท่ากับ .979 โดยตัวแปรอิสระทั้งหมดร่วมกันอธิบายการเปลี่ยนแปลงหรือความเคลื่อนไหวของอุปสงค์ทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย เท่ากับ .959 หรือเท่ากับ 92.8% และพบว่ามียอดอย่างน้อยหนึ่งตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับอุปสงค์ทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลียในรูปเชิงเส้น จึงนำผลการวิเคราะห์ที่ได้ไปทดสอบต่อว่า มีปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อสมการพยากรณ์อุปสงค์ทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย ตามลำดับความสำคัญของการนำเข้าตัวแปร

3. การวิเคราะห์การถดถอยเชิงซ้อนแบบลำดับขั้น (Stepwise Regression) ของปัจจัยที่ส่งผลต่ออุปสงค์ทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย ผู้วิจัยได้นำตัวแปรอิสระมาวิเคราะห์และกำหนดฟังก์ชันของอุปสงค์ทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย ไว้ดังนี้

$$D = f(X_1, X_2, X_3, X_4)$$

และจากการวิเคราะห์ข้อมูล ผลปรากฏว่าปัจจัยที่ส่งผลต่ออุปสงค์ทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย ได้แก่

$$D = f(X_2, X_3, X_4)$$

จากฟังก์ชันนี้ แสดงถึงความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระ ได้แก่ ค่าใช้จ่ายทางการศึกษา (X_2) รายได้จากการทำงาน (X_3) และอัตราดอกเบี้ย (X_4) กับอุปสงค์ทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย ซึ่งวัดจากจำนวนผู้ไปศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย และจากการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการเลือกตัวแปรอิสระที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุดเข้าสมการเป็นลำดับแรก แล้วจึงคำนวณหาค่าต่าง ๆ ที่ใช้ในสมการ จากนั้นจึงนำตัวแปรอิสระในลำดับต่อไปเข้าในสมการ โดยทำต่อไปในลักษณะเดียวกันทุกตัวแปรทำให้ได้ผลการวิเคราะห์ดังนี้

ตาราง 7 การวิเคราะห์การถดถอยเชิงซ้อนแบบลำดับขั้น (Stepwise Regression) ของปัจจัยที่ส่งผลต่ออุปสงค์ทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย

ตัวแปร	B	S.E.	t-value	95% Confidence Interval for B		F	Sig.
				Lower	Upper		
				Bound	Bound		
1. ค่าใช้จ่ายทางการศึกษา(X_2)	-0.002	.000	6.859**	-.001	-.003		
2. อัตราดอกเบี้ย(X_4)	-68.966	15.193	-4.54**	-111.148	-26.783		
3. รายได้จากการทำงาน(X_3)	0.004	.001	3.056**	.001	.007	31.11	.003**
ค่าคงที่ (a)	-320.028	369.646					

** อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 7 แสดงถึงผลจากการวิเคราะห์การถดถอยเชิงซ้อนแบบลำดับขั้น (Stepwise Regression) ของปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่ออุปสงค์ทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย สามารถนำมาสร้างแบบจำลองได้ ดังนี้

$$\begin{array}{lcl} D & = & -320.28 - 0.002 X_2 + 0.004 X_3 - 68.966 X_4 \\ t & = & (6.859) \quad (-4.54) \quad (3.056) \quad R^2 = 0.95 \end{array}$$

จากแบบจำลองแสดงถึง ตัวแปรอิสระที่ส่งผลต่อตัวแปรตาม ซึ่งค่าที่บอกถึงตัวแปรอิสระแต่ละตัวส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตาม (D) ได้เพียงใด ดังนี้

- ค่าใช้จ่ายทางการศึกษา (X_2) จากค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยทำให้ทราบว่า เมื่อค่าใช้จ่ายทางการศึกษาเพิ่มขึ้น 1,000 บาท จำนวนผู้ที่ไปศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย จะลดลง 2 คน ซึ่งจะลดลงอยู่ในช่วง 1 – 3 คน

- รายได้จากการทำงาน (X_3) จากค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยทำให้ทราบว่า เมื่อรายได้จากการทำงานเพิ่มขึ้น 1,000 บาท จำนวนผู้ที่ไปศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย จะเพิ่มขึ้น 4 คน ซึ่งจะเพิ่มขึ้นอยู่ในช่วง 1 – 7 คน

- อัตราดอกเบี้ย (X_4) จากค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยทำให้ทราบว่า เมื่ออัตราดอกเบี้ยเพิ่มขึ้น 1 บาท จำนวนผู้ที่ไปศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย จะลดลง 68 คน ซึ่งจะลดลงอยู่ในช่วง 26 – 111 คน

ส่วนที่ 3 การวิเคราะห์ระดับความต้องการทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย โดยพิจารณาจากปัจจัยอื่นๆ

การวิเคราะห์ระดับความต้องการทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย โดยพิจารณาจากปัจจัยอื่นๆ โดยแบ่งออกเป็นดังนี้ การพัฒนาตนเอง ประสบการณ์จากการศึกษาในต่างประเทศ ค่านิยมในการไปศึกษาต่างประเทศ เพื่อนหรือบุคคลที่รู้จัก หลักสูตรการเรียน และมาตรฐานการศึกษา ดังต่อไปนี้

ตาราง 8 การวิเคราะห์ระดับความต้องการทางการศึกษาในระดับปริญญาโท
ประเทศออสเตรเลีย โดยพิจารณาจากการพัฒนาตนเอง

ความต้องการทางการศึกษาในระดับ ปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย	ระดับความต้องการ		ระดับ ความต้องการ
	$\bar{X}$	S.D.	
- การเพิ่มพูนความรู้ทางวิชาการ	4.36	0.59	ค่อนข้างมาก
- เพื่อพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ	4.65	0.48	มาก
รวม	4.50	0.54	มาก

การเพิ่มพูนความรู้ทางวิชาการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.36 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.59 แสดงถึงความต้องการทางการศึกษาอยู่ในระดับค่อนข้างมาก เพื่อพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.65 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.48 แสดงถึงความต้องการทางการศึกษาอยู่ในระดับมาก ดังนั้นความต้องการทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย โดยพิจารณาจากการพัฒนาตนเองอยู่ระดับมาก เนื่องจากมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.50 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.54 สามารถพิจารณาจากค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานได้ว่า โดยเฉลี่ยคะแนนที่ได้จะเบี่ยงเบนไปจากค่าเฉลี่ยเท่ากับ ± 0.54

ตาราง 9 การวิเคราะห์ระดับความต้องการทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย โดยพิจารณาจากประสบการณ์จากการศึกษาในต่างประเทศ

ความต้องการทางการศึกษาในระดับ ปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย	ระดับความต้องการ $\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความต้องการ
- ประสบการณ์จากการดำเนินชีวิตใน ต่างประเทศ	4.50	0.56	มาก
- การเปิดโลกทัศน์	4.54	0.53	มาก
รวม	4.52	0.55	มาก

ประสบการณ์จากการดำเนินชีวิตในต่างประเทศ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.50 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.56 แสดงถึงความต้องการทางการศึกษาอยู่ในระดับมาก การเปิดโลกทัศน์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.54 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.53 แสดงถึงความต้องการทางการศึกษาอยู่ในระดับมาก ดังนั้นความต้องการทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย โดยพิจารณาจากประสบการณ์จากการศึกษาในต่างประเทศอยู่ในระดับมาก เนื่องจากมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.52 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.55 เมื่อพิจารณาจากค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยเฉลี่ยจะแทนที่ได้จะเบี่ยงเบนไปจากค่าเฉลี่ยเท่ากับ ± 0.55

ตาราง 10 การวิเคราะห์ระดับความต้องการทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย โดยพิจารณาจากค่านิยมในการไปศึกษาต่างประเทศ

ความต้องการทางการศึกษาในระดับ ปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย	ระดับความต้องการ $\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความต้องการ
- ค่านิยมในการไปศึกษาต่างประเทศ	3.27	1.07	ค่อนข้างน้อย

ค่านิยมในการไปศึกษาต่างประเทศ มีความต้องการทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย โดยพิจารณาจากค่านิยมในการไปศึกษาต่างประเทศอยู่ในระดับมาก เนื่องจากมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.27 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.07 เมื่อพิจารณาจากค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยเฉลี่ยคะแนนที่ได้จะเบี่ยงเบนไปจากค่าเฉลี่ยเท่ากับ ± 1.07

ตาราง 11 การวิเคราะห์ระดับความต้องการทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย โดยพิจารณาจากเพื่อนหรือบุคคลที่รู้จัก

ความต้องการทางการศึกษาในระดับ ปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย	ระดับความต้องการ $\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความต้องการ
- เพื่อนหรือบุคคลที่รู้จัก	2.91	1.12	ค่อนข้างน้อย

เพื่อนหรือบุคคลที่รู้จัก มีความต้องการทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย โดยพิจารณาจากเพื่อนหรือบุคคลที่รู้จักอยู่ในระดับค่อนข้างน้อย เนื่องจากมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.91 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.12 เมื่อพิจารณาจากค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยเฉลี่ยคะแนนที่ได้จะเบี่ยงเบนไปจากค่าเฉลี่ยเท่ากับ ± 1.12

ตาราง 12 การวิเคราะห์ระดับความต้องการทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย โดยพิจารณาจากหลักสูตรการเรียน

ความต้องการทางการศึกษาในระดับ ปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย	ระดับความต้องการ $\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความต้องการ
- รูปแบบการเรียน	3.78	1.03	ค่อนข้างมาก
- สาขาวิชาที่เปิดสอน	4.03	0.86	ค่อนข้างมาก
รวม	3.90	0.95	ค่อนข้างมาก

รูปแบบการเรียน และ สาขาวิชาที่เปิดสอน แสดงถึงความต้องการทางการศึกษาอยู่ในระดับค่อนข้างมาก เมื่อพิจารณาจากรูปแบบการเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.78 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.03 และสาขาวิชาที่เปิดสอน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.03 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.86 ดังนั้นความต้องการทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย โดยพิจารณาจากหลักสูตรการเรียนอยู่ในระดับค่อนข้างมาก เนื่องจากมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.90 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.95 เมื่อพิจารณาจากค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยเฉลี่ยคะแนนที่ได้จะเบี่ยงเบนไปจากค่าเฉลี่ยเท่ากับ ± 0.95

ตาราง 13 การวิเคราะห์ระดับความต้องการทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย โดยพิจารณาจากมาตรฐานการศึกษา

ความต้องการทางการศึกษาในระดับ ปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย	ระดับความต้องการ $\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความต้องการ
- มาตรฐานการศึกษา	4.42	0.65	ค่อนข้างมาก

มาตรฐานการศึกษา มีความต้องการทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย โดยพิจารณาจากมาตรฐานการศึกษาอยู่ในระดับค่อนข้างมาก เนื่องจากมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.42 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.65 เมื่อพิจารณาจากค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยเฉลี่ยคะแนนที่ได้จะเบี่ยงเบนไปจากค่าเฉลี่ยเท่ากับ ± 0.65

ตาราง 14 สรุปภาพรวมการวิเคราะห์ระดับความต้องการทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย

ความต้องการทางการศึกษาในระดับ ปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย	ระดับความต้องการ $\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความต้องการ
รวม	4.05	0.77	ค่อนข้างมาก

จากตาราง 14 แสดงถึงสรุปภาพรวมการวิเคราะห์ความต้องการทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย จากผู้ที่ไปศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย ทั้งหมดดังนี้ การพัฒนาตนเอง ประสบการณ์จากการศึกษาในต่างประเทศ คำนิยมในการไปศึกษาต่างประเทศ เพื่อนหรือบุคคลที่รู้จัก หลักสูตรการเรียน และมาตรฐานการศึกษา โดยภาพรวมความต้องการทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย อยู่ในระดับค่อนข้างมาก เนื่องจากมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.05 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.77 เมื่อพิจารณาจากค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยเฉลี่ยคะแนนที่ได้จะเบี่ยงเบนไปจากค่าเฉลี่ยเท่ากับ ± 0.77

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาอุปสงค์ทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย ระหว่างพ.ศ. 2537 ถึง พ.ศ. 2544 โดยต้องการทราบถึงปัจจัยทางเศรษฐกิจตัวใดบ้างที่ส่งผลอุปสงค์ทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย และระดับความต้องการทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย โดยพิจารณาจากปัจจัยอื่นๆ โดยสามารถนำผลการวิเคราะห์ที่ได้ไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ในการวางแผนเกี่ยวกับการศึกษาให้ตรงตามความต้องการของผู้เรียนมากขึ้น

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายไว้ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาปัจจัยทางเศรษฐกิจ ที่ส่งผลต่ออุปสงค์ทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย
2. เพื่อศึกษาระดับความต้องการทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย โดยพิจารณาจากปัจจัยอื่นๆ ได้แก่ การพัฒนาตนเอง ประสบการณ์จากการศึกษาในต่างประเทศ ค่านิยมในการไปศึกษาต่างประเทศ เพื่อนหรือบุคคลที่รู้จัก หลักสูตรการเรียน และมาตรฐานการศึกษา
3. เพื่อสร้างแบบจำลองอุปสงค์ทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย

ความสำคัญของการวิจัย

ผลที่ได้จากการวิเคราะห์อุปสงค์ทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย สามารถใช้เป็นข้อมูลในการเลือกเรียนแก่ผู้ที่ต้องการไปศึกษา ในระดับอุดมศึกษาประเทศออสเตรเลีย และสามารถใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ในการวางแผนเกี่ยวกับการจัดการศึกษาให้ตรงตามความต้องการของผู้เรียนมากขึ้น และสามารถนำไปใช้ในการดำเนินธุรกิจด้านศึกษานานาชาติของประเทศไทย เพื่อพัฒนา ปรับปรุงการศึกษาภายในประเทศให้นำไปสู่ธุรกิจด้านศึกษานานาชาติอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุดเป็นการพัฒนาประเทศให้มีความก้าวหน้าทางการศึกษาเท่าเทียมกับนานาประเทศ นอกจากนี้ ผลที่ได้จะนำไปใช้ในการวางแผนรองรับกำลังคนให้มีความเหมาะสมกับความต้องการของตลาดแรงงานภายในประเทศ

สมมติฐานในการวิจัย

1. ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ได้แก่ รายได้ของผู้ปกครอง ค่าใช้จ่ายทางการศึกษา รายได้จากการทำงาน และอัตราดอกเบี้ย ส่งผลต่ออุปสงค์ทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย
2. ปัจจัยอื่นๆ ได้แก่ การพัฒนาตนเอง ประสบการณ์จากการศึกษาในต่างประเทศ ค่านิยมในการไปศึกษาต่างประเทศ เพื่อนหรือบุคคลที่รู้จัก หลักสูตรการเรียน และมาตรฐานการศึกษา ก่อให้เกิดระดับความต้องการทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากร ได้แก่ ผู้ที่ไปศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย ในทุกสาขาวิชา ระหว่าง พ.ศ. 2537 ถึง พ.ศ. 2544

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

การสุ่มกลุ่มตัวอย่างใช้ผู้ที่ไปศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย ระหว่าง พ.ศ. 2537 ถึง พ.ศ. 2544 กำหนดให้ระดับความเชื่อมั่น 95% ค่าความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 0.05 แทนค่าลงในสูตรการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง กรณีรู้จำนวนประชากรของ Yamane ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 383 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามที่เกี่ยวกับอุปสงค์ทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย เป็นแบบสอบถามปลายปิด (Closed Form) แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่าหรือมาตราจัดอันดับ และแบบสอบถามปลายเปิด (Opened Form) โดยเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม เพื่อเป็นการวิเคราะห์ลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยทางเศรษฐกิจที่ส่งผลต่ออุปสงค์ทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย ซึ่งเป็นการศึกษาถึงตัวแปรต้น ลักษณะของแบบสอบถามเป็นคำถามปลายเปิด

ตอนที่ 3 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับระดับความต้องการทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย โดยพิจารณาจากปัจจัยอื่นๆ แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าหรือมาตราจัดอันดับ (Rating Scale)

การตรวจหาคุณภาพของเครื่องมือที่ได้จากการทดสอบแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาคุณภาพของแบบสอบถามก่อนนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง โดยหาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.82

การวิเคราะห์ข้อมูล

จากการเก็บรวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับคืนและทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ แล้วนำข้อมูลจากแบบสอบถามมาลงรหัสและบันทึกข้อมูล เพื่อทำการประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Science Personal Computer) for Windows Version 10.0 ซึ่งดำเนินการดังนี้

1. การวิเคราะห์ลักษณะทั่วไป โดยวิธีค่าร้อยละ
2. การวิเคราะห์ปัจจัยทางเศรษฐกิจที่ส่งผลต่อ อุปสงค์ทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย โดยวิธีการวิเคราะห์ความถดถอยแบบลำดับขั้น (Stepwise regression)
3. การวิเคราะห์ระดับความต้องการทางการศึกษา ในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย โดยพิจารณาจากปัจจัยอื่นๆ โดยวิธีหาค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ลักษณะทั่วไป

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ที่ไปศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย ระหว่างพ.ศ. 2537 ถึง พ.ศ. 2544 จำนวน 383 คน พบว่าเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย โดยเพศหญิงมีจำนวน 224 คน (ร้อยละ 58.5) และเพศชายมีจำนวน 159 คน (ร้อยละ 41.5) ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 29 – 34 ปี จำนวน 156 คน (ร้อยละ 40.7) รองลงมาคืออายุระหว่าง 23 – 28 ปี จำนวน 131 (ร้อยละ 34.2) และอายุระหว่าง 35 – 40 ปี จำนวน 96 คน (ร้อยละ 25.1) โดยสำเร็จการศึกษาจากสาขาเศรษฐศาสตร์/บริหารธุรกิจ/บัญชี จำนวน 204 คน (ร้อยละ 53.3) รองลงมาคือ สาขาศิลปศาสตร์/มนุษยศาสตร์/สังคมศาสตร์ จำนวน 111 คน (ร้อยละ 29.0) สำเร็จการศึกษาจาก Macquarie University จำนวน 45 คน (ร้อยละ 11.7) The University of New South Wales จำนวน 42 คน (ร้อยละ 11.0) และสำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยอื่นๆ จำนวน 185 คน (ร้อยละ 48.3) ส่วนใหญ่ใช้ระยะเวลาเรียน 1.5 ปี จำนวน 162 คน (ร้อยละ 42.3) รองลงมาคือ ใช้ระยะเวลาเรียน 2 ปี จำนวน 121 คน (ร้อยละ 31.6) ส่วนใหญ่เลือกเรียนหลักสูตร Coursework มากกว่าหลักสูตร Coursework and Research โดยเลือกเรียนหลักสูตร Coursework จำนวน 249 คน (ร้อยละ 65.0) และหลักสูตร Coursework and Research จำนวน 134 คน (ร้อยละ 35.0) และประกอบอาชีพเจ้าหน้าที่การเงิน/นักบัญชี/เจ้าหน้าที่การตลาด/ขาย/นักบริหาร/เศรษฐกร/พนักงานบัญชีมากที่สุด

จำนวน 248 คน (ร้อยละ 64.8) รองลงมาคือโปรแกรมเมอร์/เจ้าหน้าที่IT/นักวิเคราะห์ระบบงานคอมพิวเตอร์ จำนวน 35 คน (ร้อยละ 9.1) และอื่นๆ จำนวน 73 คน (ร้อยละ 19.1) ส่วนใหญ่ก่อนไปศึกษาได้ทำการทดสอบภาษาอังกฤษ จำนวน 257 คน คิดเป็นร้อยละ 67.1 โดยผลการทดสอบส่วนใหญ่ได้คะแนนในระดับ 5.5 - 6.0 จำนวน 143 คน (ร้อยละ 55.6) และไม่ได้ทำการทดสอบภาษาอังกฤษ จำนวน 126 คน (ร้อยละ 32.9)

2. การวิเคราะห์ปัจจัยทางเศรษฐกิจที่ส่งผลต่ออุปสงค์ทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย

การวิเคราะห์ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ได้แก่ รายได้ของผู้ปกครอง ค่าใช้จ่ายทางการศึกษา รายได้จากการทำงาน และอัตราดอกเบี้ย ร่วมกันพยากรณ์อุปสงค์ทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 พบว่า ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจทั้งหมดมีความสัมพันธ์กับอุปสงค์ทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย เท่ากับ .979 โดยตัวแปรอิสระทั้งหมดรวมกันอธิบายการเปลี่ยนแปลงหรือความเคลื่อนไหวของอุปสงค์ทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย เท่ากับ .959 หรือเท่ากับ 92.8% และพบว่ามีอย่างน้อยหนึ่งตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับอุปสงค์ทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลียในรูปเชิงเส้น ซึ่งตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์กับอุปสงค์ทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ได้แก่ ค่าใช้จ่ายทางการศึกษา (X_2) รายได้จากการทำงาน (X_3) และอัตราดอกเบี้ย (X_4) และสามารถนำไปสร้างแบบจำลองอุปสงค์ทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย ได้ดังนี้

$$D = -320.28 - 0.002 X_2 + 0.004 X_3 - 68.966 X_4$$

3. การวิเคราะห์ระดับความต้องการทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย โดยพิจารณาจากปัจจัยอื่นๆ

การวิเคราะห์ระดับความต้องการทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย โดยพิจารณาจากปัจจัยอื่นๆ จากผู้ที่ไปศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย ทั้งหมด 6 ตัวแปร ได้แก่ การพัฒนาตนเอง ประสบการณ์จากการศึกษาในต่างประเทศ ค่านิยมในการไปศึกษาต่างประเทศ เพื่อนหรือบุคคลที่รู้จัก หลักสูตรการเรียน และมาตรฐานการศึกษา ในแต่ละปัจจัยมีความต้องการทางการศึกษาในระดับที่แตกต่างกัน สามารถพิจารณาได้ดังต่อไปนี้

- การพัฒนาตนเอง พิจารณาจาก การเพิ่มพูนความรู้ทางวิชาการ แสดงถึงความต้องการทางการศึกษาอยู่ในระดับค่อนข้างมาก เพื่อพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ แสดงถึงความต้องการทางการศึกษาอยู่ในระดับมาก ดังนั้นความต้องการทางการศึกษาโดยพิจารณาจากการพัฒนาตนเอง อยู่ระดับมาก

- ประสบการณ์จากการศึกษาในต่างประเทศพิจารณาจาก ประสบการณ์จากการดำเนินชีวิตในต่างประเทศ แสดงถึงความต้องการทางการศึกษาอยู่ในระดับมาก การเปิดโลกทัศน์ แสดงถึง

ความต้องการทางการศึกษาอยู่ในระดับมาก ดังนั้นความต้องการทางการศึกษาโดยพิจารณาจากประสบการณ์จากการศึกษาในต่างประเทศอยู่ในระดับมาก

- คำนิยมในการไปศึกษาต่างประเทศ แสดงถึงความต้องการทางการศึกษาอยู่ในระดับค่อนข้างน้อย

- เพื่อนหรือบุคคลที่รู้จัก แสดงถึงความต้องการทางการศึกษาอยู่ในระดับค่อนข้างน้อย

- หลักสูตรการเรียนพิจารณาจาก รูปแบบการเรียน และสาขาวิชาที่เปิดสอน แสดงถึงความต้องการทางการศึกษาอยู่ในระดับค่อนข้างมาก ทำให้ความต้องการทางการศึกษาโดยพิจารณาจากหลักสูตรการเรียนอยู่ในระดับค่อนข้างมาก

- มาตรฐานการศึกษา มีความต้องการทางการศึกษาในระดับค่อนข้างมาก

- ความต้องการทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย โดยภาพรวมอยู่ในระดับค่อนข้างมาก

การอภิปรายผล

จากการศึกษาอุปสงค์ทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย สามารถนำมาอภิปรายได้ดังนี้

1. รายได้ของผู้ปกครอง ไม่ส่งผลต่ออุปสงค์ทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เนื่องมาจากผู้ที่ไปศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย มีการใช้จ่ายจากเงินเก็บที่มีอยู่หรือได้รับการอุดหนุนจากผู้อื่น ซึ่งไม่ได้นำเงินมาจากรายได้ของผู้ปกครองในแต่ละเดือนขณะกำลังศึกษามาเป็นค่าใช้จ่ายทั้งหมด ซึ่งสอดคล้องกับจำเนียร สังข์ทอง (2540 : 86 - 89) มีผลการวิจัยที่พบว่า รายได้ของผู้ปกครองไม่มีอิทธิพลต่อการแยกกลุ่มนักศึกษาที่ต้องการศึกษาต่อและไม่ต้องการศึกษาต่อระดับปริญญาตรี วุฒิมงคล เอียดศรีชา (2543 : 89) ได้ทำการวิจัยเรื่องปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษาสาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยเทคนิค กลุ่มสถานศึกษาภาคใต้ กรมอาชีวศึกษา พบว่า รายได้ของผู้ปกครองไม่ได้เป็นปัจจัยที่สัมพันธ์กับการเลือกศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของอโณทัย พึ่งทองหล่อ (2543 : 101) ซึ่งได้ศึกษาเรื่องแรงจูงใจในการศึกษาต่อในระดับมหาบัณฑิตสาขานิติศาสตร์พัฒนาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผลการวิจัยพบว่า ด้านทุนทรัพย์ในการศึกษาต่อมีแรงจูงใจที่มีผลต่อการศึกษาต่อน้อยที่สุด ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะระบบครอบครัวไทยมีความเป็นอยู่ใกล้ชิดผูกพัน และช่วยเหลือเกื้อกูลกันในหมู่เครือญาติ ดังนั้นปัญหาด้านทุนทรัพย์ในการศึกษาต่อในสังคมไทยจึงไม่เป็นปัญหามาก

2. ค่าใช้จ่ายทางการศึกษา ส่งผลต่ออุปสงค์ทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผู้ไปศึกษาในระดับปริญญาโท

ประเทศออสเตรเลีย มีความจำเป็นที่จะต้องพิจารณาในเรื่องค่าใช้จ่ายเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญ เนื่องจากในแต่ละหลักสูตรมีค่าใช้จ่ายที่แตกต่างกัน ดังนั้น หากไม่พิจารณาเรื่องค่าใช้จ่ายจะก่อให้เกิดปัญหาในการศึกษาไม่จบหลักสูตรได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ นงราม เสรฐพานิช (2532 : 91) ได้ทำการวิจัยเรื่องค่าใช้จ่ายและผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา พบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของผู้บริโภค คือ ค่าใช้จ่ายในการศึกษาซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ที่ต้องการศึกษาต่อระดับปริญญาโท คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ส่วนทองหล่อ นาคหอม (2535 : 97) ได้ศึกษาเรื่องแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับปริญญาโทของนิสิตวิชาเอกการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร ปีการศึกษา 2533 - 2534 ผลการวิจัยพบว่า แรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโทของนิสิตวิชาเอกการบริหารการศึกษา โดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านค่าใช้จ่ายในการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง

3. รายได้จากการทำงาน ส่งผลต่ออุปสงค์ทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผู้ที่ไปศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย เมื่อกลับมาทำงานจะได้รับผลตอบแทนจากการทำงาน ในอัตราที่สูงกว่าผู้ที่จบการศึกษาภายในประเทศทำให้การไปศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย ก่อให้เกิดเงินเดือนที่สูงขึ้นจึงมีความต้องการศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลียมากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ วราพรณ มีเฟื่องศาสตร์ (2541 : 96) ได้ศึกษาเรื่องอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนในการศึกษาระดับปริญญาโทสาขาบริหารธุรกิจจากมหาวิทยาลัยภายในประเทศ และมหาวิทยาลัยในสหรัฐอเมริกา พบว่ารายได้เฉพาะที่เป็นผลมาจากการศึกษา ผู้ที่จบจากมหาวิทยาลัยที่ติดอันดับ 1 ใน 20 ของสหรัฐอเมริกามีรายได้ต่อปีสูงสุด โดยตัวแปรที่มีผลต่อรายได้ อย่างมีนัยสำคัญในทิศทางเดียวกับรายได้ ได้แก่ ตัวแปรความสามารถในการเรียนปริญญาโท และตัวแปรมหาวิทยาลัยที่ติดอันดับ 1 ใน 20 ของสหรัฐอเมริกา มีค่าสัมประสิทธิ์เป็นบวก แสดงว่าผู้ที่มีค่าตัวแปรเหล่านี้สูงจะยิ่งทำให้มีรายได้มากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของมณฑนา เจริญพงษ์ (2534 : 46) ศึกษาเรื่ององค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกศึกษาต่อในระดับปริญญาโทของบัณฑิตคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง พบว่าด้านเศรษฐกิจและสังคมเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการเลือกศึกษาต่อในระดับปริญญาโทของบัณฑิตคณะรัฐศาสตร์เช่น ความต้องการทำงานที่มีรายได้สูง ส่วนทองหล่อ นาคหอม (2535 : 97) ได้ศึกษาเรื่องแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับปริญญาโทของนิสิตวิชาเอกการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร ปีการศึกษา 2533 - 2534 พบว่าสาเหตุหนึ่งของการศึกษาต่อคือต้องการรายได้เพิ่มขึ้น สอดคล้องกับผลการวิจัยของปฐม นิคมานนท์ (2528 : 321)

4. อัตราดอกเบี้ย ส่งผลต่ออุปสงค์ทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เนื่องจากอัตราดอกเบี้ยเป็นเสมือนตัวสะท้อนของจำนวนเงินที่ใช้ เมื่อเงินจำนวนนั้นก่อให้เกิดรายได้เพิ่มขึ้นในอัตราที่ผู้ถือเงินพอใจ ย่อมทำให้เงินจำนวนนั้นถูกนำไปใช้จ่ายเพื่อผลกำไรที่จะกลับคืนมา แต่เมื่อผลกำไรที่จะได้รับ ไม่ก่อให้เกิดความพอใจแก่ผู้ถือ

เงิน ย่อมทำให้เกิดทางเลือกอื่นของการใช้เงินจำนวนนั้น เช่น การใช้เงินเพื่อไปศึกษาต่อในต่างประเทศ สอดคล้องกับ ชีอาน (Sheehan. 1978 : 41 - 42) ได้ศึกษาถึงอุปสงค์ของการศึกษาตามทฤษฎีที่ว่า บุคคลที่มีเหตุผลจะลงทุนในการศึกษาจนกระทั่งถึงจุดที่อัตราผลตอบแทนทางการศึกษาเท่ากับอัตราดอกเบี้ย เมื่ออัตราดอกเบี้ยสูงความต้องการทางการศึกษาจะต่ำ ถ้าอัตราดอกเบี้ยต่ำจะทำให้ความต้องการทางการศึกษาเพิ่มมากขึ้น

5. ความต้องการทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย โดยพิจารณาจากการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับมาก ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน เพราะผู้ที่ไปศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลียมีความต้องการหาความรู้เพิ่มเติมทั้งทางวิชาการและภาษาอังกฤษ เพื่อพัฒนาศักยภาพของตนเองให้เป็นสากลมากขึ้น สอดคล้องกับผลการวิจัยของพรสวรรค์ เพชรรัตน์ (2542 : 76) ศึกษาถึงแรงจูงใจในการศึกษาต่อโปรแกรมวิชาเกษตรศาสตร์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ในสถาบันราชภัฏภาคใต้ พบว่าแรงจูงใจด้านการเรียนเพื่อรู้ โดยภาพรวมมีแรงจูงใจอยู่ในระดับมาก สุธารัตน์ อนุกุลประเสริฐ (2538 : 46 - 47) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่เป็นแรงจูงใจของนักศึกษาบัณฑิตวิทยาลัยต่อการเข้าศึกษาในระดับปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่าปัจจัยที่เป็นแรงจูงใจในการศึกษาต่อ คือ ต้องการมีความรู้ ความสามารถเพิ่ม ต้องการศึกษาความรู้ด้านวิชาการใหม่ๆ ที่ทันสมัยและต้องการศึกษาต่อในระดับปริญญาเอก เรียงตามลำดับมากไปน้อย ซึ่งได้ให้ความสำคัญกับความต้องการพัฒนาศักยภาพของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อัครชิต ทิฆะทิพย์สกุล (2530 : 103) สุรกุล เจนอบรม (2534 : 89) วิริยา จงรักษ์สัตย์ (2537 : 81) สถาบันการศึกษาผู้ใหญ่แห่งชาติของประเทศไทย หรือ NIAE (National Institute for Adult Education. 1970) ได้ทำการสำรวจหาเหตุผลที่ทำให้ผู้ใหญ่เข้าเรียนในสถานศึกษา พบว่าเหตุจูงใจด้านอาชีพเป็นเหตุจูงใจที่สำคัญที่สุด รองลงมาเพื่อพัฒนาตนเอง เพื่อต้องการนำความรู้ไปปรับปรุงตนเองและครอบครัวให้ดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พัฒนา สมนิยาม (2540 : 78 - 80) และโชค อ่อนพรม (2531 : 54) ส่วนจรัพร สุทิน (2542 : 74 - 75) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลาน เข้าศึกษาโรงเรียนนานาชาติ : ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนนานาชาติเกทีนี กรุงเทพมหานคร พบว่าความคาดหวังต่อการศึกษาของบุตรในการตัดสินใจส่งบุตรหลานเข้าศึกษาในโรงเรียนนานาชาติ ประกอบด้วยหลายประการ แต่ส่วนหนึ่งคือ การคาดหวังในการเรียนภาษาอังกฤษ พบว่าผู้ปกครองส่วนใหญ่มีความคาดหวังอยู่ในระดับสูง โดยมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.99 โดยความคาดหวังส่วนใหญ่เห็นว่า ภาษาอังกฤษมีความสำคัญ และการให้บุตรหลานเรียนในโรงเรียนนานาชาติจะทำให้สามารถเรียนภาษาอังกฤษได้ดียิ่งขึ้น

6. ความต้องการทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย โดยพิจารณาจากประสบการณ์จากการศึกษาในต่างประเทศอยู่ในระดับมาก ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน การได้ไปศึกษาในประเทศออสเตรเลียย่อมทำให้การดำเนินชีวิตแตกต่างไปจากเดิม เพราะในต่างประเทศมีวัฒนธรรม การดำรงชีวิตที่แตกต่างจากประเทศไทยมากทำให้ได้รับประสบการณ์ต่างๆ และสามารถดูแลตัวเองได้ทำให้มีประสบการณ์เพิ่มขึ้น สอดคล้องกับผลการวิจัยของชาวลิต จูรัตน์ (2540 : 93)

ศึกษาเรื่องพฤติกรรมการศึกษาต่อของ ข้าราชการตำรวจ พบว่าข้าราชการตำรวจ จังหวัดลำปาง มีความต้องการศึกษาต่อเป็นอย่างมาก โดยต้องการที่จะศึกษาต่อระดับปริญญาตรี ปริญญาโท สาขาวิชากฎหมาย รัฐประศาสนศาสตร์ และการเมืองการปกครอง เหตุจูงใจมีหลาย ประการ ซึ่งความต้องการหาประสบการณ์ตรงเป็นเหตุจูงใจหนึ่ง นพคุณ ศิริวรรณ และคณะ (2539 : 101) ได้ศึกษาเรื่องความต้องการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาและการอบรมเพิ่มเติมของอาจารย์ เกษตรในหน่วยงานหรือสถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการประเทศไทย พบว่า เหตุผลในการ ศึกษาต่อส่วนใหญ่ระบุว่าต้องการแสวงหาประสบการณ์ใหม่ๆ ซึ่งพัฒนา สมนิยาม (2540 : 78 - 80) และทองหล่อ นาคหอม (2535 : 97) กล่าวในลักษณะเดียวกัน ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2536 : 30) ทำ การวิจัยเรื่องการสำรวจสภาพและความคิดเห็นของนิสิตปริญญาตรีใหม่ ปีการศึกษา 2522 คณะ ครุศาสตร์พบว่านิสิตได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายในการศึกษาต่อมหาวิทยาลัย 4 ประการคือ หาความรู้ให้มากที่สุด ทั่วไปประกอบอาชีพ ทำประโยชน์ให้แก่สังคม หาประสบการณ์และ เรียนให้สำเร็จ

7. ความต้องการทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย โดยพิจารณาจาก คำนิยมในการไปศึกษาต่างประเทศอยู่ในระดับค่อนข้างน้อย ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน เนื่องจาก ปัจจุบันการไปศึกษาต่างประเทศดูความเหมาะสมมากกว่าการไปตามค่านิยม สอดคล้องกับผลการ วิจัยของระวีวรรณ ภัทรปรีชา (2524 : 117) ศึกษาองค์ประกอบที่เป็นแรงจูงใจในการเลือกเรียน ภาษาฝรั่งเศสเป็นวิชาเอกของนิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัยที่เปิดสอนวิชาภาษาฝรั่งเศสเป็นวิชา เอก 9 แห่ง ทั้งมหาวิทยาลัยส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ผลการวิจัยพบว่าองค์ประกอบที่เป็นแรงจูง ใจหรืออิทธิพลให้นักศึกษาเลือกวิชาภาษาฝรั่งเศสเป็นวิชาเอก ได้แก่ ด้านอิทธิพลของค่านิยมใน ภาษาฝรั่งเศส พจน์ สะเพียรชัย (2526 : 8 - 13) ได้กล่าวถึงปัจจัยจูงใจในการศึกษาระดับต่างๆ โดยเฉพาะในระดับอุดมศึกษาว่า มีแนวโน้มสูงขึ้นเนื่องมาจากความต้องการของผู้เรียนมาจากค่านิยมใน ปริญญา จำเนียร สังข์ทอง (2540 : 78) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความต้องการศึกษาต่อ ระดับปริญญาตรีโดยนักศึกษามีค่านิยมในการเรียนสูงๆ อยู่ในระดับปานกลาง

8. ความต้องการทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย โดยพิจารณาจาก เพื่อนหรือบุคคลที่รู้จักอยู่ในระดับค่อนข้างน้อย ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ผู้ที่ไปศึกษาในระดับ ปริญญาโทนั้นมีความเป็นผู้ใหญ่ มีความเป็นตัวของตัวเอง กล่าวคือกล้าทำ ซึ่งในแต่ละบุคคลนั้นย่อม มีทางเลือกที่แตกต่างออกไปจากกันบ้างทำให้การไปเรียนเนื่องมาจากเพื่อนหรือบุคคลที่รู้จักมีไม่ มากนัก สอดคล้องกับผลการวิจัยของระวีวรรณ ภัทรปรีชา (2524 : 110) ได้ศึกษาองค์ประกอบที่ เป็นแรงจูงใจในการเลือกเรียนภาษาฝรั่งเศสเป็นวิชาเอกของนิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัยที่เปิด สอน พบว่าแรงจูงใจด้านอิทธิพลของบุคคลแวดล้อมได้แก่ บิดามารดา เพื่อนไม่มีผลต่อการเลือกวิชา ภาษาฝรั่งเศสเป็นวิชาเอกของนิสิตนักศึกษา พรสวรรค์ เพชรรัตน์ (2542 : 70) ศึกษาถึงแรงจูงใจใน การศึกษาต่อโปรแกรมวิชาเกษตรศาสตร์ของนักศึกษา ระดับปริญญาตรีในสถาบันราชภัฏภาคใต้ พบว่า แรงจูงใจด้านบุคคลที่เกี่ยวข้องโดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า

การเลือกเรียนตามเพื่อนมีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อยมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ นิตยา วัฒนภรณ์ (2530 : 74) โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาลักษณะทั่วไปและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และผลการวิจัยพบว่าเหตุจูงใจด้านการสนับสนุนของผู้อื่นเป็นเหตุจูงใจต่ำที่สุด ทองหล่อ นาคหอม (2535 : 97) ศึกษาถึงแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับปริญญาโทของนิสิตวิชาเอกการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ ปีการศึกษา 2533 - 2534 พบว่าด้านอิทธิพลชักจูงของบุคคลอื่นมีแรงจูงใจอยู่ในระดับต่ำ ศิริชัย พงษ์วิชัย และวัชรภรณ์ สุริยาภิวัฒน์ (2526 : 44) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเข้าเป็นนิสิตคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยพบว่าเหตุจูงใจที่ทำให้นิสิตเลือกคณะบัญชีน้อยที่สุด คือ การที่นิสิตเลือกคณะบัญชีตามเพื่อน

9. ความต้องการทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย โดยพิจารณาจากหลักสูตรการเรียน อยู่ในระดับค่อนข้างมาก ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน เนื่องจากหลักสูตรที่มีความหลากหลายตรงตามความต้องการของผู้เรียนและมีความทันสมัย ทำให้มีผู้สนใจที่จะเลือกเรียนมากขึ้น สอดคล้องกับผลการวิจัยของสมมาตร แจ่มจำรัส (2543: 49 - 50) ศึกษาเรื่องแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับปริญญาโท ศึกษาเฉพาะกรณีนักศึกษาปริญญาโทมหาวิทยาลัยเกริก พบว่าแรงจูงใจในการศึกษาต่อปริญญาโทด้านหลักสูตรอยู่ในระดับมาก ซึ่งกลุ่มตัวอย่างส่วนมากเลือกศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต โอนทัย พึ่งทองหล่อ (2543 : 96 - 101) ศึกษาถึงแรงจูงใจด้านหลักสูตรการเรียนการสอนมีผลต่อการศึกษาต่อระดับมหาบัณฑิตสาขานิติศาสตร์พัฒนาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อยู่ในระดับสูง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ นวจรรย์ ชวนะลิขิกร (2538 : 47 - 48) กล่าวถึงปัจจัยจูงใจในการเข้าศึกษาในหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกริก ด้านหลักสูตรอยู่ในระดับสูง ส่วนสุทธารัตน์ อนุกุลประเสริฐ (2538 : 110) พบว่าด้านหลักสูตรหรือสาขาวิชา มีแรงจูงใจอยู่ในระดับปานกลาง สุทธิยา จongsว่าง (2540 : 147) กล่าวว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยเอกชน ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คือ ปัจจัยการได้รับแรงจูงใจของมหาวิทยาลัยประกอบด้วย ความทันสมัยของหลักสูตร ความมีชื่อเสียงด้านวิชาการ ความมีชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย ความสะดวกในการ เดินทาง อัครชิต ทีชะทิพย์สกุล (2530 : 88 - 95) ได้วิเคราะห์มูลเหตุจูงใจของบัณฑิตศึกษาต่อการเข้าศึกษาในระดับปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะเศรษฐศาสตร์ พบว่าแรงจูงใจของนิสิตบัณฑิตศึกษามีตัวประกอบที่สำคัญได้แก่ สาขาที่ตรงกับความต้องการของสังคม สาขาวิชาที่ตรงกับความถนัดของนิสิต สาขาวิชาที่นิสิตมีความสามารถเรียนสำเร็จ

10. ความต้องการทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย โดยพิจารณาจากมาตรฐานการศึกษาอยู่ในระดับค่อนข้างมาก ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน มาตรฐานการศึกษาในประเทศออสเตรเลียเป็นที่น่าเชื่อถือและได้รับความไว้วางใจ เพราะมีมาตรฐานเดียวกันในทุกมหาวิทยาลัยสอดคล้องกับ Education Network & Career Services Co.,Ltd.(EdNet). (2541 : 27 - 28) ซึ่งกล่าวถึงมาตรฐานการศึกษาว่าในการที่มีระบบ AQF ขึ้นทำให้เกิดมาตรฐานที่น่าเชื่อถือและไว้วางใจขึ้นแก่ผู้เรียน และสามารถที่จะเรียนร่วมกันระหว่างการฝึกงานและการศึกษาใน

มหาวิทยาลัยควบคู่กัน จะเป็นการเปิดโอกาสมากขึ้นสำหรับผู้เรียนในการเลือกเรียนและการกำหนดระยะเวลาในการเรียนให้ตนเอง ดังนั้นเมื่อนำระบบ AQF มาใช้ แสดงว่าหลักสูตรที่ได้ศึกษาสำเร็จมา และระยะเวลาในการฝึกงานสามารถที่จะนำมาพิจารณาประกอบกัน แล้วนำมาวัดระดับในระบบการศึกษาได้

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาอุปสงค์ทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากการวิจัยพบว่า ค่าใช้จ่ายทางการศึกษา รายได้จากการทำงาน และอัตราดอกเบี้ย ส่งผลต่ออุปสงค์ทางการศึกษา ส่วนการพัฒนาตนเองและประสบการณ์จากการศึกษาในต่างประเทศมีผลต่อความต้องการในระดับมาก หลักสูตรและมาตรฐานการศึกษามีผลต่อความต้องการในระดับค่อนข้างมาก ซึ่งข้อมูลนี้สามารถนำมาใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ในการวางแผนทางการตลาดเกี่ยวกับการศึกษาให้ตรงตามความต้องการของผู้เรียนมากขึ้นเช่นหลักสูตรหรือมาตรฐานที่เป็นระบบเดียวกัน การพัฒนาภาษาอังกฤษในระบบการศึกษาไทยควรจะพัฒนาให้สามารถนำมาใช้ได้จริง เพื่อลดการขาดดุลบริการจากการไปศึกษาในต่างประเทศ และสามารถนำไปใช้ในการดำเนินธุรกิจด้านการศึกษานานาชาติของประเทศไทย และจากการศึกษาพบว่าผู้ที่ไปศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย ส่วนมากศึกษาในสาขาเศรษฐศาสตร์/บริหารธุรกิจ/บัญชี แต่ในสาขาคอมพิวเตอร์/IT วิทยาศาสตร์/วิศวกรรม/สถาปัตยกรรม/แพทยศาสตร์/เภสัชศาสตร์ ยังมีผู้ที่ไปศึกษาในจำนวนน้อย ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมและขยายตลาดแรงงานให้มีความสอดคล้องกับแรงงาน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

- 1.ควรศึกษาความต้องการหรืออุปสงค์ทางการศึกษาในประเทศอื่น เช่น อังกฤษ สหรัฐอเมริกา เป็นต้น
- 2.ควรศึกษาความต้องการหรืออุปสงค์ทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการไปเรียนภาษาอังกฤษเพราะมีผู้ไปเรียนภาษาดังกล่าวในแต่ละปีเป็นจำนวนมาก
- 3.ควรวิจัยในด้านสังคม

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กองวิชาการ ทบวงมหาวิทยาลัย. (2517). รายงานผลการวิจัย เรื่องค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนิสิตนักศึกษา ระดับอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ: ทบวงมหาวิทยาลัย.
- กอบกุล ปิตรชาติ. (2539). อัตราผลตอบแทนของการลงทุนส่งคนไปศึกษาต่อต่างประเทศด้วยทุนรัฐบาล. ปรินซ์นิพนธ์ เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายสำเนา.
- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2540). การวิเคราะห์ข้อมูลด้วย SPSS for Windows. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- . (2543). การใช้ SPSS for Windows ในการวิเคราะห์ข้อมูล. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ซี เค แอนด์ เอส โฟโต้สตูดิโอ.
- . (2545). การใช้ SPSS for Windows ในการวิเคราะห์ข้อมูล. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ซี เค แอนด์ เอส โฟโต้สตูดิโอ.
- กานดา พูนลาภทวี. (2530). สถิติเพื่อการวิจัย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ฟิลิกส์เซ็นเตอร์การพิมพ์.
- จำเนียร สังข์ทอง. (2540). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความต้องการศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาช่างยนต์ สังกัดวิทยาลัยเทคนิค กลุ่มสถานศึกษาภาคใต้ กรมอาชีวศึกษา. ปรินซ์นิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต (วิศวกรรมเครื่องกล). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี. ถ่ายเอกสาร.
- จรัพร สุทิน. (2542). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครอง ในการส่งบุตรหลานเข้าศึกษาโรงเรียนนานาชาติ : ศึกษาเฉพาะกรณี โรงเรียนนานาชาติเกดนิ กรุงเทพฯมหานคร. ปรินซ์นิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- ชัยสิทธิ์ เณลิมมีประเสริฐ. (2538). สถิติเพื่อนักบริหาร. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เชาวลิต จูรัตน์. (2540). พฤติกรรมการตัดสินใจศึกษาต่อของข้าราชการตำรวจภูธร. ปรินซ์นิพนธ์รัฐศาสตร์มหาบัณฑิต. เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.

- โชค อ่อนพรม. (2531). การศึกษาความพร้อมและความต้องการพัฒนางานวิชาการของครูช่างอุตสาหกรรมในวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา. ปรินูญานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ. ถ่ายเอกสาร.
- ทองหล่อ นาคหอม. (2535). แรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับปริญญาโทของนิสิตวิชาเอกบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยนเรศวร. ปรินูญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. (บริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกริก. ถ่ายเอกสาร.
- ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน). (2545). อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ขั้นต่ำ ปีพ.ศ. 2537 ถึง พ.ศ. 2544. กรุงเทพฯ: ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน).
- ธวัชชัย งามสันติวงศ์. (2542). SPSS for Windows หลักการและวิธีใช้คอมพิวเตอร์ในงานสถิติเพื่อการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ 21 เซ็นจูรี่.
- ธำรงค์ อุดมไพจิตรกุล. (2544). เศรษฐศาสตร์การศึกษา. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. (เอกสารประกอบการสอน).
- นงราม เศรษฐพานิช. (2532). ต้นทุนและแหล่งที่มาของเงินทุนเพื่อการอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : โครงการจัดทำแผนอุดมศึกษาระยะยาว ทบวงมหาวิทยาลัย.
- นพคุณ ศิริวรรณและคณะ. (2539). ความต้องการของครู-อาจารย์เกษตรที่ต้องการพัฒนาตนเอง. เอกสารประกอบการเรียนการสอนวิชาเกษตรในเขตชุมชนหนาแน่น. กรุงเทพฯ: สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- นราทิพย์ ชุตินวงศ์. (2536). ทฤษฎีเศรษฐศาสตร์จุลภาค. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นวจรรย ชวนะลิขิกร. (2538). ปัจจัยจูงใจในการเข้าศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกริก. ปรินูญานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกริก. ถ่ายเอกสาร.
- นวลทิพย์ ควกุล. (2527). เศรษฐศาสตร์การศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นิตยา วัฒนาภรณ์. (2530). เหตุจูงใจในการเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโทของนักศึกษาสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. ปรินูญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- บุญคง หันจางสิทธิ์. (2540). เศรษฐศาสตร์ทรัพยากรมนุษย์. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ไอ เอส พรินติ้ง เฮ้าส์.

- บุญพุ่ม เสนารักษ์. (2531). *เศรษฐศาสตร์การศึกษา*. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน.
- ปฐม นิคมานนท์. (2528). *การศึกษานอกโรงเรียน*. กรุงเทพฯ: ทิพย์อักษร.
- ผการัตน์ มีหาร. (2536). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อในวิทยาลัยครู : ศึกษาเฉพาะกรณีศึกษานักศึกษาสายครุศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 ในสหวิทยาลัยอีสานเหนือ*. (ออนไลน์). แหล่งที่มา <http://server2.tiac.or.th/thesis>. วันที่สืบค้น 29 ธันวาคม 2545.
- พจน์ สะเพียรชัย. (2526 มกราคม). *การศึกษากับการพัฒนาเยาวชน*. วารสารการศึกษาแห่งชาติ.
- พรสวรรค์ เพชรรัตน์. (2542). *แรงจูงใจในการศึกษาต่อโปรแกรมวิชาเกษตรศาสตร์ ของนักศึกษา ระดับปริญญาตรี ในสถาบันราชภัฏภาคใต้*. ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (ครุศาสตร์ เกษตร). สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. ถ่ายสำเนา.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต). (2539). *การศึกษากับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์*. สำนักงานทดสอบทางการศึกษากรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.
- พัฒนา สมนิยาม. (2540). *ความต้องการศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษาและการฝึกอบรมเพิ่มเติม ของอาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรในสถาบันราชภัฏ*. ปริญญานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. ถ่ายเอกสาร.
- เพ็ญศรี โชติพันธ์. (2523). *ความต้องการและการได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา เขตการศึกษา 12*. ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ไพจิตร เอื้อทวิกุล. (2522). *เศรษฐศาสตร์กับการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี.
- ไพฑูรย์ โพธิสาร. (2527). *ความต้องการทางการศึกษาของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน*. กรุงเทพฯ: กองพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ.
- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. (2536). *การสอนระดับบัณฑิตศึกษา*. พุดเรื่องอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ: เจ้าพระยาการพิมพ์.
- ไพศาล ไกรสิทธิ์. (2541). *การศึกษาเพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์*. คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.

- มัทธนา เจริญพงษ์. (2534). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการศึกษาต่อระดับปริญญาโทของบัณฑิตคณะ
รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง. ปริญญานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกริก. ถ่ายสำเนา.
- มาริษา ปโกฏิประภา. (2532). ความพร้อมของนักเรียนไทยในการไปศึกษา ณ สหรัฐอเมริกา.
กรุงเทพฯ: กองการศึกษาต่างประเทศ สำนักงานข้าราชการพลเรือน.
- ยุทธนา ธรรมเจริญ. (2530). พฤติกรรมผู้บริโภค. โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ระวีวรรณ ภัทรปรีชา. (2524). การศึกษาองค์ประกอบที่เป็นแรงจูงใจในการเลือกวิชาภาษาฝรั่งเศส
เป็นวิชาเอกของนิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัย. ปริญญานิพนธ์ศิลปศาสตรมหา
บัณฑิต. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- ละออทอง อัมรินทร์. (2522). การส่งคนไปศึกษาต่อต่างประเทศตั้งแต่พ.ศ.2411 – 2475. อักษร-
ศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- วนิดา วงศ์คำจันทร์. (2533). การไปศึกษาในมหาวิทยาลัยและสถาบันวิชาชีพชั้นสูงในประเทศ
ฝรั่งเศส. กรุงเทพฯ: กลุ่มงานแนะแนว กองการศึกษาต่างประเทศ สำนักงานข้าราชการ
พลเรือน. (เอกสารแนะแนวการศึกษา).
- วรัญญา ผ่านเจริญ. (2525). เศรษฐศาสตร์การศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- วราพรรณ มีเฟื่องศาสตร์. (2541). อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนในการศึกษา:กรณีศึกษาผู้จบ
ปริญญาโทสาขาบริหารธุรกิจจากมหาวิทยาลัยภายในประเทศและมหาวิทยาลัยในสหรัฐ
อเมริกา. ปริญญานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต. (เศรษฐศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิต
วิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- วราภรณ์ รุจิวิวัฒน์กุล. (2533). วิวัฒนาการนักเรียนทุนเล่าเรียนหลวงและนักเรียนทุนรัฐบาล.
กรุงเทพฯ: กองการศึกษาต่างประเทศ สำนักงานข้าราชการพลเรือน.
- วิจิตร ศรีสอาน. (2530, ธ.ค.). บนเส้นทางสู่ประเทศอุตสาหกรรมใหม่. วารสารการศึกษาแห่งชาติ.
- วิริยา จงรักษ์สัตย์. (2537). (ออนไลน์). แหล่งที่มา <http://server2.tiac.or.th/thesis> ; วันที่สืบค้น
29 ธันวาคม 2545.
- วุฒิวงศ์ เอียดศรีชาย. (2543). ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนัก
ศึกษา สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยเทคนิค
กลุ่มการศึกษาภาคใต้ กรมอาชีวศึกษา. ปริญญานิพนธ์ครุศาสตรบัณฑิต
มหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี. ถ่าย
เอกสาร.

- ศรารวรรณ์ ศิริพันธุ์. (2544). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกศึกษาต่อในระดับปริญญาโท ด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ ของบัณฑิตด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ สถาบันอุดมศึกษาของรัฐในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ในเขตกรุงเทพฯ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี. ถ่ายเอกสาร.
- ศักดิ์ บวร. (2537). รู้ไว้ก่อนไปออสเตรเลีย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เจริญวิทย์การพิมพ์.
- ศิริชัย พงษ์วิชัย และวัชรภรณ์ สุริยาภิวัฒน์. (2526). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเข้าเป็นนิสิตคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี. คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์. (2539). พฤติกรรมผู้บริโภค. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์วิสิทธิ์พัฒนา.
- ศุภร เสรีรัตน์. (2544). พฤติกรรมผู้บริโภค. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เอ อาร์ บีซิเนสเพรส.
- ศูนย์การศึกษาประเทศออสเตรเลีย. (2545). *Australian Education Specialist Training Program 2002*. กรุงเทพฯ: ศูนย์การศึกษาประเทศออสเตรเลีย. ถ่ายเอกสาร.
- สมยศ นาวิการ. (2542). เศรษฐศาสตร์การบริหาร. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อักษรไทย.
- สมศรี สุขเกษม. (2520). ปัจจัยที่ทำให้ตัดสินใจศึกษาต่อในระดับปริญญาโท ของข้าราชการสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- สมาคมไทยแนะแนวการศึกษาต่อต่างประเทศ. (2543). *Thai Guide to International Education: Cyber Print*.
- _____. (2545). *Thai Guide to International Education: Cyber Print*.
- สามารถ แจ่มจำรัส. (2543). แรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับปริญญาโท ศึกษาเฉพาะกรณีนักศึกษาปริญญาโทมหาวิทยาลัยเกริก. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารองค์การ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกริก. ถ่ายเอกสาร.
- สำนักงานข้าราชการพลเรือน(ก.พ.). (2542). *ทุนเล่าเรียนหลวง*. กรุงเทพฯ: ศูนย์การสรรหาและเลือกสรร.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2528). *ค่าใช้จ่ายและการลงทุนในมหาวิทยาลัยและวิทยาลัยเอกชน*. กรุงเทพฯ: โครงการวิจัยประสิทธิภาพของการผลิตบัณฑิตในสถาบันอุดมศึกษา.

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2544). นโยบายและยุทธศาสตร์การส่งเสริมการศึกษานานาชาติ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์พิมพ์ดีการพิมพ์.
- ส่วนการศึกษาและฝึกอบรมในต่างประเทศ สำนักงาน ก.พ.. สถิตินักเรียนและข้าราชการที่กำลังศึกษาและฝึกอบรมในความดูแลของ ก.พ. ณ วันที่ 31 พฤษภาคม พ.ศ.2545. กรุงเทพฯ: สำนักงาน ก.พ..
- สุทธิยา จอสงวาม. (2540). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยเอกชนของนักศึกษาระดับปริญญาตรี. ปริญญานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกริก. ถ่ายเอกสาร.
- สุทิน นพเกต. (2534, 18 พ.ค.). เด็กแห่เรียนโทไม่ใช่แฟชั่นแต่เป็นการหาความก้าวหน้าใส่ตัว. หนังสือพิมพ์วิญจักร. 10(1583).
- สุธารัตน์ อนุกุลประเสริฐ. (2538). ปัจจัยที่เป็นแรงจูงใจของนักศึกษาบัณฑิตวิทยาลัยต่อการเข้าศึกษาในระดับปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ปริญญานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.
- สุนิดา ไชยนันท์. (2520). การติดตามผลการศึกษาของผู้รับทุนรัฐบาลไทย. ปริญญานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- สุปรียา ควรเดชะคุปต์. (2529). เศรษฐศาสตร์การศึกษา. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (เอกสารประกอบการสอน).
- สุมาลี ปิตยานนท์. (2539). เศรษฐศาสตร์แรงงาน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรกุล เจนอบรม. (2534). ความต้องการพัฒนาของคณาจารย์สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง. ปริญญานิพนธ์ครุศาสตรบัณฑิตศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. ถ่ายเอกสาร.
- สุวัฒน์ วิรุฬสิงห์. (2542). เศรษฐศาสตร์การจัดการ. โครงการตำราวิชาการราชภัฏเฉลิมพระเกียรติ สถาบันราชภัฏภูเก็ต.
- สุวิทย์ มาตะมัน. (2544). วิชาการน่ารู้. กรุงเทพฯ.
- เสรี วงษ์มณฑา. (2542). การวิเคราะห์พฤติกรรมผู้บริโภค. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ธีระฟิล์มและไซเท็กซ์.
- อโณทัย พึ่งทองหล่อ. (2543). แรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับมหาบัณฑิตสาขานิติศาสตร์ พัฒนาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ปริญญานิเทศศาสตรมหาบัณฑิต (การประชาสัมพันธ์). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

- อภิชัย พันธเสน. (2518). *การศึกษาปฏิรูปหรือปฏิวัติ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ปัทมการพิมพ์.
- _____. (2544). *พุทธเศรษฐศาสตร์: วิวัฒนาการ ทฤษฎี และการประยุกต์กับเศรษฐศาสตร์สาขาต่างๆ*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อมรินทร์พรินต์ติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- อักรชิต ทีฆะทิพย์สกุล. (2530). *การวิเคราะห์มูลเหตุปัจจัยของนิสิตบัณฑิตศึกษาต่อการเข้าศึกษาในระดับปริญญาโทบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*. ปริญญานิพนธ์ ครุศาสตร์มหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- อัมพร วิจิตรพันธ์. (2520). *เศรษฐศาสตร์การศึกษาและการวางแผนกำลังคน*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- อัมพร วิจิตรพันธ์และอัญชลี ค้อคงดา. (2525). *เศรษฐศาสตร์การศึกษาและการวางแผนกำลังคน*. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- เอ็ดเน็ต (EdNET). (2541). *เรียนต่อออสเตรเลีย98*. กรุงเทพฯ: EdNET.
- _____. (2544). *คู่มือการศึกษาต่อประเทศออสเตรเลีย*. กรุงเทพฯ: EdNET.
- เอ็ดเน็ต (EdNET). (2545). *The Australian Popular Courses for Thai Student 2002*. กรุงเทพฯ: EdNET.
- ไอดีพี(International Development Program Education Australia:IDP). (2540). *คู่มือการศึกษาต่อประเทศออสเตรเลีย*. กรุงเทพฯ: IDP.
- _____. (2543). *Australian Education Guide 2002*. กรุงเทพฯ: IDP.
- _____. (2544). *คู่มือการศึกษาต่อประเทศออสเตรเลีย*. กรุงเทพฯ: IDP.
- Blaug, Mark. (1971). *Education in Thailand: a report to the Nation Education Council on the third Educational Development Plan*. Bangkok: Nation Education Council.
- Brue, Stanley L. (1996). *Microeconomics: Problems, and Policies. Third Edition*: McGraw-hill, Inc.
- Cohn, Elchanan and Geske, Terry G. (1990). *The Economics of Education*. 3rd. Pergamon Press.
- Cronbach, Lee J. (1970). *Essentials of Psychological Testing*. 3rd ed. New York : Haper & Row.
- Henry and Haynes. (1978). *Managerial Economics: Analysis and Cases*. Business Publication, Inc.

- Kamat, A.R.. (1968). *Two Studies in Education*. India Grohple Institute of Politics and Economics.
- Knowles , Malcomlm S. (1970). *The Modern Practice of Adult Education andragogr versus Pedagogy*. Chicago: Follett Publishing.
- Koplin, H.T. (1971). *Microeconomics Analysis: Wealfare and Efficiency in private and public sectors*. Harper and Row Publisher.
- National Institute for Adult Education. (1970). *Adequacy of Provision*. Adult Education.
- Parkin,Michael. (1994). *Microeconomics*. Second Edition: Addison-wesley Publishing Company.
- Perlman,Richard. (1973). *The Economics of Education : Conceptual Problem and Policy Issues*.New York: McGraw-Hill Book Company.
- Pindyck,Robert S. and Rubinfeld,Daniel L.. (2001). *Microeconomics*. 5th. Prentice Hall International,Inc..
- Psacharopoulos,G. (1981). *Return to Education:An Update International Comparison*. Comparative Education.
- Samuelson,Paul A. and Nordhaus, William D. (1992). *Microeconomics*. 14th. McGraw-hill,Inc.
- Sheehan,John. (1973). *The Economics of Education*. London: George Allen & Unwin.
- Vroom. (1970). *Management and Motivation*. Harmondsworth: Penquin Books Ltd.,.
- Yamane, Taro. (1973). *Statistics : An Introductory Analysis*. 2 nd ed. New York: Haper & Row.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถาม

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถาม

รองศาสตราจารย์พิสมัย จารุจิตติพันธ์
นางเยาวพา จันทิมา

นางสาว วาทีนี ขานวงศ์

นางสาว วรรณลักษณ์ แสงวานินทร์

หัวหน้าฝ่ายประกันคุณภาพการศึกษา
ผู้อำนวยการ กลุ่มการศึกษาและฝึกอบรม
ในต่างประเทศ สำนักงาน ก.พ.

ผู้ช่วยผู้อำนวยการ สำนักงานการศึกษา
ออสเตรเลียแห่งนานาชาติ

เจ้าหน้าที่ประจำศูนย์การศึกษาออสเตรเลีย

ภาคผนวก ข
หนังสือขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถาม

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มศว โทร. 5731, 5618

ที่ ทม 1012/3๖๗1

วันที่ ๖ มีนาคม 2546

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณบดีคณะสังคมศาสตร์

เนื่องด้วย นางสาวเชิรกมล ทองอุทิศ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกเศรษฐศาสตร์การศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง "อุปสงค์ทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ณ ประเทศออสเตรเลียระหว่าง พ.ศ. 2537 ถึง พ.ศ. 2544" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์กิตติมา สังข์เกษม อาจารย์สุเมธ ลิ้มศิริเจริญศรี และ อาจารย์ไมตรี อภิพัฒนะมนตรี เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ รองศาสตราจารย์พิสมัย จารุจิตติพันธ์ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบอุปสงค์ทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ณ ประเทศออสเตรเลียระหว่าง พ.ศ. 2537 ถึง พ.ศ. 2544

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ ให้ นางสาวเชิรกมล ทองอุทิศ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

(รองศาสตราจารย์นภาพรณี หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ ทม 1012/ 3274

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๒ มีนาคม 2546

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการกลุ่มการศึกษาและฝึกอบรมในต่างประเทศ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวเธียรกมล ทองอุทิศ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกเศรษฐศาสตร์การศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง "อุปสงค์ทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ณ ประเทศออสเตรเลียระหว่าง พ.ศ. 2537 ถึง พ.ศ. 2544" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์กิตติมา สังข์เกษม อาจารย์สุเมธ ลิ้มศิริเจริญศรี และ อาจารย์ไฉตริ อภิพัฒน์มนตรี เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามอุปสงค์ทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ณ ประเทศออสเตรเลียระหว่าง พ.ศ. 2537 ถึง พ.ศ. 2544

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถาม ให้ นางสาวเธียรกมล ทองอุทิศ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภาพร หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-2842217 มือถือ 01-9452969

ที่ ทม 1012/3272

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๒๘ มีนาคม 2546

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ที่ปรึกษาชุดฝ่ายการศึกษา สำนักงานการศึกษาออสเตรเลียมหาวิทยาลัย

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวเชิรกมล ทองอุทิศ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกเศรษฐศาสตร์การศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง "อุปสงค์ทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ณ ประเทศออสเตรเลียระหว่าง พ.ศ. 2537 ถึง พ.ศ. 2544" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์กิตติมา สังข์เกษม อาจารย์สุเมธ ลิ้มศิริเจริญศรี และ อาจารย์ไมตรี อภิพัฒนะมนตรี เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในกรณีนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ นางสาววาทินี ขานวงศ์ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามอุปสงค์ทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ณ ประเทศออสเตรเลียระหว่าง พ.ศ. 2537 ถึง พ.ศ. 2544

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามให้ นางสาวเชิรกมล ทองอุทิศ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภาพร หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-2842217 มือถือ 01-9452969

ที่ ทม 1012/3273

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๒๐ มีนาคม 2546

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้จัดการศูนย์การศึกษาออสเตรเลีย กรุงเทพฯ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวเรียมกรมล ทองอุทิศ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกเศรษฐศาสตร์การศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง "อุปสงค์ทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ณ ประเทศออสเตรเลียระหว่าง พ.ศ. 2537 ถึง พ.ศ. 2544" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์กิตติมา สังข์เกษม อาจารย์สุเมธ ลิ้มศิริเจริญศรี และ อาจารย์ไมตรี อภิพัฒน์มนตรี เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ นางสาววรรณลักษณ์ แสงวานินทร์ เจ้าหน้าที่ประจำศูนย์การศึกษา ออสเตรเลีย กรุงเทพฯ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามอุปสงค์ทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ณ ประเทศ ออสเตรเลียระหว่าง พ.ศ. 2537 ถึง พ.ศ. 2544

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจ แบบสอบถาม ให้ นางสาวเรียมกรมล ทองอุทิศ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภาพรณ์ หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-2842217 มือถือ 01-9452969

ภาคผนวก ค
หนังสือขอความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

ที่ ทม 1012/ 3 796

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

14 เมษายน 2546

เรื่อง ขอรายชื่อและที่อยู่ผู้ที่มาติดต่อ

เรียน ผู้จัดการ EdNET

เนื่องด้วย นางสาวเรียมกมล ทองอุทิศ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกเศรษฐศาสตร์การศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์เรื่อง "อุปสงค์ทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ณ ประเทศออสเตรเลียระหว่าง พ.ศ. 2537 ถึง พ.ศ. 2544" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์กิตติมา สังข์เกษม อาจารย์สุเมธ ลิ้มศิริเจริญศรี และ อาจารย์ไมตรี อภิพัฒนะมนตรี เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในกรณี นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอรายชื่อและที่อยู่ของผู้ที่มาติดต่อเพื่อไปศึกษาต่อระดับปริญญาโท ณ ประเทศออสเตรเลีย ผ่านทาง EdNET เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้ในการส่งแบบสอบถาม ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการทำปริญญานิพนธ์

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวเรียมกมล ทองอุทิศ ได้รายชื่อ และที่อยู่ผู้ที่มาติดต่อ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภภรณ์ หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-2842217 มือถือ 01-9452969

ที่ ทม 1012/ 4123

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๗ พฤษภาคม 2546

เรื่อง ขอรายชื่อและที่อยู่ผู้ที่มาติดต่อ

เรียน ผู้จัดการ EdNET

เนื่องด้วย นางสาวเชิรกมล ทองอุทิศ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกเศรษฐศาสตร์การศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์เรื่อง "อุปสงค์ทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ณ ประเทศออสเตรเลียระหว่าง พ.ศ. 2537 ถึง พ.ศ. 2544" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์กิตติมา สังข์เกษม อาจารย์สุเมธ ลิ้มศิริเจริญศรี และ อาจารย์ไมตรี อภิพัฒนะมนตรี เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอรายชื่อและที่อยู่ของผู้ที่มาติดต่อเพื่อไปศึกษาต่อระดับปริญญาโท ณ ประเทศออสเตรเลีย ผ่านทาง EdNET เพื่อเป็นข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวเชิรกมล ทองอุทิศ ได้รายชื่อ และที่อยู่ผู้ที่มาติดต่อ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภกรณ์ หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อนิสิต โทรศัพท์ 02-2842217 มือถือ 01-9452969

ภาคผนวก ง
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

**แบบสอบถาม : เรื่อง อุปสงค์ทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศ
ออสเตรเลียระหว่าง พ.ศ.2537 ถึง พ.ศ.2544**

**ผู้วิจัย : นางสาว เจริญกมล ทองอุทิศ นิสิตปริญญาโท สาขาเศรษฐศาสตร์การศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ**

แบบสอบถามฉบับนี้สร้างขึ้นเพื่อเก็บข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์ และนำข้อมูลที่ได้ทำการวิเคราะห์เพื่อใช้ในการศึกษาเท่านั้น ผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลเหล่านี้ไว้เป็นความลับ และขอรับรองว่าข้อมูลที่ได้จะไม่ส่งผลเสียหายต่อท่านผู้ตอบแต่อย่างใด ผู้วิจัยจึงขอขอบพระคุณท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามชุดนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอนคือ
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล
 - ตอนที่ 2 ข้อมูลทางเศรษฐกิจที่ส่งผลต่ออุปสงค์ทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย
 - ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความต้องการทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย โดยพิจารณาจากปัจจัยอื่นๆ
2. แบบสอบถามนี้ใช้เวลาในการตอบประมาณ 10 นาที โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ และตอบคำถามในช่องว่างที่เว้นไว้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

1. เพศ

☐ ชาย
 ☐ หญิง
2. อายุ.....ปี
3. สาขาวิชาที่ท่านสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโท จากประเทศออสเตรเลียคือ.....
มหาวิทยาลัย.....โดยเริ่มศึกษาดังแต่ปีพ.ศ.....ถึงปีพ.ศ.....
4. หลักสูตรที่ท่านเลือกเรียนในขณะที่ศึกษาในระดับปริญญาโท

☐ Coursework เป็นการเรียนแบบเข้าฟังคำบรรยาย

☐ Research เป็นการเรียนแบบทำวิจัยและเขียนวิทยานิพนธ์

☐ Coursework and Research เป็นการเรียนผสมกันระหว่างการเข้าฟังคำบรรยายและการเขียนวิทยานิพนธ์

5. อาชีพแรกที่ทำหลังจากจบการศึกษาในระดับปริญญาโท จากประเทศออสเตรเลีย ของท่านคือ

- ☐ เจ้าหน้าที่การเงิน, นักบัญชี, เจ้าหน้าที่การตลาด/ขาย, นักบริหาร, เศรษฐกร
- ☐ โปรแกรมเมอร์, เจ้าหน้าที่IT, นักวิเคราะห์ระบบงานคอมพิวเตอร์
- ☐ นักวิทยาศาสตร์, นักเคมี, แพทย์, เกษตรกร, วิศวกร, สถาปนิก
- ☐ อื่น ๆ.....

6. ก่อนไปศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย ท่านได้มีการทดสอบภาษาอังกฤษก่อนหรือไม่

- ☐ ทดสอบ (ไปข้อ 7) ☐ ไม่ได้ทดสอบ (ไปข้อ 8)

7. ท่านได้ผลคะแนนสอบ IELTS เท่ากับ.....หรือกรณีที่ท่านได้ทดสอบ TOEFL ท่านได้ผลคะแนนสอบ TOEFL เท่ากับ.....

ตอนที่ 2 ข้อมูลทางด้านเศรษฐกิจที่ส่งผลกระทบต่ออุปสงค์ทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย

8. ในระยะเวลาที่ท่านกำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย รายได้ของผู้ที่รับผิดชอบค่าใช้จ่ายของท่านในการไปศึกษานั้น โดยประมาณต่อเดือนคิดเป็นเงิน.....บาทหรือประมาณปีละ.....บาท

9. ค่าใช้จ่ายในการศึกษาปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย (หากไม่ทราบจำนวนกรุณาตอบเป็น% และค่าใช้จ่ายรวม)

รายการ	ค่าใช้จ่ายต่อปีการศึกษา	คิดเป็น%ของค่าใช้จ่าย
ค่าใช้จ่ายทางการศึกษาประกอบด้วย		
1. ค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษา		
1.1 ค่าใช้จ่ายที่ให้แกสถานศึกษา		
(ค่าเล่าเรียน ค่าบำรุงการศึกษา ค่าธรรมเนียมทางการศึกษา ค่าสมัคร เป็นต้น)		
1.2 ค่าหนังสือเรียนและเอกสารประกอบการเรียน ค่าอุปกรณ์การเรียนต่างๆ		
2. ค่าใช้จ่ายส่วนตัว		
(ค่าที่พักอาศัย ค่าอาหาร ค่าเดินทาง ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ดต่างๆ)		
รวมเป็นค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น		100 %

10. รายได้จากการทำงานเมื่อเริ่มทำงานครั้งแรกหลังจากสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโท จาก ประเทศออสเตรเลีย ท่านได้รับประมาณ.....บาทต่อเดือน

ตอนที่ 3 ข้อมูลที่เกี่ยวกับระดับความต้องการทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย โดยพิจารณาจากปัจจัยอื่นๆ

ปัจจัยอื่นๆ ที่ก่อให้เกิดระดับความต้องการทางการศึกษาในระดับปริญญาโทประเทศออสเตรเลีย	ระดับความต้องการทางการศึกษา ในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย				
	มาก	ค่อนข้างมาก	ค่อนข้างน้อย	น้อย	ไม่มีเลย
11. การเพิ่มพูนความรู้ทางวิชาการ					
12. เพื่อพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ	.				
13. ประสบการณ์จากการดำเนินชีวิตในต่างประเทศ					
14. การเปิดโลกทัศน์					
15. คำนิยมในการไปศึกษาต่างประเทศ					
16. เพื่อนหรือบุคคลที่รู้จัก					
17. รูปแบบการเรียน					
18. สาขาวิชาที่เปิดสอน					
19. มาตรฐานการศึกษา					

ขอขอบพระคุณอย่างยิ่งที่ให้ความร่วมมือ

ภาคผนวก จ

การตรวจสอบเงื่อนไขของการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

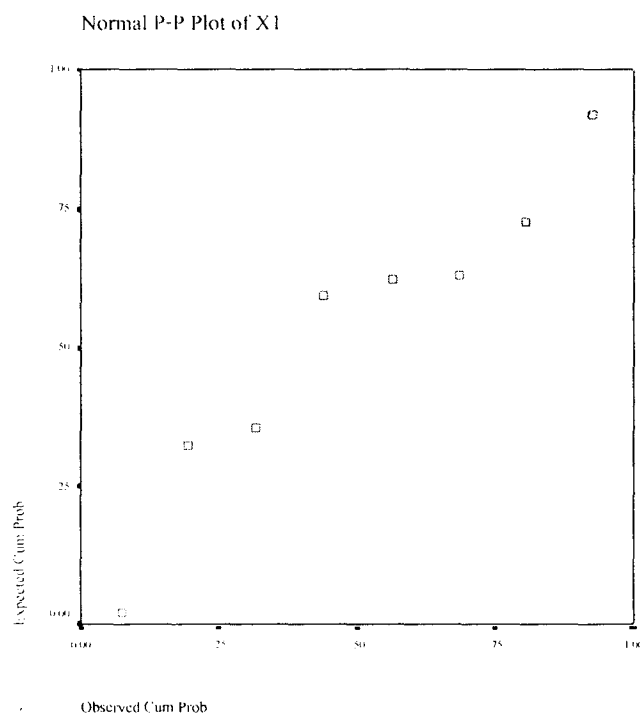
การตรวจสอบเงื่อนไขของการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

- เงื่อนไขของการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ มีดังนี้
 1. การกระจายของข้อมูลเป็นแบบปกติ
 2. ความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงระหว่างตัวแปรตามและตัวแปรอิสระ
 3. การไม่มีสัมพันธ์อัตโนมัติ (Autocorrelation)
 4. ตัวแปรอิสระเป็นอิสระต่อกัน (Multicollinearity)

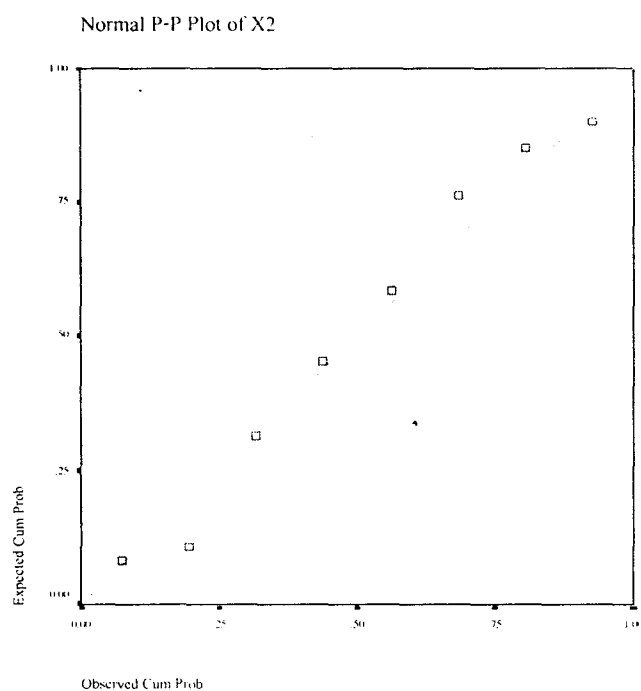
1. การกระจายของข้อมูลเป็นแบบปกติ

การทดสอบการกระจายของข้อมูลสามารถตรวจสอบได้โดยพิจารณาจาก แผนภูมิที่ 1 – 4

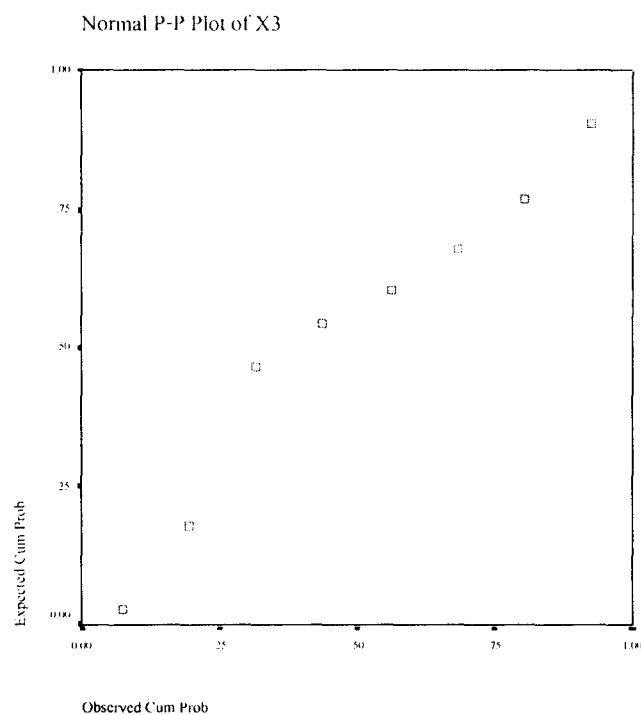
แผนภูมิที่ 1 แสดงการกระจายข้อมูลของตัวแปรรายได้ของผู้ปกครอง (x_1)

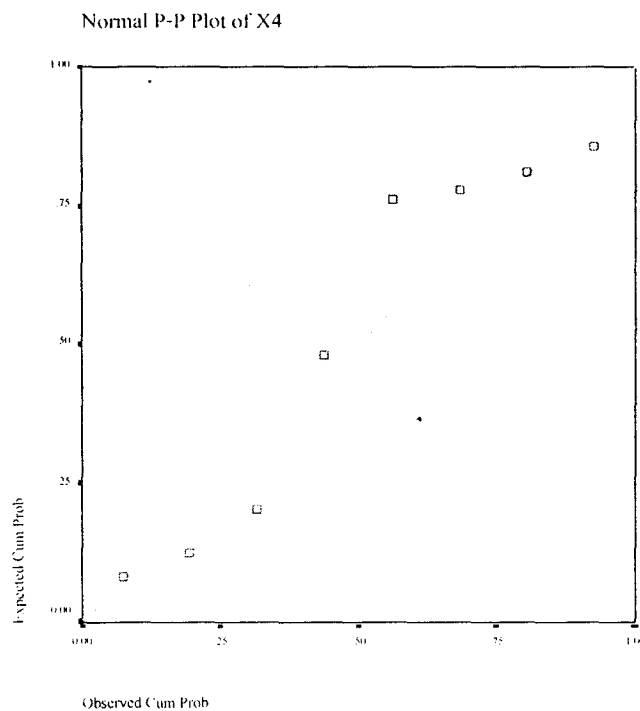
แผนภูมิที่ 2 แสดงการกระจายข้อมูลของตัวแปรค่าใช้จ่ายทางการศึกษา (x_2)

แผนภูมิที่ 3 แสดงการกระจายข้อมูลของตัวแปรรายได้จากการทำงาน (x_3)

แผนภูมิที่ 4 แสดงการกระจายข้อมูลของตัวแปรอัตราดอกเบี้ย (x_4)

2. ความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงระหว่างตัวแปรตามและตัวแปรอิสระ

การทดสอบความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงระหว่างตัวแปรตามและตัวแปรอิสระ โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ พบว่าเป็นไปตามเงื่อนไข ดังตาราง 1 ดังนี้

ตาราง 1 การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์โดยรวมของปัจจัยที่ส่งผลต่ออุปสงค์ทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย

ตัวแปร	R	R^2	Adj. R^2	F
รายได้ของผู้ปกครอง (X_1)				
ค่าใช้จ่ายทางการศึกษา (X_2)				
รายได้จากการทำงาน (X_3)				
อัตราดอกเบี้ย (X_4)	.979	.959	.928	9.339**

** อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 1 พบว่า ตัวแปรอิสระทั้งหมดรวมกันอธิบายการเปลี่ยนแปลงหรือความเคลื่อนไหวของอุปสงค์ทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย เท่ากับ .959 หรือเท่ากับ 92.8% และพบว่ามียังอย่างน้อยหนึ่งตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับอุปสงค์ทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลียในรูปเชิงเส้น จึงนำผลการวิเคราะห์ที่ได้ไปทดสอบต่อว่า มีปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อสมการพยากรณ์อุปสงค์ทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ประเทศออสเตรเลีย ตามลำดับความสำคัญของการนำเข้าตัวแปร

3. การไม่มีสัมพัทธ์อัตโนมัติ (Autocorrelation)

การทดสอบการไม่มีความสัมพันธ์อัตโนมัติ (Autocorrelation) ซึ่งจะเกิดขึ้นเมื่อมีการนำข้อมูลอนุกรมเวลามาใช้ สามารถทดสอบได้โดยใช้ Durbin-Watson Test ซึ่งเป็นค่าที่ใช้ตรวจสอบความเป็นอิสระกันของค่าความคลาดเคลื่อน ได้ค่าเท่ากับ 1.878 ซึ่งค่าในช่วง 1.5 – 2.5 สรุปได้ว่าเป็นอิสระจากกัน

4. ตัวแปรอิสระเป็นอิสระต่อกัน (Multicollinearity)

การตรวจสอบความสัมพันธ์ภายในระหว่างตัวแปรอิสระ (Multicollinearity) โดยดูจากค่า Simple Correlation ในรูปของ Correlation Matrix ดังแสดงในตาราง 2 ดังนี้

ตาราง 2 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร

ตัวแปรที่ศึกษา	X1	X2	X3	X4	D
X1	1.000				
X2	-0.299	1.000			
X3	0.682	0.198	1.000		
X4	-0.05	0.097	-0.248	1.000	
D	-0.039	-0.736**	0.590**	-0.492**	1.000

** อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ นางสาวเชียรกมล ทองอุทิศ
 วันเดือนปีเกิด 16 กรกฎาคม 2522
 สถานที่อยู่ปัจจุบัน 482/2 ถ.พระราม 3 ซอยนนทรี ยานนาวา กรุงเทพฯ 10120
 ตำแหน่งหน้าที่ เจ้าหน้าที่เทคโนโลยีสารสนเทศ
 สถานที่ทำงานปัจจุบัน สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2544 ศ.บ.(เศรษฐศาสตรบัณฑิต) จากมหาวิทยาลัยกรุงเทพ
 พ.ศ. 2546 ศ.ม.(เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ